Název: Vraždy slavných

Autor: Libor Budinský

Nakladatelství: Euromedia Group, Praha 2004

Vzpurný synek rukavičkáře

Šimon Abeles (1682-1694)
křesťanský konvertita

Když rukavičkář Lazar Abeles zjistil, že jeho syn chce opustit židovskou víru a konvertovat ke křesťanství, zhrozil se. Šimona, kterému říkali Simmerle, uvěznil doma o chlebu a o vodě, ale zatvrzelý chlapec odmítal poslechnout a vrátit se k židovství. Jelikož nepomáhaly domluvy a výhružky, musel si Lazar otcovskou autoritu vynutit násilím. S pomocí svého přítele Kurzhandla začal chlapce bít. Surově ho škrtili a tloukli pěstmi, až ztratili hlavu a náprava se zvrhla v krvavé divadlo. Při něm Šimonovi zlomili vaz. Mrtvé tělo pak odnesli na hřbitov, kde chlapce nechali bez obřadu rychle a v tichosti pochovat.

Dvanáctiletý Šimon Abeles, syn rukavičkáře z Pražského židovského města, už dlouho cítil, že ho přitahuje více hlas Ježíšův, než stará židovská víra. Proto se rozhodl konvertovat. Navštívil tajně jezuity v Klementinu, a když je přesvědčil o své horoucí touze pro křesťanství, souhlasili s jeho konverzí a prozatím mu našli útočiště u pokřtěného Žida Franze Kafky. Otec však už chlapce hledal a nakonec se o jeho úkrytu dozvěděl. Došel si pro něj, vylákal ho ven a násilím unesl domů. Co všechno se událo za zavřenými dveřmi rukavičkářského krámu, nevíme. Jisté je pouze to, že chlapec za nevysvětlených okolností zemřel.
Po ghettu se začaly šířit fámy o nepřirozené Šimonově smrti. Abeles dostal strach a rozhodl se odejít s rodinou do Polska. Začal se připravovat na cestu, ale v té době už na pražské místodržitelství došlo udání, podle něhož měl být Šimon zavražděn. Pravděpodobně si stěžovali jezuité. Na další schůzku s knězem už chlapec nepřišel, místo něho se k nim však donesly zprávy o podivné Šimonově smrti. Začalo vyšetřování. Chlapcovo tělo bylo za přítomnosti pražských radních exhumováno, a když přítomný lékař odhalil četné stopy násilí - ránu na hlavě a zlomený vaz -, Šimonův otec putoval za mříže. Abeles se sice hájil tvrzením, že chlapec trpěl padoucnicí a zabil se při jednom záchvatu, ale než mohl být znovu vyslýchán, spáchal ve své cele sebevraždu. Oběsil se na modlitebních řemínčích. Soudci si jeho čin vyložili jako doznání a rychle vynesli trest. Kat mrtvole vyrval srdce, pak ji rozčtvrtil a nakonec upálil. Výslechy pokračovaly. Abelesova manželka a chlapcova macecha Lea označila za skutečného vraha Löbla Kurzhandla, kterého krátce poté zatkli v Manětíně. Přestože svou účast na vraždě popíral, odsoudili ho k trestu smrti lámání kolem. Při popravě se k činu doznal, přestoupil na křesťanskou víru a vysloužil si tím alespoň místo na katolickém hřbitově.
Tečkou za prapodivným příběhem židovského chlapce se stal honosný pohřeb v Týnském chrámu, kde odpočívá řada slavných osobností, ať už je to Tycho Brahe či arcibiskup Jan Rokycana. V očích katolických hodnostářů však Šimon zemřel pro svatou víru a zasloužil si mimořádný pohřeb. Proto mu ušili slavnostní šaty a hlavu ozdobili věncem ze zlatých a stříbrných květů. Proto tělo ještě před pohřbem vystavili, aby podobu nešťastného mladíka mohli zvěčnit malíři. Samotného pohřebního průvodu se zúčastnily tisíce Pražanů. Taková to byla senzace. Vždyť v katolickém chrámu právě pohřbívali nepokřtěného Žida.

Král králů

Agamemnón (1200 let před Kristem)
mykénský král

Po deset let bojovali řečtí hrdinové pod vedením statečného krále Agamemnóna. Když boje skončily a král se vrátil domů, čekal slavností uvítání. Ale jeho žena Klytaiméstra se mezitím spojila s královým bratrancem Aigisthem a rozhodla se svého muže zabít. Homér vypráví, že Aigisthes uspořádal na počest krále slavnostní hostinu, během níž nechal trojského vítěze s jeho věrnými bojovníky povraždit. Malby na starobylých řeckých vázách však vyprávějí příběh zrádné manželky jinak. Klytaiméstra sama přivítala manžela a připravila mu lázeň. Během koupele ve vaně vytáhla ze skrýše sekeru a vlastnoručně ho zabila.

Jeden z nejslavnějších králů řecké mytologie a velký hrdina Homérova eposu Iliady. Od dětství je svědkem neustálých mocenských zápasů. Už jeho otec vraždil, aby se udržel na mykénském trůně. Ale nakonec se stal také obětí vraždy a Agamemnón se svým mladším bratrem Menelaem musel uprchnout do Sparty, kde našel bezpečný azyl. Brzy se však do Mykén vrátil, zabil svého strýce, který měl na svědomí otcovu smrt, a sám se stal králem. Úspěšným a mocným, vždyť s ostatními řeckými vládci sjednal mír a z rodných Mykén vytvořil bohaté a prosperující město zdobené zlatem.
Oženil se s Klytaiméstrou, sestrou krásné Heleny, která se provdala za jeho mladšího bratra Menelaa. Sám vládl Mykénám, zatímco Menelaos se stal spartským králem. A právě ve Spartě začala největší událost z dob řeckých mýtů. Trojská válka. Syn trojského krále Paris unesl krásnou Helenu a také královský poklad. Zhrzený a podvedený Menelaos se obrátil na svého bratra se žádostí o pomoc. Agamemnón viděl jediné řešení - trestnou výpravu k trojským břehům. Na achajské straně stálo neuvěřitelných sto tisíc bojovníků, mezi nimiž nechyběli největší hrdinové své doby - nezranitelný Achilleus či lstivý Odyseus. Vrchním velitelem vojska, které vyplulo na dvanácti stech lodích, se stal Agamemnón. Pro úspěch výpravy dokonce na žádost bohů obětoval svou dceru Ifigenii.
Také Troja se na válku dobře připravila a vedle tisíců bojovníků ji chránily obrovské hradby. Boje před městem trvaly nekonečných deset let a nepřinesly žádného vítěze. Na planině zatím krvácela obě skvělá vojska a padl trojský princ Hektor či "nesmrtelný" Achilleus. Řekům nakonec pomohla lest. Achájové zbořili tábor, nalodili se a naoko odjeli. Na pobřeží zanechali Trojanům dar - dřevěného koně, ve kterém se ukryl ithacký král Odyseus s nejsilnějšími bojovníky. Trojané vybourali část hradeb, koně vtáhli do města a pak dlouho slavili mír. V noci však Odyseus vylezl z koně, rychle pobil stráže a pomohl Agamemnónovi vtrhnout do města. Během několika hodin se hrdá a nedobytná Troja proměnila v trosky a spáleniště. Řekové zvítězili, naložili své lodě zlatem a otroky a odpluli do vlasti.
Vojevůdce Agamemnón se vrátil s největším podílem kořisti. Jeho manželka mu však neodpustila obětování dcery Ifigenie a po návratu svého muže zabila. Poté se provdala za Aighista, který sedm let nemilosrdně vládl mocnému městu. Konec tyranii učinil až Agamemnónův syn Orestés, který zabil mečem svou matku i Aigistha a po očistné cestě na daleký Krym se ujal vlády v rodných Mykénách.

Sbohem, krásná matko

Agrippina (16-59)
římská císařovna

Žena tří císařů. Sestra Caligulova, manželka Claudiova a matka Neronova. Druhého zabila, aby třetímu pomohla k trůnu. Nero jí však nevěřil a rozhodl se jí zbavit. Nejdřív postavil loď, která se na moři rozpadla. Ale Agrippina skočila do vln a plavala ke břehu, kde jí zachránili rybáři. Proto nevděčný syn musel poslal vojáky, aby ji zavraždili. Když přišli do její ložnice, odhalila břicho a vyzvala vrahy, aby bodli tam, kde se zrodil císař Nero. Vojáci však bodali i na jiná místa a pokryli její tělo četnými ranami. Mrtvolu později spatřil Nero a cynicky poznamenal: "Netušil jsem, že mám tak krásnou matku!"

Historie jí přidělila nálepku prostopášné ženy a vražednice. Byla dcerou oblíbeného vojevůdce

Germanika, jehož syn Caligula se stal římským císařem. Agrippina se provdala za Domitia Ahenobarba, který však krátce po narození syna Nerona zemřel. Krásná Agrippina se stala milenkou vlastního bratra Caliguly, ale později se zapletla do spiknutí a musela odejít do vyhnanství. Zpátky se vrátila až po Caligulově smrti. Znovu se provdala - tentokrát za bohatého Gaia Crispa. Po několika letech ho otrávila a přivlastnila si jeho majetek.
Po smrti císařovny Messaliny se sama dostala na trůn - stárnoucí císař Claudius si ji vzal za manželku. Začala s ním vládnout a brzy získala moc i další bohatství. A hlavně - podařilo se jí odsunout Claudiova syna Britannica a za nástupce na trůn prosadit vlastního syna Nerona. V té chvíli se už mohla zbavit i naivního Claudia, jehož pravděpodobně otrávila jedovatými houbami.
Vládla na počátku Neronova panování, Řím dokonce vyrazil její portrét na zlaté mince, ale jak Nero dospíval, její vliv se zmenšoval. Údajně mu ještě nabídla své krásné tělo, jen aby si udržela vliv. Když ji Nero odmítl, vsadila na novou kartu a začala synovi vyhrožovat, že místo něho učiní císařem Britannica. V té chvíli se Nero rozhodl, že se nebezpečné intrikánky zbaví. Nejprve nechal otrávit Britanica a poté zaútočil na svou vlastní matku. Chtěl použít jed, ale v nich se Agrippina vyznala a užívala účinné protilátky. Proto připravil bizarní plán s potopením lodi v Neapolském zálivu. Agrippinu však zachránila její obětavá přítelkyně, která začala křičet: "Pomoc, jsem císařova matka," načež ji najatí veslaři ubili k smrti. Agrippina mezitím skočila z lodi a doplavala na pobřeží. V té chvíli mohla oznámit, že se ji Nero pokusil zabít, čímž by získala mnoho vlivných spojenců na svou stranu. Místo toho však poslala Neronovi zprávu, že ji potkala pouhá nehoda. Snad se se svým synem chtěla usmířit. Ale Nero už žádné slitování neměl. Když její poslové přišli do paláce, sehrál přesvědčivou komedii. Křičel, že ho matka chtěla nechat zabít, že na něj poslala najaté vrahy. Ale právě to učinil Nero, neboť vyslal za svou matkou vojáky se smrtelným ortelem. Brutální čin musel být vysvětlen veřejnosti. Úkolu se ujal Neronův vychovatel filozof Seneca, který informoval Senát, že se Agrippina spikla proti císaři, a když bylo spolčení odhaleno, spáchala sebevraždu. Skutečnou sebevraždu naopak spáchal pár let poté nejprve filozof Seneca a nakonec i opuštěný a zneuznaný císař Nero.

Místo pastýře dravý vlk!

Alexandr II. (1818-1881)
ruský car

Vypadalo to jako scéna z akčního filmu. Jeden útočníků se vrhl s bombou ke kočáru. Děsivý výbuch zabil několik lidí, ale car vystoupil z kočáru nezraněn. V té chvíli zaútočil druhý muž. S baňkou nitroglycerinu skočil carovi přímo pod nohy. Výbuch roztrhal vraha a dalších dvacet lidí, kusy lidských těl hrůzně visely na okolních stromech a sníh se zbarvil doruda. Alexandr ležel uprostřed zkázy s utrženýma nohama. Těžce krvácel, ale dosud byl při vědomí. "Rychle do paláce, chci zemřít tam!" křikl na své sluhy. Za hodinu zemřel.

Na trůn nastoupil roku 1855 a hned se pustil do reforem. Měl výtečné vzdělaní, studoval nejen evropské jazyky, ale i právo a vojenství. Brzy se stal druhým největším reformátorem Ruska, hned po legendárním Petru Velikém. Během jeho vlády urazila carská říše obrovský kus cesty k modernímu státu. Alexandr II. zrušil nevolnictví, které znamenalo hlavní překážku hospodářskému pokroku. Reformoval justici, městům a krajům poskytl větší míru samosprávy a rovněž zmírnil cenzuru.
Po povstání v Polsku a prvních atentátech musel opět přitvrdit a povolat na pomoc policii i armádu. Přísnější režim však vyvolal další útoky revolucionářů z řad nihilistů a narodniků, kteří se pustili do soustavného boje s carismem. Atentátů přibývalo, padl šéf policie, několik guvernérů a celá řada šlechticů. Také car se stal cílem vražedných útoků. Už roku 1879 chtěl cara zastřelit učitel Saša Solověv. Ruský vládce musel kličkovat po zahradě a nakonec se mu podařilo utéci zpátky do paláce. Útočníka okamžitě chytili a popravili. Ještě v témže roce se jiná skupina útočníků pokusila vyhodit do povětří Alexandrův vlak, ale trhavina naštěstí nevybuchla.
Další útok na Alexandra připravil truhlář Štěpán Chalturin. Nechal se zaměstnat v kuchyni Zimního paláce

a během čtyř měsíců dopravil do ostře střežené budovy přes padesát kilogramů dynamitu. Nálož vyhodil do povětří 5. února 1880, krátce před půl sedmou večer. Car totiž s železnou pravidelností usedal k prostřenému stolu přesně v šest hodin. Tentokrát se však zdržel při audienci hesenského prince. Obrovský výbuch zabil jedenáct lidí a dalších padesát dvořanů zranil. Carovi poradci žádali, aby se přestal ukazovat na veřejnosti. Ale Alexandr II. jen lakonicky prohlásil: "Už nyní žiji déle než kdokoliv z mého rodu. A pokud jde o smrt, té se nebojím."
V tu chvíli mu zbýval necelý rok života. Několik členů skupiny Narodnaja volja už připravovalo další atentát. V ulici, po které měl jet během vojenské přehlídky, zakoupili obchod a celé podzemí podminovali. Ochranka na poslední chvíli trasu změnila, ale život svému vůdci stejně nezachránila. Po úspěšném masakru oslavili atentátníci svůj čin vydáním manifestu: "Tyran Alexanr musel zemřít, protože mu byl lid lhostejný. Car by měl být dobrým pastýřem, který se stará o své stádo. Alexandr II. byl dravý vlk." Během několika dnů policie všechny atentátníky pochytala a uvěznila. S výjimkou těhotné dívky skončili všichni na popravišti. Exekuci přihlíželo na osmdesát tisíc diváků.

Velitel

Alkibiadés (asi 452-404 před Kristem)
řecký vojevůdce

Byl bohatý, mocný, úspěšný a uznávaný. Ale také poněkud nestálý - vždyť už dvakrát přeběhl z jedné strany na druhou. Nakonec stál na straně Athén a Sparťané se ho rozhodli zabít. Ve Frygii, kde sjednával pomoc Peršanů proti Spartě, najali vrahy. Ti se však statečného a ostříleného bojovníka báli, třebaže měli početní převahu. Museli ho zabít ze zálohy, na dálku. Proto vymysleli lest. Nejprve zapálili jeho dům, a když Alkibiadés vyběhl ven s obnaženým mečem, zasypali ho sprškou šípů. Jeden z největších vojevůdců antického světa nemohl přežít.

Pochází z bohatého a váženého rodu. Po smrti otce, který padl v jedné z četných bitev, ho vychová jeho strýc, slavný athénský vůdce Periklés. Sudičky mu hojně nadělily z dobrých i špatných vlastností. Má skvělé fyzické i duševní schopnosti, ale na druhou stranu je pyšný, ctižádostivý a nezkrotný. Vychovává ho jeden z největších filozofů antiky, slavný Sokrates, se kterým se Alkibiadés zúčastnil své první bitvy. Dokonce je v boji raněn a jen díky Sokratově pomoci si zachrání život.
Brzy vstoupil do politiky a jeho vliv v Athénách v čase peloponéské války rychle rostl. Pomáhal mu osobní šarm a krása, stejně jako sportovní úspěchy - vždyť získal prestižní olympijské vítězství v jízdě. Roku 415 před Kristem přesvědčil athénský lid, aby svolil k dobrodružné vojenské výpravě na Sicílii. Jeho smělá vize počítala s ovládnutím bohatých sicilských a severoafrických měst. Vymohl si zvolení do funkce stratéga a postavil se do čela sto čtyřiceti lodí. Ale ne všichni Athéňané s výpravou souhlasili, a jen co Alkibiadés vyplul, obvinili ho v jeho nepřítomnosti z velezrady a odsoudili k trestu smrti. Výzvy k okamžitému návratu však Alkibiadés neuposlechl. Dobře tušil, co ho čeká. Raději přešel k nepříteli a vstoupil do služeb Sparty, hlavního mocenského vůdce Peloponéského spolku, vyzradil plány na dobytí Syrakus a tím přispěl ke zdrcující porážce athénského loďstva. Krátce poté přivedl na stranu Sparty dřívější athénské spojence a své rodné město dostal do kritické situace. Mohl triumfovat, ale místo toho musel ze Sparty co nejrychleji zmizet - provalilo se totiž, že svedl manželku spartského krále Agida II. Uprchl na hrad přítele Tissaferna, odkud nabídl své velitelské služby opět Athénám.
Jen Alkibiadés je mohl zachránit. Znovu ho jmenovali stratégem a vojevůdce bez meškání vytáhl proti Spartě a uštědřil jí několik zdrcujících porážek. Do Athén se vrátil v čele dvou set lodí, jež přivážely bohatou kořist. V té chvíli měl téměř neomezenou moc, ale dopustil se fatální chyby. Svěřil velení svému příteli Antiochovi, který další rozhodující bitvu prohrál. Porážku Athéňané připsali na účet Alkibiadovi a vyštvali ho z města. Těžce za to zaplatily. Po překvapivém útoku Sparty přišly o celé vojsko a prohrály s konečnou platností peloponéskou válku. Alkibiadés ještě odjel do perské Frygie, kde se pokoušel přimět Peršany k válce se Spartou. Ale spartští vůdci byli ve svém jednání rychlejší.

Osudná rána pilníkem

Alžběta Bavorská (1837-1898)
rakouská císařovna

Krásná, egoistická a svéhlavá císařovna už dávno opustila Vídeň i svého manžela. Její neklidná povaha ji hnala na cesty. Utrácela miliony, žila v luxusu, jen aby zapomněla na nevydařený život. Právě se chystala nastoupit na loď plující přes ženevské jezero, když do ní vrazil jakýsi muž. Nějaký hulvát nebo opilec? Zabolelo ji na prsou, ale šla dál. Až na lodi omdlela. Když jí lékař rozvázal šněrovačku, poznali všichni hrůznou pravdu. Italský anarchista probodl císařovně srdce. Nabroušeným pilníkem.

Císařovnin otec vévoda Maxmilián proslul výstředním životem plným žen, koní a alkoholu. Svou dceru naučil už v dětství plavat a skvěle jezdit na koni. Když císař František Josef přijel na námluvy, vyvolal malý rodinný skandál. Měl se dvořit starší Heleně, ale přitom se na první pohled zamiloval do Alžběty. Ještě jí nebylo ani šestnáct. Okamžitě se zasnoubili, ale romantické nadšení vzápětí vystřídaly praktické problémy. Divoká a nespoutaná Alžběta téměř neznala dvorskou etiketu, a než odjela do Vídně, musela absolvovat stovky hodin společenského chování.
Andělská Sisi si brzy získala pověst nejkrásnější ženy Evropy. To však mělo svou odvrácenou stranu. Vedle sportování držela drastickou dietu. Po několika dětech začala odmítat malíře i fotografy, takže od dvaatřiceti let už nikdo nesměl zachytit její stárnoucí podobu. Tolik se bála o svou pověst. Manželství však od počátku nebylo vůbec šťastné. Alžběta měla romantickou a dobrodružnou povahu, František Josef byl naopak suchar a byrokrat. I když ji miloval, nemohli se v životě shodnout. Alžběta mu sice porodila několik dětí, včetně následníka trůnu Rudolfa, pak však její city ochladly natolik, že se po dlouhé měsíce vůbec neviděli. Odcizila se dvoru i císaři. Netušíme, zdali měla nějakého milence. Historici hovoří o velmi silném vztahu k uherskému grófovi Andrássymu, ale nevíme, zda měl i intimní rozměr. Spíše nikoliv. Alžběta byla zřejmě frigidní a sex v jejím životě nehrál významnější roli.
Ve Vídni už nemohla vydržet. Cítila se svázaná a zničená. Začala cestovat. Vlastně to byl útěk před sebou samou. Její prokletí vyvrcholilo sebevraždou následníka trůnu Rudolfa. Od té doby ztratila poslední pouto k rakouské metropoli a stala dobrovolným vyhnancem. Jezdila do hor, vstávala v pět ráno a chodila na túry. Střídala klidné lázně i rušná velkoměsta. Poslední cesta vedla do Ženevy.
Šla v černém, spěchala k parníku, když do ní vrazil podivný muž. Stěžovala si, že jí bolí na prsou, ale došla až na loď. Pak omdlela. Jakmile odhalili její zranění, loď se okamžitě vrátila ke břehu. Ještě ji donesli do hotelu, ještě zavolali kněze, aby se mohla vyzpovídat. Jiné pomoci už nebylo.
Proč muž vraždil? Vlastně ji zabil omylem. Pětadvacetiletý italský anarchista Luigi Lucheni netoužil po Alžbětině skalpu. Čekal na prince Orleánského, kterého chtěl zabít, aby šokoval kapitalisty a pomstil se osudu za všechna příkoří, jichž se mu dostalo. Náhodou však objevil Alžbětu a rozhodl se změnit plán. Pilník koupil u vetešníka a mnoho hodin ho brousil. U soudu dostal doživotí a místo obhajoby či omluvy zvolal: "Ať žije anarchie. Smrt aristokracii!" Po dvanácti letech se ve vězení oběsil na pásku.

Nenič mé kruhy

Archimédes (287-212 před Kristem)
řecký vědec

Starobylé Syrakusy právě padly do rukou Římanů. Na obraně proslulého řeckého města na Sicílii se podílel také jeden z největších vědců své doby, proslulý vynálezce Archimédes. Nikoliv se zbraní v ruce, ale svým umem vykouzlil mnoho vojenských strojů, díky nimž obránci po měsíce odolávali římské přesile. Samotný boj však vášnivého vědce příliš nevzrušoval - když ho našli útočníci, kreslil si v písku jakýsi matematický rébus. "Nenič mé kruhy," osopil se podle legendy na Římana, který mu do obrazce vstoupil. Na odpověď dlouho nečekal. Voják ho probodl mečem.

Syn astronoma Fidia se narodil v Syrakusách, ale studovat odešel do egyptské Alexandrie, kde stála největší knihovna starověkého světa. Brzy se stal jedním z nejuznávanějších vědců antické doby. Zabýval se matematikou, fyzikou i astronomií. O jeho životě nevíme s výjimkou několika historek téměř nic. Známe jen jeho dílo. Archimédes objevil zákon o působení páky a spolu s ním dal světu jeden z nejznámějších citátů: "Dejte mi pevný bod ve vesmíru a pohnu zeměkoulí." I většina jeho dalších objevů je doplněna nějakým výkřikem či glosou. Například "Archimédův" zákon o nadlehčování těles ponořených do kapaliny se zrodil v lázních. Archimédes odtud vyběhl nahý na ulici a křičel: "Heuréka - našel jsem!"
Archimédovy matematické objevy byly pro jeho současníky příliš nepochopitelné a vzdálené. Vždyť i dnes patří řešení algoritmů či integrálů mezi náročné matematické úlohy. Velkou pozornost však vyvolávaly Archimédovy mechanické objevy a hříčky. Stvořil na čtyřicet vynálezů, z nichž je většina bohužel ztracena. Jen některé zůstaly a jsou spojeny s jeho jménem. Objevil systémy kladkostrojů či šroubovici, spirálovitou hřídel v dřeveném válci, která otáčením vyváděla vodu vzhůru a stala se cenným pomocníkem při zavlažování (v obou případech zřejmě zdokonalil starší vynálezy). Jiný vyhlášený přístroj, znázorňující pohyb nebeských těles, se však nedochoval.
Archimédes získal renomé a věhlas antického světa, dokonce syrakuský král Hierón prohlásil, že nikdy nebude pochybovat o tom, co tvrdí Archimédes. Ale řekl to až poté, co vědec za pomoci kladkostroje vytáhl na břeh těžkou loď. Vsedě. O Archimédovi koluje celá řada historek. Je však pravděpodobné, že většina z nich je značně nadnesená. To bude zřejmě i případ jeho smrti mezi kruhy. Archimédes byl totiž skvělým vynálezcem válečných strojů, které dva roky chránily jeho město proti silné římské armádě. Snad ho proto záměrně vyhledali a zavraždili. O jeho smrti během druhé punské války však existuje i mnohem střídmější verze - zabili ho jako mnoho jiných obyvatel během rabování, když se snažil ukrýt své cenné přístroje a voják si myslel, že schovává cennosti či zlato. Ať tak či tak, pravdou zůstává, že mu již po pár letech Římané v Syrakusách vystavěli pomník.

Útok v televizním studiu

Inejra Asanuma (1898-1960)
japonský politik

Japonská politická scéna se zmítala v krizi. Politici se navzájem pomlouvali a častovali urážkami. Televize se pokusila nastolit smír a připravila pro tři politiky z nejsilnějších stran živě přenášenou diskusi na téma, jak vést předvolební boj čestně. Pozvání do studia přijal i vůdce japonské opozice Asanuma. Nikdo netušil, jak tragicky pro něj vystoupení skončí. Jakmile si vzal Asanuma slovo, přiskočil k němu mladík a před zraky milionů televizních diváků vytáhl krátký meč. Všichni přítomní zůstali stát jako sochy - mladý radikál několikrát za sebou bodl vyděšeného politika do břicha. Radikálního extremistu zneškodnili až poté, co se vůdce socialistů skácel k zemi.

Už při studiích politických věd a ekonomie na univerzitě v Tokiu ho zlákala politika. Vstoupil do řad studentských aktivistů, přestoupil do dělnické strany, a když zanikla, vystřídal další politické dresy. Daleko více se mu dařilo v komunální politice a několik let strávil jako člen městského zastupitelstva na radnici v Tokiu.
Až po druhé světové válce zamířil do nejvyšších pater japonské politiky. V roce 1946 stál u zrodu Japonské socialistické strany, v jejíchž řadách se konečně probil také do parlamentu. Jako tajemník socialistů hájil levicové názory a svůj politický vzor viděl v komunistické Číně. V roce 1959 se stal lídrem japonské politické delegace, která Čínu navštívila. Maova komunistická velmoc Asanumu uchvátila. Japonsko hledalo po prohrané válce novou politickou vizi a opoziční předák ji nalezl v čínském komunistickém režimu. Proto se s obrovskou vervou pustil do kritiky pravicových stran, jež se snažily nasměrovat Japonsko ke Spojeným státům. A když pravicová vláda podepsala vojenskou smlouvu s USA, socialisté rozpoutali vlnu bouřlivých demonstrací a protestů. Báli se, že Spojené státy zatáhnou Japonsko do války s asijskými státy. Jedním z hlavních odpůrců dohody byl Asanuma, který veřejně

prohlásil, že americký imperialismus je nepřítelem pro Japonsko a Čínu. Jeho levicové názory mu však vynesly nenávist pravicových radikálů.
Také sedmnáctiletý student Otoja Jamaguči patřil ke členům krajně pravicové Vlastenecké společnosti Velkého Japonska. Svůj čin hájil tvrzením, že chtěl zabránit, aby se k moci nedostali komunisté. Trest si však určil sám. Necelý měsíc po vraždě spáchal ve své cele sebevraždu. Nenechal dopis na rozloučenou, jen zubní pastou načmáral na zeď cely nápis: "Ať císař žije na věky!" Jeho pohřbu se zúčastnilo více lidí, než kolik se přišlo rozloučit s Asanumou.
Vražda socialistického předáka ještě více vyostřila politikou situaci v zemi. Japonsko zasáhla vlna masových bouří, která se však neodehrávala jenom v ulicích. Dokonce i v parlamentu se popralo několik poslanců. Jedním z mála lidí, jimž atentát přinesl něco dobrého, byl fotograf Jasuši Nagao. Podařilo se mu zachytit útočníka v okamžiku, kdy bodl Asanumu mečem, a za fotografii získal jako první cizinec prestižní Pulitzerovu cenu.

Smrt z rukou mnicha

Solomon Bandáranájaka (1899-1959)
cejlonský premiér

Šedesátiletý premiér oblečený v tradičním sarongu přijímal občany na pravidelné audienci. Pozdravil svého učitele a vykročil uklonit se dvěma buddhistickým mnichům, kteří v zemi požívají obrovské vážnosti. Holohlaví muži v zářivě žlutém hábitu přijali jeho pozdrav, ale premiér si povšiml ještě jednoho mnicha, stojícího poněkud stranou. I jemu se uklonil, ale mnich Somárama přišel zabíjet. Vytáhl pistoli a začal zběsile střílet. Bandáranájaka se čtyřmi kulkami v těle padl k zemi. To už zareagovala jeho stráž a mnicha zneškodnila. Premiéra odvezli okamžitě do nemocnice. Ještě se probral k vědomí, ještě odpustil svému vrahovi. K ránu však zemřel.

Narodil se ve staré a bohaté rodině z cejlonského Colomba, jeho otce dokonce povýšili do šlechtického stavu. Rodina patřila k místní elitě a na Solomona čekala strmá kariéra. Vystudoval místní univerzitu a poté odešel do Anglie, kde na elitní Oxfordské univerzitě absolvoval práva. Začal pracovat u londýnského soudu, ale pak se cosi změnilo. Už při studiích toužil po osvobození Indie a Cejlonu z britské nadvlády. Nyní se rozhodl obětovat kariéru i postavení jedinému cíli. Boji za svobodu.
Proti vůli otce se vrátil domů. Vzdal se advokacie, stejně jako Gándhí svlékl evropský oděv a oblékl si tradiční sarong. Když země získala po druhé světové válce formální samostatnost, vstoupil Bandaranaike jako člen národní strany do vlády a stal se ministrem zdravotnictví. Jelikož se však politická elita stále orientovala na západní země a udržovala v zemi jakýsi polokoloniální hospodářský systém, rozhodl se pokračovat v boji. Založil Cejlonskou stranu svobody s cílem získat plnou a naprostou nezávislost. Ve volbách v roce 1952 vybojoval pouhých devětkřesel v parlamentu, ale situace v zemi se začala zhoršovat, především kvůli napětí mezi většinovými Sinhálci a menšinovými Tamily. Bandáranájaka se spojil s komunisty a dalšími levicovými stranami do Národní lidové fronty a v dalších volbách zvítězil. Stal se premiérem a pustil se do levicových reforem, které přinesly znárodnění čajových plantáží a továren. Angličtinu nahradila sinhálština a buddhismus se stal oficiálním náboženstvím. Tím však ještě více umocnil nenávist Tamilů, jež později vedla k nekonečné partyzánské válce. Současně navázal kontakty s komunistickými zeměmi, což u pravicově orientovaných politiků vyvolalo zděšení, které nakonec vedlo k jeho likvidaci. Brzy po atentátu se zjistilo, že do spiknutí jsou zapojeny nejvyšší politické špičky země, například ministryně zdravotnictví Vimala Wijewardenová či zástupce policejního prezidenta Sidney de Zoysa. Ministryně se ocitla za mřížemi, ale skončila pouze s peněžitým trestem. Vrah v mnišském hávu však dostal trest smrti. Rok po vraždě premiéra usedla do stejného křesla jeho manželka Sirimavo Bandaranajáka, která s pětiletou přestávkou stála v čele vlády od roku 1960 až do roku 1977.

Krvavé divadlo v chrámu

Tomáš Becket (1118-1170)
anglický arcibiskup

Kdysi bývali dobří přátelé, ale během sporu církve a státu se z nich stali zarputilí soupeři. Arcibiskup trávil dlouhá léta v nuceném exilu, a když se vrátil, rozhořel se spor opět naplno. "Copak jste všichni zbabělci, že mě nezbavíte toho proklatého kněze," volal rozzuřený král poté, co se dozvěděl o novém Becketově útoku. Čtyři rytíři se zvedli a odjeli do Canterbury. Becketa našli v ložnici. Obvinili ho, že porušil ujednaný mír, a požádali ho, aby znovu opustil zemi. Arcibiskup to rozhodně odmítl. Konec dramatu se odehrál v katedrále, kde se Becket modlil. Snad ho chtěli zprvu jen unést, ale náhle Reginald Fitzurse obnažil svůj meč a zabodl jej do kněžova těla. Pak se připojili i další. Podlaha chrámu se zbarvila krví.

Tomášovi rodiče, stejně jako předkové krále Jindřicha II., pocházeli z Francie. Becket se stal knězem, ale současně byl Jindřichovým kancléřem. Přestože měl církevní svěcení, choval se jako světský velmož, opájející se nádherou a luxusem. V té době patřil mezi nejvlivnější muže Albionu, jako králův osobní přítel a vychovatel jeho dětí. Právě proto z něho Jindřich učinil po smrti canterburského arcibiskupa Theobalda nového církevního vůdce na ostrově. Becket ho před tímto činem varoval, král si nicméně prosadil svou.
V roli arcibiskupa však Becket změnil pravidla hry. Zřekl se světských povinností a odmítl výkon kancléřské funkce. Jindřich dlouho naléhal, dovolával se starého přátelství, ale marně. Brzy se dostali do ostřejších konfliktů. Král chtěl podřídit duchovní světským soudům, arcibiskup však hájil tradiční právo církevních soudů. Jindřich zuřil a vyhrožoval svému bývalému příteli krutým trestem. Pokud se nepodvolí, nechá ho uvěznit a vykastrovat. Becket krále znal a věděl, že nemá daleko od výhružek k činům. Proto odmítl audienci u krále a pro jistotu rychle zmizel z Anglie. Jeho exil ve francouzských klášterech trval dlouhých šest let. V té době spolu bojovali na dálku. Arcibiskup krále exkomunikoval, vyhlásil nad ním klatbu. Jindřich si stěžoval u papeže, který exkomunikaci odvolal a zakázal Tomášovi vyhlašovat klatby. Současně však naléhal, aby se oba muži usmířili.
Sešli se roku 1170 nedaleko Orléansu a uzavřeli smír. Ale plamen nenávisti dále hořel v jejich srdcích. Když se Becket vrátil do vlasti, rozhodl se pomstít všem duchovním, kteří uplynulých šest let nestáli na jeho straně a nedodržovali nařízenou klatbu. Okamžitě exkomunikoval několik biskupů. Ti si šli stěžovat ke králi a válka znovu vypukla. Tehdy se čtyři královi rytíři rozhodli potrestat zpupného arcibiskupa. Krvavá vražda v kulisách chrámu zděsila křesťanskou Evropu. Král nesl za vraždu morální odpovědnost a musel podstoupil očistný trest. Jeho pokání začalo poutí do Canterbury - bos a v kajícnickém rouchu došel až k Becketovu náhrobku. Zde si svlékl košili a poklekl u sloupu. Každý ze zdejších mnichů pak pozvedl metlu a sedmkrát ho švihl přes záda. Vrahy však nepotrestal. A Tomáš Becket? Tři roky po své "mučednické" smrti si vysloužil svatořečení.

Masakr královské rodiny

Bíréndra (1945-2001)
nepálský král

Něco podobného historie královských rodin světa nepamatuje. Korunní princ Dípéndra se při večeři pohádal se svými rodiči. Přiznal se jim, že se tajně oženil s milovanou dívkou. Královské rodiče jeho zpráva šokovala. Něco takového odmítli vůbec poslouchat a pohrozili synovi, že ho zbaví následnictví. Dípéndra odešel od stolu, ale za chvíli se znovu vrátil vyzbrojen samopalem. V pominutí smyslů začal zběsile střílet. Během několika minut zabil své rodiče, bratra, sestru a další příbuzné. Nakonec zbraň obrátil proti sobě a pokusil se o sebevraždu. První červnový den bude v dějinách Nepálu už navždy zapsán krvavým písmem.

Nepálské království po staletí představovalo ostrov stability. Co na tom, že stále patří mezi nejchudší

země světa, je-li zdejší král tradičně považován za vtělení boha Višnua a království má pro obyvatele v podhůří himálajských osmitisícovek posvátný význam stejně jako hinduistické náboženství. Během panování krále Bíréndra se však mnohé změnilo. Země začala získávat finanční prostředky z turistického ruchu a rozběhly se první reformy. Král, který na trůn nastoupil v roce 1972, se po necelých dvaceti letech panování musel vzdát absolutní moci a pod tlakem veřejnosti vyhlásil roku 1990 Nepál konstituční monarchií.
Přestože většinu Nepálců stále živí nepříliš úrodná políčka, v zemi vládl dlouhá léta klid. Až na konci 20. století se objevily maoistické partyzánské bojůvky, které si rychle připsaly na svědomí několik stovek životů. Větší šok však svému národu způsobila samotná královská dynastie Šáhů, která je posledním vládnoucím hinduistickým rodem na světě.
Okolnosti masakru jsou dodnes poněkud nejasné. S největší pravděpodobností ho má na svědomí devětadvacetiletý princ Dípéndra, který údajně požádal rodiče o souhlas se sňatkem s Devjání, dvaadvacetiletou dívkou z šlechtická rodiny, která je dcerou bývalého ministra zahraničí Pašupatiho Rány. Když to rodiče odmítli, princ jim sdělil krutou pravdu. S dívkou už se tajně oženil. To otce rozčililo a pohrozil princi, že předá následnictví mladšímu synovi. Neústupnost rodičů dohnala podnapilého prince k šílenému činu, na jehož konci bylo deset mrtvých a čtyři zranění.
Zavražděním otce se princ Dípéndra stal paradoxně králem. Ale jen na pár hodin a bez jakékoliv moci. Těžce zraněného mladíka po jeho sebevražedném pokusu převezli do nemocnice, kde po dvou dnech strávených v kómatu zemřel. V té době byla již celá země ve smutku. Muži si holili hlavy a do Káthmándú přijížděly desetitisíce lidí, kteří se chtěli zúčastnit královského pohřbu. Průvod vyšel hned druhý den po masakru z hlavního města a směřoval k posvátné řece Bagmati, na jejímž břehu bylo tělo krále a jeho nejbližších spáleno a poté vhozeno do řeky. Smuteční obřad řídil Gjánédra, mladší bratr krále Bíréndry a prozatímní regent království. Když lékaři prohlásili Dípéndru za mrtvého, stal se novým králem a usedl na starodávný kobří trůn.

Oběť novodobých pirátů

Peter Blake (1948-2001)
novozélandský jachtař

Legendární jachtař se už léta věnoval ekologickým aktivitám. Se svou jachtou právě zkoumal ohrožené deštné pralesy v Amazonii. Krátce před půlnocí přepadla jeho loď kotvící v brazilském přístavu tlupa pirátů. Blake se zarputile bránil. Vystřelil na jednoho z pirátů, ale další náboj se mu naneštěstí zasekl v hlavni. V té chvíli už zakročil šéf komanda, který namířil svou zbraň proti slavnému sportovci. Po dvou střelách mířících do srdce a plic zůstal Blake ležet mrtvý v kaluži krve.

Peter Blake se narodil na Novém Zélandu, v kolébce adrenalinových sportů, která dala světu nejedno vzrušující dobrodružství. Už od osmi let se věnoval jachtingu a brzy si vydobyl mezinárodní prestiž. Jako pětadvacetiletý startoval na jachtařském světovém mistrovství a při pátém ročníku vyhrál dokonce všech šest etap devět měsíců dlouhých závodů.
Vstoupil mezi jachtařskou elitu a sbíral jednu cenu za druhou. Novozélandskému týmu dvakrát pomohl k vítězství v mezinárodním Poháru Ameriky; a roku 1994 získal cenu Julese Vernea, když společně se svým druhem obeplul celou zeměkouli. Cesta bez přestávky jim trvala sedmedesát čtyři dní a dvacet dva hodin. Následujícího roku povýšila britská královna Alžběta II. Blakea do šlechtického stavu, a aby toho nebylo málo, ostřílený dobrodruh ukořistil také prestižní titul jachtaře roku.
Vedle sportu se věnoval problematice ochrany životního prostředí. Stal se následovníkem slavného Jacquese Cousteaua a kapitánem výzkumné lodi Calypso 2. Začátkem roku 2001 vyměnil aktivní jachtařskou kariéru za post vyslance OSN pro životní prostředí. Také jeho poslední cesta měla výzkumný charakter. Blake vedl ekologickou výpravu, která zkoumala negativní vliv globálního oteplení a znečištění na deštné pralesy v Amazonii.

Vědecká mise v Brazílii se chýlila ke konci, druhý den měl Blake se svou posádkou opustit Amazonku a vydat se na cestu do Venezuely. Po týdnech plných práce chtěli všichni slavit, večer poslouchali hudbu, pili pivo a přestali dávat pozor. Zrovna ten večer se však jeho třicetimetrová jachta Seamaster stala cílem zabijáckého komanda. Šest chlapů v motocyklových přilbách se v nestřeženém okamžiku vyšplhalo na palubu. Drželi v rukou pistole a křičeli: "Prachy, navalte prachy!"
Blake však neztratil odvahu. Běžel do podpalubí, sňal ze zdi svou loveckou pušku. Rychle do ní nacpal patrony, zamířil na jednoho z vetřelců a zařval: "Vypadni z mé lodi!" Pak vystřelil a piráta zranil na ruce. To však byla Blakeova labutí píseň. Piráti neměli žádné zábrany a necouvli ani před vraždou. Později se ukázalo, že třiadvacetiletý šéf pirátské bandy Colares Tavares vraždil pod vlivem heroinu. Když Blakea zabili, obrali posádku o peníze, hodinky, další cennosti a zmizeli. Během několika týdnů však policie všechny útočníky zatkla a uvěznila.

Smrt čarodějnicím a hadačům

Břetislav II. (asi 1057-1100)
český kníže

Přestože byl synem krále, dosáhl pouze knížecí hodnosti. V zemi však vládl tvrdě: zakázal pohanské zvyky, vyhnal kouzelníky, čaroděje a ježibaby. Sám miloval hony, za zvěří vyjížděl k Berounce, ke hradu Zbečno. Krátce před Vánocemi se konal poslední hon roku a kníže se při něm ztratil. Tak dlouho štval jelena, až se ocitl hluboko v lesích. Sám? Ne tak docela. Kdosi jej sledoval. A když se kníže přiblížil k houštině, vrhl po něm skrytý vrah vší silou svůj oštěp. Těžce zraněný kníže vraha poznal. Ještě stačil dojet do tábora, kde se ho ujali sluhové a ranhojiči. Ale život už mu zachránit nemohli.

Jeho otec Vratislav II. vládl více než třicet let a krátce před smrtí získal z rukou německého císaře královskou korunu. Nikoliv pro svůj rod, pouze pro sebe. Po jeho smrti nenastoupil na trůn nejstarší syn Břetislav II., ale 13. vládnoucím Přemyslovcem na Pražském hradě se stal bratr mrtvého krále Konrád. Podle rodového zvyku totiž knížecí titul získává nejstarší příslušník přemyslovského rodu. Až po Konrádově smrti o osm měsíců později se trůn uvolnil pro Břetislava.
Psal se rok 1092 a Břetislav stál ve svých pětatřiceti letech na vrcholu sil. Odvážný a energický vládce chtěl změnit svou zem. Krátce po svém nástupu razantně vystoupil proti pohanským zvykům. Přestože už dvě stě let vládlo v zemi křesťanství, lidé dosud praktikovali prastaré slovanské rituály. To však mělo skončit. Kníže vyhnal ze země všechny vědmy, čarodějnice a kouzelníky, zakázal věštění a uctívání posvátných stromů. Současně zakázal pohřbívání v přírodě. Každý obřad se měl odehrát na hřbitově a za přítomnosti kněze.
Aby pojistil trůn pro bratra Bořivoje, nechal uvěznit svého bratrance a protivníka, brněnského knížete Oldřicha. Současně požádal německého císaře, aby mladšímu bratrovi udělil zemi v léno. Tím vytvořil nebezpečný precedens závislosti českého knížectví na německé říši, který neměl historické opodstatnění a v dalších letech se Přemyslovcům mnohokrát vymstil. Břetislav však chtěl mít jistotu, že vládnout bude někdo z jeho rodu. Bál se totiž o svůj život - a nikoliv bezdůvodně. Podle kronikáře Kosmase se kníže své družině svěřil, že ho chtějí zabít. A brzy se jeho obava naplnila. O vrahovi nic nevíme, snad jen to, že se jmenoval Lorek a najali ho Vršovci. Prý. Muž splnil svůj úkol a knížete smrtelně ranil. Břetislava ještě odvezli do hradu, kde za dva dny zemřel. Před smrtí stačil svému synovi věnovat kopí a loveckou trubku. Více toho pro něj neměl, neboť na trůn usedl bratr Bořivoj. Loreka členové knížecí družiny chytili a potrestali namístě: uřízli mu hlavu.
O deset let později se tajemná vražda ze zálohy opakovala. Na trůně tehdy seděl kníže Svatopluk, který v roce 1108 nechal všechny zrádné Vršovce preventivně vyvraždit. Všechny? Ne tak docela. Někdo z rodiny zřejmě krvavému masakru unikl. A nyní se pomstil. Útočník prchl na koni a nikdy nebyl dopaden.

Muž posedlý ďáblem

George Villiers, vévoda z Buckinghamu (1592-1628)
anglický premiér

Nejmocnější muž ve státě, zbožňovaný i nenáviděný Buckingham. Po pěti letech, kdy neomezeně vládl Anglii, nastal okamžik odplaty. V ulicích Londýna se objevily štvavé letáky: "Kdo vládne království? Král. Kdo vládne králi? Vévoda. A vévodovi? Ďábel!" Krátce poté si námořní poručík John Felton nachystal ostrou dýku a vydal se za vévodou. Zastihl ho v okamžiku, kdy spěchal na toaletu. Neváhal ani minutu a vší silou zabodl nůž do Buckinghamových prsou. Vévoda se ještě pokusil vytáhnout kord, ale nezbýval mu čas. A tak místo obrany pouze vykřikl: "Kristovy rány, ten šílenec mě zabil!" A padl mrtev k zemi.

Jen málokdo prožil tak úžasnou kariéru. Bylo mu dvacet, když se dostal ke dvoru anglického krále. Jakub I. byl pověstný tím, že si potrpěl na mladé chlapce. Ale přestože s mnoha dvořany udržoval intimní poměr, Villiers, přezdívaný "Krásný George", se jeho milencem nestal. I tak dokázal těžit z královy náklonnosti lépe než kdokoliv jiný. Roku 1614 se stal Jindřichovým číšníkem, o dva roky později získal titul vikomta, pak hraběte a markýze. Roku 1623 se stal prvním vévodou z Buckinghamu.
Měl absolutní vliv a téměř nevyčerpatelný přísun financí. Rozhazoval obrovské sumy. Pořídil si několik zámků a paláců a všechny vybavil neuvěřitelným luxusem. V jeho sídlech nechyběly tenisové kurty, citrusové aleje či kolekce nejkrásnějších soch a obrazů, které jeho nákupčí sháněli po celé Evropě. Buckingham si potrpěl na pompézní nádheru, jež hravě překonávala i královské interiéry.
Čekalo se, že po smrti krále Jakuba I. přijde vévodův pád, ale Buckingham se mezitím stal přítelem prince Karla I. Po jeho nástupu na trůn v roce 1625 mu neomezená vláda v zemi zůstala.
Buckingham však cítil, že mezi lidem jeho obliba klesá, a chtěl si přízeň koupit vojenským vítězstvím. Proto hnal Anglii do války. Ale ani boj se Španělskem, ani pomoc francouzským protestantům v La Rochelle mu příliš nepomohly. Obě akce skončily fiaskem. Navíc parlament vznesl proti vévodovi obžalobu a požadoval jeho odvolání. Král ho však znovu podržel a raději rozpustil parlament, který vévodu označil za hlavního škůdce v zemi. Buckingham si však dále hrál svou hru - tentokrát připravoval další tažení do Francie (kam ho táhlo jeho flirtování s francouzskou královnou, zachycené ve slavném Dumasově románu Tři mušketýři). Ale k nové válce už nedošlo - uprostřed vojenských příprav v přístavu Portsmouthu byl vévoda zavražděn.
Důvody, které vedly Feltona k jeho činu, dodnes nejsou uspokojivě objasněny. Jisté je, že Felton patřil ke zkušeným námořním poručíkům a zúčastnil se neúspěšné akce u La Rochelle, kde utrpěl těžké zranění. Nebyl ani povýšen, prý ani nedostal žold. Snad se chtěl pomstít, snad z následků zranění zešílel. Okamžitě po vraždě poručíka zatkli a převezli do Londýna. Davy jeho čin na ulicích oslavovaly, ale život mu nezachránily. Felton však krále požádal o odpuštění a z jeho milosti mohl být popraven alespoň bez mučení.

I ty, můj synu?

Gaius Julius Caesar (100-44 před Kristem)
římský vládce

Nejznámější Říman všech dob byl na vrcholu moci. Zvítězil v občanské válce a senát mu přiznal titul Imperátora a vládce Říma. Přesto jej mnoho lidí nenávidělo a jeho političtí odpůrci připravili spiknutí. Jen náhodou se nic nedozvěděl. Když odešel z domu, přiběhli ho varovat. Pozdě. Ještě při vstupu do senátu mu strčili do ruky destičku se vzkazem o spiknutí. Ale on si ji nepřečetl. Anebo vše tušil a kráčel hrdinně vstříc k smrti? To už nikdo nezjistí. Najednou k němu přistoupilo několik politiků. Bodl první, druhý, třetí. Ještě se přikryl tógou, ještě vykřikl na svého adoptivního syna, který stál také mezi vrahy: "I ty, můj synu?" Pak se zhroutil. Lékaři na jeho těle spočítali třiadvacet ran.

Pocházel ze starého patricijského rodu a už v mládí nad ním visela hrozba smrti. Diktátor Sulla ho chce nechat zabít a Caesar musí prchnout z Říma do Bithýnie, kde pak nějaký čas bojuje v legiích. Po Sullově smrti se rychle vrátil a zahájil svou politickou kariéru. Během osmi let vystřídal řadu funkcí a skončil jako jeden z nových vládců říše - spolu vojevůdcem Pompeiem a nejbohatším Římanem Crassem zakládá triumvirát, mocenský trojlístek, který vládne věčnému městu.
Stává se konzulem, a když jeho funkce vyprší, odchází jako správce do Galie. Během galské války, o níž zanechá vynikající zprávu ve svých Zápiscích si s dvaceti tisíci vojáky podrobí celou Galii (jeho legionáři zabijí údajně jeden milion statečných Galů). Zůstane zde dlouhých deset let, která přeruší jen dobyvatelské výpravy do Británie. Pak už se musí rychle vrátit do Říma. Crassus totiž zemřel a Pompeius se přidal na stranu Senátu a zbavil Caesara jeho pravomocí, včetně velení legiím.
Caesar se nehodlá vzdát. V čele svého vojska vytáhne proti Římu a zahájí občanskou válku (když překročí říčku Rubikon, pronese okřídlené heslo: "Kostky jsou vrženy."). Boje trvají pět let a po porážce Pompeiova vojska skončí Caesarovým vítězstvím. Řím ho zvolí doživotním diktátorem a on sám pomůže své milence Kleopatře na starodávný trůn egyptských faraonů. Snad přemýšlí o tom, že se přestěhují do Alexandrie a vytvoří nové centrum světové říše. Ale nakonec zůstane v Římě. Je na vrcholu moci. Provádí řadu reforem, stará se o armádu i o chudinu, staví silnice a vodovody, zavádí četné zákony a nový kalendář. Zbývá mu však pouhý necelý rok života.
Krátce před atentátem se ho při jakési hostině zeptali, jakou by chtěl zemřít smrtí. "Rychlou, nečekanou," odpověděl bez přípravy Caesar. Jeho přání se mu splnilo. Navíc po smrti Caesarova sláva ještě vzrostla. Senát Caesara zařadil mezi bohy a Marcus Antonius mu nechal vypravit státní pohřeb. A spiklenci? Žádný z nich nepřežil následující tři roky. Někteří zemřeli v boji, další - mezi nimi i Marcus Brutus (podle jistých indicií byl nejen adoptivním, ale i skutečným Caesarovým synem) - spáchali sebevraždu. A na věčnou památku Caesara přijímali největší vládci světa titul Caesara, cara či císaře.

Sluníčko, které všechny spálí

Caligula (12-41)
římský císař

Pohár trpělivosti přetekl. Třebaže počátky jeho vlády byly nadějné, teď ho nenáviděl celý Řím. Své lvy krmil lidmi, vraždil, pořádal divoké orgie a nakonec se prohlásil za boha. Na konci jeho čtyřleté vlády stála císařova osobní stráž, pretoriáni. Při slavnostech ho jeden z nich napadl mečem, ale rána sklouzla. Caligula se vysmekl a prchal pryč. Okamžitě mu však cestu zastoupil jiný z vojáků a vrazil mu meč do hrudi. Císař padl k zemi. Poté se vražda zvrhla v krvavé divadlo. Pretoriáni jako smyslů zbavení bodali do ležícího těla a zanechali v něm na třicet hlubokých ran. Další vojáci pospíchali do císařských komnat, kde zavraždili Caligulovu manželku a úderem o zeď ubili také jeho roční dcerku.

Gaius byl synem oblíbeného římského vojevůdce Germanika, synovce císaře Tiberia. Celé dětství prožil v armádě, kde si vysloužil přezdívku Caligula, tedy Botička. Když jeho otec zemřel (pravděpodobně byl zavražděn), stěhoval se chlapec na císařský dvůr a po Tiberiově smrti se v roce 37 stal římským císařem. V pouhých pětadvaceti letech měl skvělé vyhlídky, zejména proto, že zdědil státní pokladnu naplněnou sumou tří miliard sestercií. Caligula se mohl stát úspěšným a oblíbeným vládcem, vždyť i lid mu vymyslel nové jméno: Sluníčko. Ale všechno bylo jinak a Caligula je dnes symbolem úpadku i té nejzvrhlejší vlády, jakou si Římané vůbec dokázali představit.
Bleskově utratil veškeré státní peníze. Pořádal dekadentní bankety plné výstředních lahůdek, koupal se v drahých parfémech, a když si usmyslel, že přejede pět kilometrů širokou zátoku v Baiích na koni, museli mu postavit z lodí dlouhý pontonový most. A to jen proto, že mu kdysi jakýsi věštec prorokoval, že jeho naděje stát se císařem je stejně velká jako přejet Bajskou zátoku na koni. Ale teď se mu povedlo obojí. Svého oblíbeného hřebce Incitata ostatně hodlal jmenovat konzulem.
Když rozházel zděděný majetek, zvýšil daně a začal s konfiskacemi majetku bohatých Římanů, které trestal za údajné zrady. A také s vraždami a sexuálními orgiemi. Vžil se do role vládce bohů Jupitera a na

veřejnosti často vystupoval s pozlaceným vousem a blesky v rukou. Také svou sestru Drusillu, se kterou měl milostný poměr, prohlásil za bohyni. Nechával si na lože vodit manželky velmožů, ale měl sexuální styky i s četnými muži.
Dějepisci zaznamenali celou plejádu děsivých historek. Jelikož jednoho dne zjistil, jak drahé je maso, předhodil svým lvům těla uvězněných zločinců. A když uslyšel přání Publia Afrania, že by rád zemřel za Ceasara, dal ho prostě zabít, aby se mu jeho přání splnilo. Rád šermoval s gladiátory. Přestože měli jen dřevěné meče, Caligula jednou při tréninku vytáhl skutečnou dýku a svého soupeře ubodal. Proč se jeho vláda najednou zvrtla a Caligula se začal chovat jako psychopat a sadista? Většina historiků se domnívá, že mladý císař pravděpodobně zešílel. Podle některých indicií mohlo jít o následek vážného zánětu mozku.
Zrovna plánoval obrovský triumf na oslavu úspěšného tažení do Británie. Měl se konat v Alexandrii, kde chtěl také vybudovat nové centrum římské říše. Už to nestihl. Po čtyřech letech krutovlády ho odstranili vlastní strážci. Když se zpráva rozšířila po městě, lidé jí zpočátku nechtěli uvěřit. Mysleli si, že jde o provokaci a šílený císař chce zjistit, kdo se z jeho smrti bude radovat. Ale báli se už zbytečně.

Špinavé ruce božího bankéře

Roberto Calvi (1920-1982)
italský bankéř

Téměř z ničeho se vypracoval na šéfa největší italské katolické banky. Jeho specialitou se stalo praní špinavých peněz za spolupráce s Vatikánem. Nakonec mu mafie vystavila krutý účet. Smrt. Bankéřovo tělo našla anglická policie viset pod jedním mostním obloukem nad Temží. Muž ve skvělém, ale tentokrát poněkud mokrém obleku měl pas na jméno Calvini. Brzy se zjistilo, o koho vlastně jde. Přestože si před smrtí oholil knír, o jeho identifikaci nebylo nejmenších pochyb. Vždyť Calvi zmizel jen krátce před nálezem oběšence. Anglická policie případ uzavřela s rozporuplným verdiktem: sebevražda. Až po letech se zjistilo, že Calviho zavraždili. Vrah se však nikdy nenašel. Mafie dokonale zametla stopy.

Svou bankovní kariéru začal krátce po válce. V šestadvaceti letech vstoupil do slavné milánské banky Ambrosiano. Pracovitý a schopný finančník Calvi udělal rychlou kariéru. Roku 1960 založil první podílové listy v Itálii a o několik let později usedl do křesla generálního ředitele Banco Ambrosiano. Ambiciózní muž patřil mezi členy svobodných zednářů a v Lóži se nejenom seznamoval s vlivnými lidmi, ale také zde uzavíral výhodné obchody. Především navázal cenný kontakt s arcibiskupem Marcinkusem, šéfem Vatikánské banky.
Calviho banka měla propojit mafiánské kruhy s Vatikánem. Podle některých politických komentátorů uzavřel smlouvu s ďáblem, podle jiných jen obchodoval s papežem. Hrálo se o mezinárodní politiku. Papež finančně podporoval polský odpor proti komunismu a Calvi se stal prostředníkem, přes něhož šly do papežovy rodné země finanční injekce. Peníze však bylo třeba také někde získat - a v tom pomohla mafie.
Krkolomné propojení mafiánských a vatikánských kruhů dovedlo Calviho až před soud. Za porušování devizových zákonů mu hrozily čtyři roky vězení. Také jeho banka stála na pokraji krachu. Ztráty se vyšplhaly do výše několika desítek milionů dolarů. Nešlo o peníze bezejmenných občanů, ale o vklady z mafiánských kruhů. Calvi věděl, že mu teče do bot, a chtěl se bránit. Spekuluje se o tom, že poslal svým vatikánským komplicům výhružný dopis - pokud mu nepomohou, prozradí všechno o spojení církevního státu s mafií. Vatikánský bankéř Marcinko se snažil zachránit, co se dalo,a z církevních peněz odškodnil část vkladatelů z řad mafie. Ale buď nakonec musel hodit svého přítele přes palubu, nebo už neměl možnost, jak ho zachránit. Ať už s požehnáním Vatikánu nebo na vlastní pěst - rozhodla se mafie pro Calviho likvidaci.
Na první pohled mělo být všechno jasné. Sebevražda bankéře, který rozházel všechny peníze. V kapse měl patnáct tisíc dolarů, doklady a ještě pár kamenů - to aby měl jistotu, že se v oprátce rychle uškrtí. Až

deset let po jeho smrti se rozběhlo druhé vyšetřování, které přineslo obrat v celém případu. Vyšetřovatelé exhumovali Calviho tělo a objevili stopy dokazující vraždu. Následující vyšetřování potvrdilo, že Calviho nechala zavraždit mafie, která v nepřehledných operacích milánské banky Ambrosiano utopila obrovské sumy peněz.

A hlavu vystavte na náměstí!

Marcus Tullius Cicero (106-43 před Kristem)
římský politik

Už několikrát vsadil na špatnou kartu, a tentokrát se mu to krutě vymstilo. Octavianus, který ho ještě nedávno uctivě oslovoval otče, ho nyní zařadil na černou listinu. Cicero uprchl z Říma na svůj statek, odkud chtěl zmizet do ciziny. Právě když ho otroci odnášeli na nosítkách k lodi, dostihlo ho vražedné komando. Ještě v zahradě starého muže bez slitování probodli mečem. Tím však Ciceronův trpký osud neskončil. Vojáci mu podle rozkazu uřízli hlavu a ruce, které nechal jeho největší rival Marcus Antonius vystavit na hlavním římském náměstí.

Nejslavnější římský řečník a výrazná osobnost politického života pocházel sice z bohatého, ale víceméně neznámého rodu. V Římě studoval řečnictví a filozofii a brzy se proslavil při soudních příchech. Podnikl také cestu do Řecka a do Malé Asie, kde načerpal mnohé vědomosti a zkušenosti. Po návratu se zapojil do politiky, a když obstál v kvestorské funkci na Sicílii, vstoupil do římského senátu. Zde se poprvé proslavil, neboť statečně zabránil povstání proti Římu. Senát mu z vděčnosti přiznal titul Otec vlasti. Vyhraněné politické názory však Ciceronovi vynesly řadu nepřátel, kteří prahli po pomstě. Ciceronův sok Clodius prosadil v senátu zákon, na jehož základě mohl být slavný řečník okamžitě vyobcován z Říma. Takový obrat nečekal ani v nejčernějších snech. Mnohem více ho ale zasáhla krutá skutečnost, že se nikdo nepostavil na jeho obranu. Ještě nedávno mu všichni tleskali - nyní byl proklínán. Za svůj pád však mohl poděkovat i vlastní povýšenosti a vychloubačnosti, za kterou nyní sklízel trpké ovoce. Cicero rychle zhodnotil své šance, a když zjistil, že se nemá o koho opřít, raději odešel dobrovolně do vyhnanství. Nepřátelé zabavili Ciceronův majetek, domy vyplenili a srovnali se zemí. Ale Clodius v Římě brzy propadl a Cicero prožil politický návrat. Získal zpátky všechno své jmění, dokonce mu Řím na své náklady opět vystavěl jeho rozbořené domy.
V době bojů mezi Pompeiem a Caesarem se postavil na stranu Caesarova protivníka. Volil špatně, ale Caesar mu velkodušně odpustil. Přestože Caesara nemiloval, jeho vraždy se nezúčastnil. Po odstranění autoritativního vládce však veřejně vystoupil s žádostí amnestie všech atentátníků. Caesar v jeho očích představoval tyrana a jeho smrt jako konzervativní republikán přivítal. Stal se také jedním z hlavních kritiků Caesarova nástupce Marka Antonia, jehož mnohokrát napadl a zostudil ve svých vystoupeních. Napsal proti němu čtrnáct kritických projevů. Ale současně podcenil jeho moc a vliv. Antonius mu nezapomněl jedinou urážku a vyčkával na vhodnou příležitost k pomstě. Když uzavřel triumvirát s Octavianem a Lepidem, jako podmínku si stanovil Ciceronův pád. Octavianus ochotně souhlasil. Příliš rychle zapomněl na to, že ho do vysoké politiky katapultoval právě Cicero. Ale spíše ho už nepotřeboval, a tak poslal stárnoucího řečníka na smrt.

Blázen ve lví kůži

Commodus (161-192)
římský císař

Jeho slavný otec Marcus Aurelius patřil k nejlepším vládcům, které kdy Řím měl. Syn však z otcovy povahy a vzdělání nezdědil téměř nic. Stal se krutým a nelítostným císařem, jenž se považoval za Herakla a oddával se gladiátorským zápasům. A právě z rukou gladiátora přišla jeho smrt. Jeho vlastní rádci se ho pokusili otrávit, ale když císař jed vyzvracel, povolali zkušeného zápasníka, který Commoda zardousil

v ložnici.

Jen málokterý vládce se mohl pyšnit tak proslulým otcem jako Commodus. Marcus Aurelius, který vládl Římu v letech 161 až 180 našeho letopočtu, nebyl jen skvělý válečník, ale především vynikající správce rozsáhlé říše, a navíc i uznávaný filozof. Uprostřed bojů dokonce napsal proslulou knihu Hovory k sobě, jež je dodnes považována za jeden z vrcholů stoické filozofie. Jeho vzdělání mu vyneslo přezdívku "Filozof na trůně" a Aureliova vláda patřila mezi to nejlepší, co dějiny Říma pamatují.
Jako vládce ho charakterizovali větou: Sám k sobě přísný a dbalý povinností, k jiným mírný a laskavý. To se však Aureliovi vymstilo především v osobě jeho syna a následníka. Vyrostl z něho zhýčkaný a krutý chlapec. Už v sedmnácti ho Aurelius učinil spoluvladařem a vzal ho dokonce na významnou vojenskou výpravu proti Germánům u Dunaje. Commodus se však jako bojovník neproslavil. Měl rád gladiátorský zápas, ve kterém nic neriskoval, ale pravé bitvy se bál. Marcus Aurelius samozřejmě viděl, že Commodus není nejvhodnějším kandidátem pro císařský trůn, a uvažoval o tom, že místo svého syna adoptuje za císaře někoho jiného. Než to stihl provést, zemřel a Commodus se stal v devatenácti letech římským císařem.
Hned od počátku své vlády kupil chybu za chybou. První učinil, když uzavřel za cenu obrovské daně mír s Germány, čímž vlastně popřel dlouholeté snahy svého otce. Nespokojení Římané vedení Commodovou vlastní sestrou se pokusili o atentát. Neúspěšně. To však Commoda rozzuřilo a změnilo jeho zatím poklidnou vládu v kruté a krvavé peklo. Pomstil se všem, bez ohledu na to, zda patřili mezi spiklence či nikoliv.
Politika Commoda nezajímala, a tak faktickou moc nad Římem získala jeho milenka spolu s Commodovými rádci. Císař se zabýval pouze gladiátorskými zápasy. Jeho celoživotní láska se změnila v mánii. Vžil se do role mytického hrdiny Herakla, trénoval s gladiátory, a vystupoval dokonce v cirku jako protivník nejrůznějších zvířat. Nechal si vytesat sochu v podobě Herakla a stejně se i odíval - chodil nahý, zahalený pouze do lví kůže. V témže úboru chtěl přijmout také vysokou státní funkci. Aby toho nebylo málo, změnil i název Říma. Centrum mocné říše nazval Commodianou. Zašel tak daleko, že jeho vlastní rádci naplánovali císařovu smrt. Zatímco Aureliova vláda dala Římu klid uprostřed bojů daleko od Říma, Commodus dovedl říši k občanské válce, která vypukla okamžitě po jeho smrti.

Pozor na zahradníka

Paul-Luis Courier (1772-1825)
francouzský spisovatel

Přes obrovský rozhled a všeobecné vzdělání se proslavil "pouze" jako satirik. Jeho sarkastické pamflety a útoky namířené proti církvi či královskému dvoru vyvolávaly jeden skandál za druhým. Nebylo pochyb o tom, že se ho chtějí zbavit. Vražda je však zahalena v temnotách. Ví se, kdo vraždil - Courierův zahradník a důvěrník Louis Frémont probodl svého pána v jeho lese. Ale neví se, kdo ho navedl či najal. Neznámý však musel mít hodně dlouhé prsty, protože u soudu zajistil vrahovi osvobozující rozsudek.

Pocházel z měšťanského rodu, ale otec zbohatl a zakoupil panství a šlechtický titul Courier de Méré. Svému synovi poskytl skvělé vzdělání. Paul-Luis studoval matematiku a později vojenskou akademii. Jako dělostřelec vstoupil do Napoleonovy armády, ale ani vojenská kariéra, ani ambiciózní císař ho nijak nenadchli. Během tažení v Itálii však objevil něco, co dalo jeho životu nový náboj a smysl. Staré řecké rukopisy. Roku 1809 z armády odešel a veškerý svůj čas věnoval bádání v italských knihovnách. Brzy se z něho stal jeden z největších odborníků řecké kultury a literatury.
Po Napoleonově pádu se usadil na otcově panství a pustil se do psaní. Začala ho zajímat politika - především skandály a zločiny, které doprovázely obnovu království. Jeho žánrem se staly pamflety - útočné listy, fejetony či eseje, v nichž se vyjadřoval ke konkrétním případům a kritizoval či zesměšňoval politický režim. Především církev, tu považoval za hlavního viníka vzrůstajícího útlaku.
Nejdříve začal s útokem na místní kněze a šlechtice, ale brzy jeho troufalost rostla a nakonec se

nezastavil před žádnou autoritou. Kritizoval královský dvůr, vládu, soudy, církev. Vedle populárního písničkáře Bérangera působil jako největší a nejobávanější kritik režimu. Svými pamflety vstoupil aktivně do politického života. Stal se jedním z vůdců odporu, který vyvolal návrat monarchie. Odveta přišla brzy. Nejprve ho zbavili volebního práva a poté následovala žaloba. Hrozilo mu dvanáct let vězení. Courier se opět bránil ostře mířeným slovem a soudní dvůr raději od procesu ustoupil - báli se ještě většího skandálu, který by mohl Courier rozpoutat. Spisovatel dostal jen symbolický trest, pouhé dva měsíce. Přesto do celého světa vykřičel obludnou absurditu procesu.
Pak přetekla poslední kapka. Roku 1823 šlo francouzské vojsko bojovat do Španělska, ale Courier se obrátil k vojákům s kritikou nesmyslného tažení. Tím si nad sebou podepsal ortel. Mocní nepřátelé ho nechali zavraždit. Po jeho smrti však rozšířili zprávu, podle níž Couriérův zahradník a důvěrný přítel Frémont zavraždil svého pána kvůli jakýmsi manželským neshodám. Další události však prokázaly, že šlo o politické spiknutí. Frémont byl totiž osvobozen, a navíc svědkové potvrdili, že v okamžiku vraždy se na místě činu pohybovalo několik lidí. Za vraždou tak s drtivou pravděpodobností stála tajná policie.

Krvelačný africký válečník

Čaka Zulu (1785-1828)
král Zuluů

Dětství plné křivd a nespravedlnosti z něho učinilo nesmlouvavého bojovníka. Neznal slitování, vybíjel kmeny svých nepřátel a oběti počítal na statisíce. Nakonec se Zuluova vláda zvrhla v krvavý teror, který zastavili až jeho nevlastní bratři. V nestřeženém okamžiku krále přepadli a ubodali k smrti. Pak jeho tělo hodili do obrovského hrnce na obilí, který naplnili kameny. Jako by chtěli mít jistotu, že se jeho přízrak už nikdy nevrátí.

Syn náčelníka Zuluů prožil celé dětství v bídě a odloučení. Jeho matka totiž nebyla za mocného válečníka provdána a po porodu ji s malým Čakou v náručí vyhnali zpátky k jejímu kmeni. Nad svobodnou matkou bez muže nikdo nedržel ochrannou ruku a všichni jí i jejím synem opovrhovali. Čaka se stal cílem krutých žertů, bití a ústrků. Neměl nikoho než svou matku, nepoznal přátelství ani lásku. Právě zde tkví příčina jeho pozdější krutosti a nelítostné pomstychtivosti. Věděl, že pochází z královské krve, a přesto musel žít v neustálé mizérii a ponížení.
Obrat nastal až ve dvaadvaceti letech, kdy vstoupil do služeb mocného válečníka a vládce kmene Mtetwa. Brzy si získal jeho důvěru, která mu časem vynesla místo vrchního velitele armády. Konečně našel způsob, jak ventilovat svou frustraci. Zamiloval se do násilí a války. Když později dobyl území svého rodného kmene Zuluů, dostal je od svého chráněnce na starost a začal vládnout sám. Nejdříve se vypořádal s kmenem Langeni, odkud pocházela jeho matka a kde v dětství zažil tolik příkoří. Téměř celý nechal vyvraždit. Poté se pustil do dobývání dalších a dalších území.
Stal se z něho divoký a nesmlouvavý bojovník. Vytvořil nepřemožitelnou armádu, ve které vládla velmi přísná pravidla. Muži museli žít v celibátu a soustředit se pouze na boj. Jakékoliv zaváhání, známky strachu či rozmíšky mezi vojáky trestal Čaka smrtí. Současně vytvořil novou taktiku a nové druhy zbraní. Díky tomu získával jedno kmenové území za druhým, a když zemřel jeho bývalý vládce, mtetwský náčelník Dingiswajo, nestálo mu už nic v cestě. Během několika let sjednotil pod svou vládu mnoho kmenů Jižní Afriky a vytvořil nejmocnější království regionu. Sám se stal na dlouhou dobu jediným nepřemožitelným bojovníkem.
Čakova vláda se nesla ve znamení krutosti. Zabíjel děti i těhotné ženy, neznal slitování. Počet jeho obětí přesáhl milion, další statisíce vesničanů vyhnal z jejich domovů. Pokud Čakovo řádění mířilo za hranice vlastního kmene, jeho nejbližší je ještě tolerovali. Potom však zemřela Čakova milovaná matka a zármutkem šílený válečník rozpoutal peklo, před nímž nebylo úniku. Zabíjel doslova na potkání a poslal na smrt deset tisíc lidí z řad svých statečných bojovníků. To byla poslední kapka. Čakovi nevlastní bratři - synové jeho otce Dingan a Mhlangana - se rozhodli pro odvetu a šíleného krále poslali do pekla.
Čakova smrt znamenala konec mocné říše. Nový vládce Dingan totiž prohrál válku s Búry a království

Zuluů se rozpadlo.

Zastřelen místo prezidenta

Antonín Čermák (1873-1933)
chicagský starosta

Kladenský rodák to dotáhl až do křesla starosty mafiánského Chicaga, kde žila početná česká komunita. Při setkání s prezidentem Rooseveltem v Miami na Floridě se oba státníci stali cílem atentátníka. Jen sto padesát centimetrů vysoký anarchista Guiseppe Zangara musel vylézt na židli, odkud spustil střelbu. Trefil několik lidí, ale prezidenta minul. Čermák však klesl k zemi s průstřelem plíce. Když auto převáželo starostu do nemocnice, Roosevelt ho držel v náručí. "Jsem rád, že jsem to byl já, a ne vy," zašeptal prezidentovi Čermák. A právě tuto větu mu vytesali na hrob. Zemřel po třech týdnech, když jeho zraněné plíce přestaly pracovat.

Narodil se v rodině horníka na Kladně. Ale už v prvním roce svého života se plavil za oceán. Jeho rodiče emigrovali do Ameriky, kde Čermákův otec pokračoval v hornické profesi. Také Antonín nastoupil ještě v dětských letech na šachtu, ale nevydržel tam dlouho. Bylo mu pouhých šestnáct let, když se stal mluvčím stávkujících horníků, a za trest byl z dolů propuštěn.
Pustil se do podnikání. Přestěhoval se do Chicaga, kde si zřídil povoznictví. Dařilo se mu a brzy měl na čtyřicet vozů. Ale skutečně zbohatl až na obchodech s pozemky, které mu vynesly miliony dolarů. Nechtěl být nevzdělaným zbohatlíkem, vystudoval střední školu a poté také práva. Nebylo mu ještě ani třicet, když vstoupil do politiky. Stal se poslancem státu za demokraty a postupně stoupal také na radnici Chicaga, které bylo v té době druhým největším městem Ameriky. Na samotný vrchol své politické kariéry se vyšvihl v roce 1931, kdy se stal starostou. Patřil k Rooseveltovým přátelům a z plných sil bojoval za jeho zvolení prezidentem.
Proslavil se svými sociálními reformami, ale především bojem s mafií - jako hlavní protivník slavného mafiána Al Capona. Ale ani Čermák nebyl nevinný. Bojoval všemi dovolenými i nedovolenými prostředky. Využíval jiné mafiánské gangy, bral tučné úplatky za udělování městských zakázek a černé peníze zase investoval - třeba na odstranění svých nepřátel. Není divu, že se nakonec sám dostal na černou listinu - a mafie začala připravovat jeho smrt.
Musel okamžitě zmizet z Chicaga. Vánoce roku 1932 trávil na Floridě a zůstal zde i první týdny nového roku. V polovině února ho čekalo osudové setkání s prezidentem Rooseveltem. Po střelbě odvezli těžce raněného starostu do nemocnice. Atentátníka se podařilo zadržet a postavit před soud, kde vyfasoval trest osmdesát let vězení. Přestože se přiznal, že chtěl zastřelit prezidenta, Čermák o tom pochyboval a svěřil se svým blízkým, že právě on měl být pravým terčem útoku. Nikdy se však nenašly důkazy, které by jeho teorii potvrdily. Když Čermák zemřel, soud změnil trest a Zangaru popravili na elektrickém křesle. Po cestě na smrt nadával celému světu: "Všichni jste kapitalističtí zloději. Ale já se smrti nebojím. Tak do toho, stiskněte to tlačítko." Na Čermákovu počest nese jeho jméno jedna z hlavních tříd Chicaga.

Poslední kanibalova večeře

Jeffrey Dahmer (1960-1994)
masový vrah

Když ho konečně dopadli, našli v jeho domě stopy hrozivých zločinů. Během několika let zabil, rozčtvrtil a zčásti i snědl více než sedmnáct mladých mužů. Ale nedostane trest smrti, "pouze" doživotí. Ve věznici však masový kanibal vítán není. Tuší se, že ho čeká smrt. Nezabijí ho během spánku v posteli, ale potupně na záchodcích. Dozorce se nedívá, když pětadvacetiletý vrah Christopher Scarver popadne násadu od koštěte a ubije Dahmera k smrti. Scarver se považuje se za Božího syna a tvrdí, že rozkaz k

vraždě dostal přímo z nebe. Při návratu mezi spoluvězně je uvítán jako hrdina. Vždyť právě poslal zrůdu do pekla.

Už během dětství přišel na to, že je jiný. Nestýkal se se svými spolužáky, styděl se mezi ostatními chlapci. Objevil svůj vlastní svět - svět umírání a smrti. Koupil si skalpel a pitval nejrůznější zvířata. Rozvod mezi rodiči pak ještě více prohloubil jeho samotářství. V té době začal experimentovat s alkoholem a drogami. Současně si uvědomil svou homosexuální orientaci. Zkusil studovat vysokou školu, ale vyhodili ho, a tak si našel práci v čokoládovně v rodném Milwaukee. Čekal by ho šedivý život. Nebýt toho, že měl své tajemství. Jedinou rozkoš života mu nabízela smrt. Zabíjení, kanibalismus, nekrofilie. Počet jeho obětí postupně rostl.
Už jednou měla policie šanci usvědčit masového vraha - tehdy drobný chlapec Konerak unikl z jeho spárů na ulici. Ale policie neuvěřila nahému "barevnému" chlapci a bílý Dahmer si jako pavouk odvedl svou oběť zpět. Policistům vysvětlil, že je to jeho milenec, který se prostě opil. Jen co se vrátili domů, Koneraka zabil a po něm ještě mnohé další. Pak přišel další muž, kterému se podařilo uprchnout. Dvaatřicetiletý Tracy Edwards utekl ze smrtelné pasti a na ulici zastavil policejní patrolu. Když policisté vešli do domu, zdálo se jim, že se ocitli ve filmovém ateliéru při natáčení hrůzostrašného hororu. V Dahmerově bytě nalezli neuvěřitelné stopy strašných zločinů. Několik hlav se válelo na zemi, v ledničce schovával balíčky s lidským srdcem, porce masa a další tělesné orgány. Našel se i jeden skalp, lidské lebky vyleptané kyselinou jako trofeje a uřezané genitálie. Nálezy jasně ukázaly, co všechno Dahmer se zavražděnými muži prováděl. Nekrofilní sex (vždy používal prezervativ) a kanibalismus patřily k nejhorším z nich. Mnohé vraždy a zločinné praktiky si ještě vyfotografoval.
Své oběti si vybíral mezi mladými homosexuály, většinou tmavé pleti, se kterými se seznamoval v gay klubech. Lákal je domů na drogy či sex, nabízel jim peníze za fotografie aktů. Pak je omámil a zabil. Dahmer za své zločiny vyfasoval trest v celkové výši tisíc sedmdesát let. Odseděl z něj pouhé tři roky, než byl sám zabit ve vězení. Dva roky po jeho smrti zakoupilo město za čtyři sta tisíc dolarů všechny fotografie, doličné předměty a kanibalovy ledničky z obavy, aby někdo nevybudoval Dahmerovo muzeum, a krvavé dědictví raději spálilo. Také psychopatův mozek naložený po smrti do formaldehydu musel být později zničen.

Tajemná smrt blonďaté krásky

Jill Dando (1961-1999)
britská novinářka

Patřila k nejpopulárnějším britským televizním hvězdám. Proslavila se nikoli jako herečka, ale jako krásná a úspěšná televizní moderátorka a reportérka. Ten den měla volno a před obědem odjela na nákupy. Když se po poledni vrátila ke svému domu a zaparkovala luxusní BMV, vrah už na ni čekal. Neznámý muž k ní zezadu přistoupil a zvedl pistoli s tlumičem. Stačila jediná rána, z takové blízkosti ani nešlo netrefit. Ozval se krátký výkřik, Jill se skácela k zemi. Ještě ji odvezli do nemocnice, ale jakákoliv snaha lékařů byla už marná.

Díky svým blonďatým vlasům si vysloužila přezdívku Zlatá dívka z televize. Uměla před televizní kamerou vše - od moderování zpráv až po řízení zábavné show. Začínala v Jižním Walesu jako novinářka místních novin, ale přes rádio se v šestadvaceti letech dostala k televizi, kde během několika let udělala závratnou kariéru. První ostruhy získala v ranních zprávách, pak se stala hvězdou hlavní zpravodajské relace a nakonec dostala na starost dva profilové pořady - jeden o cestování (dvacet týdnů v roce strávila v cizině) a druhý o nevyřešených kriminálních případech.
Na podzim se měla vdávat. Po léta neměla čas na lásku, ale nedávno šla na jednu schůzku na slepo, kterou zorganizovali její přátelé. Tam poznala lékaře Alana Farthingema, do něhož se zamilovala. Konečně chtěla zvolnit své šílené pracovní tempo, vzdát se cestovatelského pořadu a více se věnovat rodině. Nejvíc se těšila na děti. Ale osud jí mateřství nedopřál.

Všichni se ptali - proč? Policie byla od počátku bezradná. Žádný motiv, žádná jasná stopa. Pátrání se rozběhlo mnoha směry. Jill se měla vdávat, proto policisté prověřili všechny bývalé milence. Marně. Další stopy nabízel její kriminální pořad a detektivové zkoumali všechny kauzy, jimiž se zabývala. Ani zde na žádnou stopu nepřišli. A co fanatický fanoušek jako v případě Lennona? Na policii docházela různá udání od občanů. Nebylo divu, vždyť prestižní bulvární deník The Sun vypsal na odhalení vraha odměnu ve výši sto tisíc liber. Další peníze nabídla televize. Dohromady čtvrt milionu liber. Jedna z hlášek vedla k muži s podivným příběhem. Jmenuje se Barry George, ale nechá si úředně změnit jméno na Barry Bulsara, což bylo pravé jméno slavné rockové hvězdy Freddieho Mercuryho ze skupiny Queen. George se vydává za jeho bratrance a nosí i stejný knírek. Miluje celebrity, byt má plný plakátů, a navíc sbírá výstřižky krásných žen. Takových obrázků má stovky a v pochybné galerii hvězd nechybí ani atraktivní blondýnka Jill Dando. George žije v invalidním důchodu. Je to podivín, a když ho zatknou, donekonečna opakuje, že je nevinný. Policie objeví důkazy. Stopy střelného prachu a vlákno z jeho kalhot na místě činu. Porota ho po několikadenní poradě odsoudí na doživotí. Jeho příbuzní však považují rozsudek za justiční omyl.

Nechali ho vykrvácet

Engelbert Dollfuss (1892-1934)
rakouský kancléř

Ve svém životě musel překonat spoustu překážek. Nakonec se postavil jednomu z největších krutovládců všech dob - Adolfu Hitlerovi. Ale tento boj musel prohrát. Rakouští nacisté se pokusili o státní převrat a obsadili budovu kancléřství. Když po poledni vnikli do jeho kanceláře, zůstal klidný a pokusil se jim celou akci rozmluvit. Tím je možná ještě více rozčilil a jeden z pučistů kancléře z pouhého půlmetru střelil do krku. Padl na zem, ale žil. Prosil o život, žádal své vrahy, aby ho nechali ošetřit. Bez úspěchu. Jen ho položili na kanape, kde Dollfuss po třech hodinách vykrvácel. Večer se nacističtí útočníci vzdali.

Narodil se jako nemanželský syn v selské rodině v Dolním Rakousku. A navíc vyrostl pouze do výšky sto padesát tři centimetrů. Později ho přezdívali Milimetternichem, jeho výška se stala i terčem četných vtipů, ale spíše úsměvných než nenávistných. Nadaný chlapec vystudoval ve Vídni práva a ekonomii. V době první světové války vstoupil do armády jako dobrovolník a udělal skvělou kariéru - dotáhl to až na nadporučíka. V uniformě však nezůstal. Lákala ho politika. A právě v ní ho čekala závratná kariéra. Jako konzervativní katolík vstoupil do Křesťansko-sociální strany, vykonával funkci tajemníka zemědělského svazu a později předsedy agrární komory. Už v roce 1931, v necelých čtyřiceti letech, usedl do křesla ministra zemědělství. O rok později se k překvapení všech politiků stal rakouským kancléřem. Země v té době prožívala těžkou hospodářskou krizi, která se proměnila v krizi politickou. Ta vyvrcholila roku 1933, kdy kancléř rozpustil parlament a nadále vládl sám prostřednictvím dekretů. Jako politik proslul buldočí vytrvalostí a nezlomnou vnitřní silou. Od počátku bojoval proti rakouským nacistům a proti spojenectví s Hitlerovým Německem. Uzavřel pakt s Mussolinim a po jeho vzoru zavedl v Rakousku jakýsi klerikálně fašistický režim. Především se však vyrovnal se svým hlavním protivníkem na domácí scéně, sociálními demokraty, které na počátku roku 1934 rozdrtil za pomoci armády a policie - následné bouře na ulicích si vyžádaly smrt několika set lidí. Ale Dollfuss musel být tvrdý. Sociální demokracii rovnou zakázal a její vůdce uvěznil.
Dollfuss se obával levice, ale o život ho připravila bojůvka rakouských nacistů, která se s pomocí Hitlerova Německa pokusila o státní převrat. Na začátku léta 1934 se pučisté zmocnili rozhlasu a budovy kancléřství, kde vedle desítek úředníků zajali i Dollfusse, jehož naprosto nesmyslně zastřelili. V podvečer se obklíčená skupina útočníků vzdala - výměnou za slib volného odchodu do Německa. Žádnou svobodu nezískali. Naopak. Třináct pučistů skončilo na šibenici, další "vyfasovali" dlouholeté

tresty ve vězení. Také Dollfussův vrah Otto Planetta dostal oprátku. Umíral s výkřikem "Heil Hitler!" Německý diktátor okamžitě po atentátu popřel jakékoliv spojení s pučisty a vraždu kancléře odsoudil. Ale když o čtyři roky později připadlo Rakousko k Německu, nechal uvězněné útočníky propustit.

Zastřelen místo Masaryka

Paul Doumer (1857-1932)
francouzský prezident

Nevídaná smůla. Bláznivý ruský emigrant a zneuznaný lékař hledal oběť, která by vykoupila jeho životní prohry a neúspěchy. Chtěl zabít Lenina, chystal se zastřelit německého prezidenta, a dokonce i Masaryka. Nakonec mu za cíl posloužil francouzský prezident. Při vernisáži nových knih se k němu Gorgulov zezadu přitočil a vypálil dvě kulky - do prsou a do hlavy. Než ho zatkli, stihl ještě postřelit jednoho spisovatele a náčelníka policie. Smrtelně raněného prezidenta přenesli na lůžko. Ještě se probral a nevěřícně zašeptal: "Proč já? Nic jsem neprovedl." Druhý den ráno zemřel.

Začínal jako publicista a učitel, ale už ve dvaatřiceti letech se dostal do francouzského parlamentu a o pět let později dokonce obsadil post ministra financí. Po roce však kvůli neúspěchu rezignoval a přijal nabídku předčasné politické trafiky. Odešel na místo generálního guvernéra Indočíny, kde vydržel pět let. Po návratu se vrátil do nejvyšší politiky. Dvakrát zastával post ministra financí, stal se senátorem, prezidentem senátu a členem řady důležitých komisí. Prošel tragickým obdobím světové války, ve které padli čtyři z jeho pěti synů, ale v květnu 1931 se čtyřiasedmdesátiletý veterán francouzské politiky dočkal vrcholu své kariéry. Jeho prezidentování však po roce ukončila střelba.
Ještě pestřejší je příběh bláznivého střelce. Pavel Timofejevič Gorgulov pocházel z Ruska, studoval medicínu, ale musel narukovat a byl těžce raněn. Po bolševické revoluci emigroval do Československa, kde medicínu dostudoval. Chtěl napsat bestseller, ale vychrlil pouze několik tlustých slátanin, jež odmítli všichni oslovení nakladatelé vydat, a tak se živil prováděním nelegálních potratů. Roku 1931 jedna z jeho klientek při zákroku zemřela. Gorgulov utekl z Prahy a zamířil do Paříže. Zde se už proslavil jediným činem - zastřelil prezidenta. Při následném výslechu vyšlo najevo, že vraždit chtěl už mnohem dříve. Měl v úmyslu zastřelit německého prezidenta Paula von Hindenburga, ale neobdržel německé vízum. Rozhodl se proto zlikvidovat vůdce země, která mu poskytla druhý domov - prezidenta Masaryka. V červnu 1930 se s Masarykem setkal na nádraží v Hrušovanech. V kapse svíral nabitou pistoli, jíž chtěl československého prezidenta zastřelit. V tu chvíli se na něj Masaryk usmál, což prý atentátníka vyvedlo z míry natolik, že svůj plán nedokončil. Připravená kulka tak zbyla pro francouzského prezidenta Doumera. Gorgulova se ještě pokusili zachránit advokáti, kteří vsadili na kartu nepříčetnosti. Porota však byla neoblomná a odsoudila ruského pomatence k trestu smrti. Čtyři měsíce po vraždě Gorgulov vypil sklenku rumu a pak během polohlasného pobrukování ruských lidových písní přistoupil ke gilotině, která mu ve věznici La Sante usekla hlavu.

Rozžhavené železo

Eduard II. (1284-1327)
anglický král

Jako král se musel oženit, ale jeho srdce patřilo chlapcům. Zanedbávaná manželka se spolčila s anglickými velmoži a společně rozhodli o králově konci. Svolali parlament, který Eduarda sesadil z trůnu, a pak ho poslali do vězení. Nešlo o žádný fešácký kriminál. Spíše naopak. Dlouhé měsíce žil ve smrduté, špinavé kobce, nenechali ho spát a k jídlu dostával jen odpadky. Ale ani takový trest jim nakonec nestačil. Královna Isabela a její milenec Mortimer poslali do vězení vraha. Krutý zabiják srazil Eduarda k zemi a pak do jeho vnitřností zabodl kus rozžhaveného železa. Zadem, aby nikdo nic nepoznal.

Eduard vyrostl jako bezstarostný mladík. Rád plaval a vesloval, sem tam se zúčastnil rytířského turnaje, ale nejvíce času trávil se svými rádci. Miloval muže, kteří díky jeho přízni dosahovali závratné kariéry - ale také krutého konce. Nejoblíbenějším milencem se stal Gaskoněc Piers Gaveston. Když jeho otec, král Eduard I., viděl, jaký vliv má Gaskoněc na prince, raději ho poslal do vyhnanství. Sotva však Eduard II. nastoupil na trůn, Gaveston se triumfálně vrátil zpět. Eduard mu věnoval hrabství a učinil z něho nejvlivnějšího velmože země. A jelikož král roku 1308 odjel do Francie, kde se "musel" zasnoubit s dcerou krále Filipa IV. Isabelou, vládl jeho milenec Albionu sám. Vysloužil si řadu nepřátel a nakonec zaplatil za svůj vztah s králem krvavou daň. Angličtí šlechtici obklíčili Gavestona na jeho hradě, a přestože mu slíbili milost, popravili ho a jeho hlavu vystavili.
Král si našel nového milence, Huga Despencera, jehož otec se současně stal královým rádcem a služebníkem v boji s nejvyšší šlechtou. Eduard se vrhl do útoku a podařilo se mu zajmout několik desítek baronů. Zaslepen zuřivou nenávistí chtěl pomstít milovaného Gavestona a patnáct šlechticů nechal okamžitě oběsit či rozčtvrtit. Ale právě toto krvavé divadlo krále zbavilo posledních přívrženců. Karta se obrátila. Král sice zajal i vůdce bohaté šlechty Rogera Mortimera, ale tomu se podařilo uprchnout a odjet do Francie. Na francouzský dvůr přispěchala také Isabela s princem Eduardem. Ponížená a zhrzená královna nemohla odpustit svému choti vášeň pro mužské pohlaví, a proto se odhodlaně přidala k jeho odpůrcům. Rychle sebrala vojsko a doplula do Anglie. Král uprchl z Londýna a skryl se na panství Despencerů. Parlament zvolil novým králem mladičkého Eduarda III., ale vlády se místo něho ujala regentská rada v čele s královnou a jejím milencem Mortimerem.
Účty však dosud vyřízeny nebyly. Královna přepadla panství Despencerů a otce i syna zajala. Devadesátiletého Despencera nechala zaživa roztrhat koňmi, život krásného Huga skončil v oprátce. Král se pokusil najít azyl v klášteře, ale byl odhalen a zajat. Ještě musel podepsat listinu, že se vzdává své vlády, pak už nestálo nic v cestě, aby se ho zbavili nadobro. Ale i tato vražda našla svého mstitele. Když se Eduard III. ujal vlády, potrestal své "regenty". Matku poslal do vyhnanství a Mortimera nechal oběsit.

Bez jediné kapky krve

Kurt Eisner (1867-1919)
bavorský premiér

Začala druhá fáze revoluce. Tvůrce samostatného bavorského státu Kurt Eisner právě mířil na zahajovací zasedání zemského sněmu, kde měl pronést zásadní poselství - chystal se odstoupit z premiérského křesla. Ale nedošel. Na náměstí k němu přistoupil muž v nepromokavém plášti a dvakrát za sebou rychle vystřelil. Mířil do hlavy - a mířil přesně. Eisner padl mrtev k zemi. Mladého atentátníka zasáhl politikův tělesný strážce, ale pouze ho ranil. Nebyl to žádný anarchista. Na politika zaútočil hrabě Anton Arco-Valley.

Narodil se v židovské rodině v tehdejším hlavním městě císařství, Berlíně. Jeho otec prodával vojenskou výzbroj a zásoboval armádu. Syna obchod nezajímal. Lákal ho svět umění. Po studiích filozofie a germanistiky pracoval v sociálnědemokratickém listu, ale roku 1905 ho obvinili z revizionismu a vyloučili ze strany. Eisner odešel do Mnichova, kde se živil jako nezávislý novinář a publicista. Věnoval se divadelní kritice; politika stála spíše na okraji jeho zájmu.
Během války se však jeho vztah k politice začal měnit. Postavil se na stranu levice a na počátku roku 1918 se pustil do organizování stávek. Vzápětí byl zatčen a dalších osm měsíců strávil ve vězení. Když se vrátil na svobodu, téměř nikdo ho neznal. Ale během měsíce se stal vůdcem revoluce a svobodného bavorského státu. Neměl za sebou žádnou stranu, a přesto se stal na tři měsíce absolutním pánem v zemi. Třebaže v Evropě vládl revoluční teror, Eisner provedl převrat bez násilí a prolévání krve. Vše začalo při masové demonstraci na začátku listopadu 1918. Eisner odvedl část průvodu k mnichovským kasárnám, kde získal na svou stranu vojáky. Krátce poté vznikly dělnické a vojenské rady, zatímco bavorský král ujel z Mnichova. Během víkendu Eisner vyhlásil republiku a stal se premiérem. Padesátiletý intelektuál získal téměř neomezenou moc.

Eisner nechtěl být komunistickým diktátorem. Toužil zavést parlament, který bude kontrolován mocí rad, aby se zabránilo kontrarevoluci a navrácení staré vlády. Proto také souhlasil s volbami do zemského sněmu, po nichž měla vzniknout koaliční vláda sociálních demokratů a liberálů. Rozhodl se přenechat post premiéra vůdci sociálních demokratů Auerovi. Ale svůj abdikační projev už nepronesl. Po atentátu vznikla v zemi panika. Jistý řeznický učeň Lindner se chtěl pomstít a pokusil se zastřelil Eisnerova politického soka Auera, který však s vraždou neměl vůbec nic společného. Přímo na sněmu Auera těžce zranil.
Útočník hrabě Anton pocházel z jedné z nejznámějších šlechtických rodin Bavorska. Dostal trest smrti, ale později obdržel milost a po pěti letech byl z vězení propuštěn. Jaký měl motiv? Hrabě Arco-Valley měl za matku Židovku, a proto ho vyloučili ze spolku Thule, ve kterém se zrodil nacismus. Mladý nacionalista a antisemita chtěl světu ukázat, že i poloviční Žid je schopen hrdinského činu - proto zabil revolucionáře. Po Eisnerově smrti padla též Bavorská republika rad.

Sedm kulí sarajevských

František Ferdinand d' Este (1863-1914)
následník rakousko-uherského trůnu

Sarajevský atentát, který se stal rozbuškou první světové války, se vůbec neměl podařit. Celou akci pokazil už Vaso Čabrinovič, když zaváhal a hodil granát příliš pozdě. Arcivévoda přijel na radnici a řval: "Spáchali na mě atentát!" V té chvíli se měl další program zrušit, ale Ferdinand znovu usedl do auta a vrátil se do neklidných ulic. Řidič pak neuvěřitelnou náhodou zastavil přímo u dalšího atentátníka Gavrila Principa. Tomu se zasekla bomba na opasku, ale na poslední chvíli vytáhl pistoli a jako smyslů zbavený začal střílet do auta. Přestože vůbec nemířil, trefil krční žílu arcivévody a smrtelně zranil také jeho manželku. Nepodařený výstřel způsobil okamžitou smrt následníka habsburského trůnu.

Synovec císaře Františka Josefa II. byl od mládí drobný a neduživý (později dokonce málem zemřel na tuberkulózu). Ale tehdy to neznamenalo žádné ohrožení císařského trůnu. Vždyť František Josef měl vlastního syna a o nástupnictví Ferdinanda se mohlo uvažovat snad pouze ve snu. Ve dvanácti letech však mladého Habsburka potkalo obrovské štěstí. Jeden z nejbohatších lidí v Evropě, modenský vévoda František V. z Este předčasně zemřel a veškerý svůj majetek odkázal Ferdinandovi. V přepočtu na peníze se jednalo o neuvěřitelnou částku osmi milionů zlatých. V jediném okamžiku získal synovec Františka Josefa větší jmění, než měl samotný císař.
Od devatenácti let sloužil v armádě. Přerušit vojenskou kariéru se mu podařilo po dlouhých deseti letech. V roce 1892 se vydal na roční cestu kolem světa, při níž navštívil mnoho zemí Afriky, Asie či Ameriky. Po návratu znovu oblékl vojenskou uniformu, a především se zamiloval. Jeho vyvolená však způsobila roztržku na císařském dvoře. Roku 1889 spáchal sebevraždu císařův syn Rudolf a Ferdinand se stal oficiálním následníkem. Jeho svatba tudíž nesla pečeť politické události. Ferdinand si však nevybral žádnou princeznu, jeho vyvolenou se stala "pouhá" hraběnka Žofie Chotková. Císař zuřil, naléhal, ale Ferdinand si postavil hlavu. Císař nakonec k svatbě svolil a Žofii povýšil na kněžnu. Mělo to svůj háček. Císařem mohl být pouze Ferdinand, jeho potomci už právo na trůn ztráceli.
Následník žil na svém konopišťském panství a připravoval se na převzetí monarchie. Plánů na reformu říše měl celou řadu. Zřídí jakousi obdobu amerického federalismu. Zruší dualismus a vytvoří moderní monarchii. Ale stařec na trůně stále odmítá zemřít. Roku 1914 Ferdinandovo čekání končí. Místo smrti císaře však říše truchlí pro následníka. Ferdinand, v té době generální inspektor branné moci, odjel na manévry do nepřátelsky naladěné Bosny. Přestože tajná policie věděla o připravovaném atentátu, návštěva se uskutečnila. Dokonce ani po prvním varovném výbuchu nebyla jízda bosenskou metropolí zrušena. Jen pár minut poté zůstal stát rozstřílený vůz s krvácejícími těly na ulici. Vojenský velitel Bosny Oskar Potiorek připravil krvavou odvetu. Zatkl na pět tisíc Srbů a sto padesát z nich nechal okamžitě pověsit. Také student gymnázia Gavrilo Princip, který stál v čele atentátníků, neunikl zatčení. Protože ještě nebyl plnoletý, místo trestu smrti vyfasoval dvacet let těžkého žaláře. Trest si odpykával v

terezínském vězení, kde po čtyřech letech zemřel na tuberkulózu.

Muž, který ovládl Řecko

Filip II. Makedonský (383-336 před Kristem)
antický král a vojevůdce

Vzdělaný, sebevědomý, mocný a pyšný vládce. Pokořil Řecko a položil základy nové říšei. Ale netušil, že jeho život visí na vlásku. Sám vybídl vrahy k útoku. Na svatbě své dcery chtěl všem ukázat svou statečnost a poslal pryč osobní strážce. Jen krátce poté na něj zaútočil mladý šlechtic Pausanias. Vytáhl dýku a ubodal krále k smrti. Až potom přispěchala stráž a pomstila svého vládce. Zabití útočníka však přineslo velký problém historikům. Dodnes nevíme, proč mladík vlastně vraždil, a tak jedna z teorií dokonce viní z přípravy vraždy i Filipova syna, slavného Alexandra Velikého.

Zaostalá říše v makedonských horách nikdy nehrála v rámci řeckých městských států zásadní roli. Až Filip to měl změnit. Patnáctiletý syn makedonského krále odešel jako rukojmí do Théb. Nestal se vězněm, naopak - svobodně poznával vyspělou řeckou kulturu od filozofie až po vojenství. Zůstal zde přes deset let, než se vrátil do své vlasti s cílem uplatnit nárok na trůn. Jeho otce zavraždili, stejně skončil i Filipův starší bratr. Když usedl na trůn, rozhodl se pro agresivní a výbojnou politiku. Nejprve musel udělat pořádek ve svém království, ale poté se vydal na válečné tažení proti Řecku.
Za svůj úspěch děkoval především skvěle vycvičené a organizované armádě, která v tehdejším světě nenašla rovnocenného soupeře. Filip si nejprve podmanil horské kmeny, poté zamířil k moři a nakonec se postavil nejvýznamnějším řeckým státům - Thébám, Spartě a Athénám. Už od dob studií je toužil pokořit, dokázat jim, jakým je skvělým válečníkem. Ale nechtěl je zničit. Spíše sjednotit a využít pro svůj boj s Perskou říší. S poraženými Athénami jednal velmi šetrně - nechal jim samostatnost, vlastně jen požadoval jejich loďstvo.
Filip pak svolal zástupce všech řeckých států do Korintu, kde vytvořil helénsko-makedonský spolek, do jehož čela se postavil. Členové spolku měli vlastně jen dvě povinnosti: dodávat Filipovi lodě s vojáky a uznat ho vůdcem v boji proti odvěkým nepřátelům Řecka, Peršanům. Jeho vojsko se rychle rozrostlo, měl ve zbrani neuvěřitelného čtvrt milionu mužů. Další velké vítězství mu už nebylo dopřáno. Než odjel k rozhodující bitvě, zastavil se ještě na svatbě své dcery. A to se mu stalo osudným. Nepadl na bojišti, ale zrádně rukou vraha, uprostřed svatebního veselí.
Důvody k vraždě? Snad jakási nespravedlnost, které se mladému šlechtici dostalo. Historici ovšem zvažovali i možný podíl Filipovy manželky Olympiády (král se údajně chtěl znovu oženit) či samotného prince Alexandra. Ambiciózní mladík, který už v osmnácti letech velel jízdě a zvítězil nad Thébami a Athénami, toužil po absolutní moci nad stále mocnější říší. Ale jeho vychovatel, největší filozof antiky Aristoteles, s podezřením nesouhlasil a tvrdil, že Filipa zabili z osobních důvodů. Tak jako tak, ani Alexandr neměl času nazbyt. Na to, aby pokořil a ovládl většinu z tehdy známého světa, mu muselo stačilo pouhých dvanáct let. Ve dvaatřiceti letech totiž zemřel. I v jeho případě se spekulovalo o vraždě, ale dnes už víme, že ho na smrt poslala zákeřná malárie.

Pán kožichů

Pim Fortuyn (1948-2002)
holandský politik

Blížily se parlamentní volby a Fortuynova strana očekávala rekordní zisk. Její lídr, vzdělaný a kultivovaný homosexuál s vyhraněnými názory, právě diskutoval v rozhlase. Jedno z témat se týkalo zákazu chovu zvířat kvůli kožešinám. Fortuyn netušil, že před budovou už čeká jeho vrah, jehož slepou nenávist vyvolal právě Fortuynům nesouhlas s ochránci zvířat. Když vyšel ze studia v Amsterodamu ven, radikální ekolog vytáhl pistoli a šestkrát na Fortuyna zastřelil. Mrtvý muž zůstal ležet na zemi a vrah utekl pryč.

Narodil se v konzervativní katolické rodině, ale brzy se z těchto pout osvobodil - začal studovat sociologii v Amsterodamu a později také přednášel. V mládí propadl marxismu, později ho oslovily myšlenky sociální demokracie a nakonec si vytvořil svůj vlastní názor na svět. Živil se psaním komentářů i kontroverzních knih, které často vyvolávaly bouřlivé reakce.
Miloval život plný umění a luxusu. Jezdil v drahém autě s řidičem, nosil nejdražší obleky a utrácel za umění. Vysloužil si image nejlépe oblékaného evropského politika. Na druhé straně sbíral erotické obrazy a umělecké akty - především fotografické portréty nahých mužů.
Přestože Fortuyna často řadili mezi rasisty či extrémní nacionalisty, opak byl pravdou. Odsuzoval antisemitismus stejně jako rasismus. Nejen jako politik, ale i v osobním životě, vždyť mezi jeho milenci byli muži bílé i černé pleti. Ano, milenci, Fortuyn se nikdy netajil svou homosexuální orientací. Spíše ji dával na odiv. Nevadily mu ani prostitutky a sám patřil mezi ty, kteří využívali liberálních holandských zákonů.
Bojoval spíš proti netoleranci a fanatismu. Proto patřil k radikálním odpůrcům vyhraněného islámu. "Když chcete žít u nás, musíte respektovat naše kulturní normy. Například to, že ženy a homosexuálové mají stejná práva jako ostatní," horoval proti islámským fanatikům. "Jsem homosexuál a na vlastní kůži vím, co jsou předsudky," dodával. Proto bojoval proti netolerantnosti, proto chtěl omezit počty dalších přistěhovalců, aby se ti současní měli čas začlenit do společnosti.
Když vstoupil do politiky, vystřídal několik stran, ale nakonec se rozhodl založit vlastní politický blok. Ještě v barvách strany Leefbaar Nederland vybojoval v komunálních volbách v Rotterdamu neuvěřitelných třicet pět procent. Nyní se čekalo, že jeho Lijst (Seznam) bude bodovat i v parlamentních volbách. Bohužel do nich Seznam vstoupil už bez svého lídra a zakladatele. Přesto po třech měsících existence získal sedmnáct procent hlasů a stal se druhým nejsilnějším subjektem v zemi.
Vrah byl brzy dopaden. Třiatřicetiletý Volkert van der Graaf patřil k radikálním ochráncům zvířat. O vině nebylo pochyb - v kapse měl vražednou zbraň a na kalhotách skvrny Fortuynovy krve. Soud ho poslal na osmnáct let do vězení.

Život za milované gorily

Dian Fosseyová (1932-1985)
americká zooložka

Chtěla poznat zvyky a chování goril, ale nakonec se stala bojovnicí za jejich život. V národním parku vulkánů, ve výzkumném středisku Karisoke žila třiapadesátiletá výzkumnice sama. Přestože vyhlásila nesmiřitelnou válku pytlákům, byla proti jejich pomstě bezbranná. Neznámí útočníci - s drtivou pravděpodobností pytláci - použili stejnou zbraň, jakou zabíjeli její milované gorily. Mačetu. Osamocenou ženu o vánočních svátcích rozsekali k smrti.

Vyrůstala v Kalifornii, po střední škole se přihlásila na veterinární fakultu, ale vůbec ji nebavila chemie a fyzika a tak ze školy vypadla už ve druhém ročníku. Nastoupila do nemocnice, kde se věnovala terapii postižených dětí. V srdci však toužila po dobrodružství. Roku 1957 poprvé odjela do Afriky. Konečně objevila smysl svého života. Tajemné a vymírající gorily. Přátelé jí pomohli financovat další cestu do africké džungle a později získala díky přímluvě kolegů podporu společnosti National Geographic.
Po krátkém pobytu v Zairu se ujala terénního výzkumu horských goril ve Rwandě, v místech, pro která platí jediný název - naprostá divočina. V kraji zcela odříznutém od civilizace strávila mnoho měsíců a nakonec se jí podařil skutečný zázrak, když s gorilami navázala téměř rodinné vztahy. "Brzy jsem zjistila, že tato ostýchavá zvířata jsou ochotna vzít mě mezi sebe, tedy pokud se budu chovat jako gorila," vysvětlovala. A k tomu Fosseyová ochotna byla. Vždyť se naučila i jejich řeč.
V oblasti vyhaslých sopek v pohoří Virunga, ve výšce tří tisíc metrů, na území dvacet krát čtyřicet kilometrů, strávila dlouhých osmnáct let svého života. Základnu měla vysoko v horách, kam se nedostal ani džíp a kam všechny zásoby a nezbytné vybavení museli nosit na zádech. Vzdálenost do nejbližší

vesnice činila třicet kilometrů. Jen tady však mohla žít blízko svým milovaným gorilám. O svém dlouholetém výzkumu napsala knihu Gorily v mlze, která se dočkala i filmové verze.
Stala se prvním člověkem na světě, jehož placké gorily přijaly mezi sebe. Postupně si získala jejich plnou důvěru, chodila mezi zvířata, držela je za ruce, dokonce vychovávala mláďata, která osiřela, když jim matku zastřelili pytláci. Právě pytláci se stali jejím úhlavním nepřítelem. Pohřbívala mnoho ubitých goril, s nimiž se po léta přátelila. Dokonce svého milovaného Digita. Když ho našla ležet v krvi, něco se v ní zlomilo. Pustila se do boje a rozpoutala nesmiřitelnou kampaň proti vrahům, kteří vybíjejí gorily a jejich hlavy, nohy a ruce prodávají jako suvenýry. Založila Digitův fond a v National Geographicu otiskla vášnivou reportáž o ubíjení krásných a vznešených zvířat. Sama se stala trnem v oku pytláckým organizacím vydělávajícím na gorilách obrovské peníze. Nepřítelem tak nebezpečným, že se ho museli zbavit. A tak za ní poslali vrahy. Zabijáci nebyli nikdy odhaleni.

Velký duch Indie

Móhandás Karamčand Gándhí (1869-1948)
indický vůdce

Celý život bojoval za samostatnou Indii. Dávno už měl být na odpočinku, vždyť oslavil 78. narozeniny, ale znovu musel vstoupit do politiky. Indie se zmítala v náboženském konfliktu mezi muslimy a hinduisty. Uctívaný Gándhí zahájil na protest hladovku a po pěti dnech slavil vítězství. Obdržel slib, že boje budou zastaveny. Od dohody uplynuly pouhé dva týdny, když mířil Gándhí v Dillí na pravidelnou modlitbu. V té chvíli se k němu přitočil zarputilý nepřítel muslimů Náthurám Gódsé a třemi ranami z pistole Gándhího zastřelil.

Pocházel z kasty obchodníků, která nebyla nejnižší, ale také zdaleka ne nejvyšší. Přesto mu rodina umožnila skvělé vzdělání. Gándhí vystudoval v Anglii práva, získal členství v britské advokátní komoře, poznal západní kulturu a oblíbil si elegantní obleky včetně hedvábného cylindru a blyštivých lakýrek. V Indii práci nenašel, a tak roku 1893 odjel do Jihoafrické republiky, kde získal lukrativní místo s platem pěti tisíc liber ročně, což by se v dnešních cenách rovnalo částce půl milionu liber.
Ale právě v Africe došlo k zásadní změně v jeho životě. Při jízdě vlakem ho kvůli barvě pleti vyhodili z kupé první třídy, což Gándhího potupilo natolik, že se rozhodl bojovat za rovnoprávnost a nezávislost. Vybral si však zvláštní formu zápasu. Nechtěl žádnou krvavou revoluci, domníval se, že zvítězit lze i nenásilnou formou občanské neposlušnosti. "Čestnější je mít pravdu než sloužit špatným zákonům," napsal si a s tímto krédem se vrátil do Indie.
Stal se vůdcem nově vzniklého Indického národního kongresu. Léta objíždí svou vlast a přemlouvá Indy k odporu proti Angličanům formou bojkotu britského zboží. Skončí i ve vězení, ale ani to ho nezlomilo. Ve své cestě pokračoval a roku 1930 uskutečnil slavný solný pochod. Cesta k moři, dlouhá čtyři sta kilometrů, měla motto: "Nekupujte britské látky, nekupujte britskou sůl!" V zemi se rozhořely hranice, na kterých se pálily britské výrobky. Ve městech a vesnicích vítaly Gándhího tisíce lidí s květy.
K obrovské popularitě mu pomohl i život světce, který začal vést. Oženil se sice už ve třinácti letech a měl několik dětí, ale v třiceti osmi letech se rozhodl pro absolutní pohlavní zdrženlivost. Podle tradovaných legend pokoušel své odhodlání nejrůznějšími způsoby - třeba tím, že spal nahý mezi dvěma mladými dívkami. Další sliby následovaly. Především závazek chudoby. Gándhí si začal sám prát, sám si stříhal vlasy, vynášel obsah svého záchodu. Později přidal ještě radikálnější způsob očisty. Jedl jen jogurt a ovoce, žil v prosté chýši a nosil pouze bederní roušku, kterou si sám ušil. V ní se dokonce dostavil na jednání s britským králem.
Po druhé světové válce konečně Indie získala nezávislost. Téměř současně se však rozhořel konflikt mezi muslimy a hinduisty. Gándhí odmítal rozdělení země, ale vzniku hinduistické Indie a muslimského Pákistánu nezabránil. A krátce poté mu vypjatý náboženský konflikt přinesl smrt z ruky hinduistického extremisty, který Gándhího považoval za zrádce. Gándhího tělo po smrti spálili a jeho popel rituálně nasypali do svaté řeky Gangy. Vrah dostal trest smrti a skončil svůj život v oprátce.

Tragédie mocného rodu

Indíra Gándhíová (1917-1984)
indická ministerská předsedkyně

Bojovní sikhové se postavili proti vládě a opevnili se ve zlatém chrámu v Amritsaru. Gándhíová dlouho váhala, než proti nim poslala armádu, která povstání utopila v krvi. Od té chvíle toužili sikhové po pomstě. Jen o pár měsíců později šla Indíra na schůzku s hercem Peterem Ustinovem. Nevšimla si, že se její ochranka skládá ze dvou sikhů. Ještě před pár týdny prohlásila: "Je mi jedno, zda zemřu v posteli, nebo ve stoje." Teď se měla vyplnit druhá verze. Jeden z osobních strážců zvedl samopal. "Co si to dovolujete," vykřikla, ale její slova přehlušily výstřely zbraní. Jednoho z vrahů zastřelili namístě, druhý si počkal na popravu.

Jediná dcera nejvlivnějšího indického politika a dlouholetého předsedy vlády Nehrúa pocházela ze starobylého bráhmanského rodu, tradičně nejvyšší indické kasty. Studovala na Oxfordu historii, vstoupila do Indického kongresu a v době války strávila téměř rok ve vězení. V pětadvaceti letech se provdala za novináře a politika Fírúze Gándhího, který však měl se slavným Mahátmou Gándhím společné pouze jméno. Porodila mu dva syny, ale se svým mužem nežila. Starala se totiž o domácnost otce, jenž se stal po získání nezávislosti roku 1947 prvním ministerským předsedou. Premiéra doprovázela na zahraničních cestách i při důležitých politických jednáních a vlastně se tím v praxi připravovala na své životní poslání: zaujmout jeho místo v čele Indie.
Na počátku šedesátých let zemřel nejprve její manžel a o čtyři roky později také otec Nehrú. Musela ho nahradit. Stačilo jméno a rod, aby se postavila do čela Indického národního kongresu a vládla starobylému státu. V roce 1971 dokonce získala ve volbách více hlasů, než kolik kdy obdržel její otec. Ještě zvítězila ve válce s Pákistánem, ale pak přišly první problémy. Způsobil je mladší syn Sandžaj, kterého si Gándhíová vybrala za svého nástupce. Jeho politické metody plné korupce a násilí vyvolaly kritiku celé vlády. Navíc se provalil drobný volební podvod a v Indii sílily hlasy požadující její odstoupení. Gándhíová na radu svého syna sice vyhlásila výjimečný stav a zavedla cenzuru, ale později si uvědomila demokratické zásady svého otce a vypsala předčasné volby, ve kterých podle předpokladů prohrála. Nová vláda však měla velmi slabé postavení a v následujících volbách zvítězila opět Gándhíová. Jen o půl roku později postihla její rodinu první velká tragédie: Sandžaj se zřítil ve sportovním letadle a zahynul. Okamžitě na jeho místo povolala druhého syna Rádžíva, který stál dosud mimo politiku a živil se jako pilot dopravních letadel. Čekala ho závratná kariéra a po deseti letech strmý pád. Jen necelou hodinu po atentátu na svou matku (s tříletou přestávkou byla u moci téměř dvacet let) složil do rukou indického prezidenta slavnostní přísahu a stal se novým předsedou vlády. Když se ho zeptali, proč se stal politikem, odpověděl lakonicky: "Protože si to přála matka." Jako třetí z rodu Nehrúů stál v čele Indie. Ale roku 1991 zaplatil i on krutou daň za své rodinné poslání a stejně jako jeho matka se stal obětí atentátu.

Střelba v soudní síni

Klaus Grabowski (1932-1981)
německý pedofil

Měl na svědomí jeden z nejhorších zločinů. Vraždu dítěte. Už jednou ho nezletilé děvčátko vyprovokovalo k ohavnému zločinu. Podstoupil kastraci, léčbu i trest, ale pak zabíjel znovu. V soudní síni se setkal s matkou sedmileté holčičky, kterou zavraždil. Měla proti němu svědčit. Vstala ze svého místa a vydala se k soudci. Když míjela vraha, nakrátko se zastavila a pohlédla mu do očí. Nikdo v té chvíli netušil, jak šílený čin bude vzápětí následovat. Zdrcená matka totiž vytáhla z kabátu pistoli a začala na Grabowského střílet. Vyprázdnila celý zásobník, nikdo se nezmohl na odpor. Překvapený vrah se

zhroutil mrtev k zemi. Místo jednoho zločince přibyl jiný. Nešťastná matka byla namístě zatčena.

Kdo byl Grabowski? Bezvýznamný německý dělník, starší muž, jakých jsou na ulicích tisíce. Snad jen že měl rád děti. Ovšem více než ostatní. Potřeboval je svlékat, dotýkat se jejich nahých těl, hladit genitálie. To jediné ho dokázalo vzrušit. Trpí sexuální deviací, je pedofil. Už dříve měl problémy se zákonem, odseděl si trest, a navíc podstoupil kastraci, po které se vrátil na svobodu. Lékaři tvrdili, že už prý není nebezpečný. Ale nezkrotné hormony opět zaúřadovaly. Roku 1980 potkal Grabowski školačku Annu Bachmeierovou, dceru hostinské z Lübecku. Vlákal ji do svého bytu. Nikdo neví, co se zde přesně odehrálo. Najednou začala malá Anna křičet. Grabowski zpanikařil, lekl se a začal nešťastnou dívku škrtit punčochou. Už nedokázal povolit a děvčátko zardousil.
Policie vraha téměř vzápětí zatkla a obvinila. Nemá šanci vést normální život, pořád bude zabíjet. Bránil se, není přece vrah malých děvčátek, má je rád, nemohl by je zabít. V té chvíli zpanikařil, někdo jiný vedl jeho ruce. Těžko říci, jaký by dostal trest, protože k vynesení rozsudku nedošlo. Matka malé Anny vzala spravedlnost do vlastních rukou a přímo v soudní síni vraha chladnokrevně zastřelila. Svým činem rozpoutala v Německu vášnivou diskusi. Část národa stála na její straně a obhajovala matčino právo na odplatu. Dokonce uspořádali sbírku a během týdne dali dohromady přes sto tisíc marek na podporu vražednice. Jejich odpůrci však trvali na tom, že vražda zůstane vraždou. Neřešitelná etická otázka. Marianne Bachmeierovou zkoumali soudní znalci a psychologové, ale shodli se na jediném: šlo o naprosto výjimečnou situaci. Neshodli se však na tom, zda jednala ve stavu pominutí či zda byla plně při smyslech. Nakonec ji soud zbavil odpovědnosti z vraždy a odsoudil ji pouze za zabití k šesti letům vězení. Za mřížemi však strávila pouhé dva roky - po neúspěšném pokusu o sebevraždu ji předčasně propustili na svobodu.
Rozhodla se věnovat dobročinné práci. Odešla z Německa do sicilského Palerma, kde patnáct let pracovala jako ošetřovatelka v oddělení nevyléčitelně nemocných a umírajících pacientů. Když se v roce 1996 vrátila do Německa, zbývalo jí jen pár týdnů života. Její příběh ukončila v pouhých šestačtyřiceti letech rakovina.

Nemilosrdná pomsta mafie

Veronika Guerinová (1959-1996)
irská novinářka

Stala se největším postrachem irského podsvětí. Ve svých reportážích popisovala otřesné případy z prostředí irské drogové mafie a natvrdo jmenovala hlavní bosse. Vyhrožovali jí. Nakonec dostala podmínku. Ještě jeden článek - a vysloužíš si smrt. Nedala se zastrašit. Jednoho dne zastavila na světelné křižovatce na červenou. Chtěla využít krátké pauzy a vyřídit jeden telefon. Vytáčela číslo a nevšimla si, že těsně u jejího okénka zastavil motocykl se dvěma muži. Pak spolujezdec rozbil pistolí okno v autě a ze vzdálenosti jednoho metru vypálil do odvážné novinářky šest ran. Nemohla přežít.

Získala pověst nejlepší irské reportérky, ale s dráhou novinářky začala relativně pozdě. Po studiích si totiž založila PR agenturu a stála vlastně na druhé straně barikády. Nicméně jak poznávala svět novin, začalo jí vadit, že reportéři nechtějí psát pravdu o alarmujících případech. Proto se rozhodla pro kariéru investigativní novinářky a v roce 1994 se stala reportérkou nejprodávanějších irských novin Sunday Independent. A vybrala si parketu, ze které většině jejích kolegů vstávaly vlasy hrůzou na hlavě - organizovaný zločin.
Rozbořila zažité struktury novinářské práce. Místo informací od policie začala hledat vlastní zdroje. Objevila chudinské čtvrti v Dublinu, kde vládne prostituce a drogy. Od těchto příběhů se dostala k lidem, kteří na drogové závislosti vydělávají miliony. Nebála se oslovit drogové krále. Pronásledovala je, nedala jim pokoj. Když uveřejnila reportáž o organizátorovi největší irské loupeže, získala sice novinářskou cenu, ale současně první krvavé varování. Večer jí někdo zaklepal na dveře. Otevřela a do bytu vtrhl maskovaný muž s pistolí. Nejprve jí zbraň přiložil k ústům a pak sjížděl hlavní po jejím těle. U kolena se

zastavil a stiskl spoušť. To všechno před zraky Veroničina malého syna.
Ani tato výhružka Veroniku nezastavila. Naopak. Rozhodla se odhalit příběh drogového bosse Johna Gilligana. Muž z chudé rodiny, který nikdy nepracoval, žil v luxusním sídle za několik milionů. Zasvěcení věděli, že všechno vydělal na drogách, ale pro policii byl tabu. Veronika ho navštívila a svými otázkami dovedla Gilligana téměř k nepříčetnosti. Nejprve z ní strhal šaty, aby se přesvědčil, že nemá tajné mikrofony, a pak ji zmlátil. Podala na něj sice trestní oznámení, ale k ničemu to nevedlo. "Jestliže o mně napíšete ještě řádku, unesu vašeho syna a znásilním ho. A vás rovnou zabiju," vyhrožoval jí John Gilligan. A jelikož uveřejnila další reportáž, poslal za ní své zabijáky.
První vražda novináře v Irsku pobouřila všechny - od obyčejných obyvatel až po politické lídry země. Prezident okamžitě přerušil letní prázdniny parlamentu a svolal mimořádnou schůzi na téma vraždy Veroniky a boji proti organizovanému zločinu. S požehnáním parlamentu policie nasadila na případ šedesát nejlepších detektivů. Se skvělým výsledkem. Gilligana zadrželi po vraždě novinářky na londýnském letišti. Během dvou let policie zatkla dalších sto vlivných lidí z podsvětí.

Herec, režisér, král

Gustav III. (1746-1792)
švédský panovník

Příběh posledních chvil švédského krále připomíná dokonalou divadelní hru. Však se také odehrál v divadle, kde večerní představení vystřídal maškarní ples. Na jedné straně spiklenci, všichni oblečeni v černém dominu a s bílou maskou na tváři. Na druhé straně jejich král. Stejně jako někteří další zavraždění, i Gustav obdržel varování. Anonymně psaný dopis však nevzal na vědomí a po večeři odešel do sálu tančit. Vrah vyzbrojený dýkou a dvěma pistolemi již nemusel čekat. Z bezprostřední blízkosti střelil krále do zad. "Jsem raněný," vykřikl král. Ještě stačil dojít do svého pokoje, odkud ho odvezli na zámek. Zachránit ho nedokázali. Čtrnáct dní po výstřelu zemřel.

Na švédský trůn nastoupil v pětadvaceti letech a všechno mu hrálo do karet. Měl výtečné vzdělání a vrchovatou míru talentu. Miloval francouzské filozofy, znal základy ekonomie, ale především ho fascinovalo divadlo. V něm zahájil i ukončil svou vladařskou kariéru. Když v roce 1771 zemřel jeho otec Adolf Frederik a poslové mu doručili smutnou zprávu, našli ho v sále pařížské opery.
Gustav byl odhodlán vládnout novým způsobem - v duchu osvícenského absolutismu. Ale v tom mu bránily silné pravomoci švédského parlamentu. Rozhodl se provést puč. Jeho vojáci zatkli nejmocnější odpůrce a král oznámil změnu režimu. Státní převrat se uskutečnil za francouzské peníze a brzy po něm přišly zásadní reformy. Gustav zrušil mučení, povolil náboženskou svobodu a zakázal domácí pálení alkoholu.
Gustavova vláda se dodnes považuje za zlatý věk švédské kultury. Už jako princ věnoval divadlu veškerý svůj volný čas, což se nezměnilo ani po jeho příchodu na trůn. Byl divadlem doslova posedlý. Na svém zámku režíroval divadelní představení a v mnohých dokonce hrál. Často trávil v divadle celé dny - od snídaně až do pozdních večerních hodin. A protože Švédsko nemělo žádná vlastní dramata, ale jen překlady, pustil se král také do psaní. Postupně sepsal pět her, jejichž náměty čerpal ze švédské historie. Současně založil Královskou hudební akademii a nechal postavit budovu Královské opery.
Jeho státnické kroky už tak úspěšné nebyly. Vyhlásil válku Rusku a za pomoci pruské diplomacie v ní zvítězil. Okleštěný parlament se postavil proti, čímž si vysloužil ještě větší represe. Následující cenzura tisku znamenala pověstnou poslední kapku. Pohár trpělivosti přetekl a proti králi se postavila šlechta i část armády. Spiklenci z nejvyšších kruhů brzy připravili palácový převrat, po kterém měl krále vystřídat na trůně jeho syn princ Gustav IV. Adolf (bylo veřejným tajemstvím, že krále ženy nepřitahují, a proto vládnou pochybnosti, zda princ pochází z královské krve).
Do spiknutí se zapletla celá řada osobností. Hlavní roli sehrál bývalý důstojník královy osobní stráže Johan Jacob Anckarström, který atentát provedl. Na vraha se okamžitě po jeho činu vrhla stráž, zajala

ho a poslala do rukou kata. Důstojník ještě před svou smrtí vyzradil jména dalších spiklenců, kteří krátce po vraždě skončili ve vězení.

Hitlerův ďábelský jasnovidec

Erik Hanussen (1889-1933)
československý iluzionista

Díky svým předpovědím a iluzionistickým kouskům omámil celou střední Evropu. Peníze důvěřivců se jen sypaly, kariéra letěla závratně vzhůru a dovedla Hanussena až mezi pohlaváry nacistického státu. Ale pak se všechno otočilo. Věděl příliš mnoho a stal se nebezpečným. Museli se ho zbavit. Komando SA předvedlo Hanussena k výslechu. Měla to být pouze formalita, ale místo toho jasnovidce odvezli do lesa a zastřeli. Hanussenovo tělo nalezli náhodní chodci ve značném stadiu rozkladu až po několika týdnech. Vražda jasnovidce nebyla nikdy vyšetřena.

Světlo světa poznal ve vídeňském vězení, kde právě na nějaký čas skončila rodina potulného židovského herce a komedianta. To se ještě jmenoval Hermann Steinschneider. Vyrůstal na Moravě, mezi kejklíři a komedianty, kteří ho naučili celé plejádě triků a kouzel. Brzy objevil své "parapsychologické" schopnosti. Už na vojně ho jmenovali oficiálním proutkařem a později do svého oboru začlenil i věštění, předpovídání budoucnosti či astrologii. Dal se k cirkusu a stal se iluzionistou. A našel si tajemný pseudonym - Erik Jan Hanussen.
Dokázal číst dopisy lidí z publika, ale to je dnes známý trik. Hanussenovi však získával důvěru. Československý občan jezdil po střední Evropě a vystupoval jako varietní umělec. Problémy nastaly v severních Čechách - kde oblíbeného astrologa pohnala skupina podvedených zákazníků před soud. Proces se konal v Litoměřicích a soudce nakonec jasnovidce osvobodil, neboť nedokázal rozhodnout, zda je Hanussen nadán věšteckými schopnostmi, nebo to jen předstírá.
Po procesu se Hanussen rozhodl skoncovat s nekonečným trmácením po Evropě a usadil se v Berlíně. V předvečer nacismu udělá závratnou kariéru. Začne tím, že nechá zveřejnit inzerát: "Jasnovidec dnešního Německa se jmenuje Hanussen…" Později koupil tiskárnu a začal vydávat astrologické noviny, ve kterých vychvaloval především sám sebe. Pořádá veřejné seance, radí obchodníkům a inkasuje tučné prémie. Brzy se také dostává mezi nacisty a získává si jejich respekt.
Ale zdaleka ne všichni nacističtí pohlaváři jsou z jasnovidce nadšeni. Goebbelsovy noviny jednoho dne uveřejní článek, kde Hanussena nazvou českým Židem. Jasnovidec si stěžuje svým vlivným ochráncům a Goebbels musí otisknout dementi - a to přesto, že má pravdu. Hanussen se dostal už příliš vysoko, setkal se dokonce s Hitlerem a snad získal titul jeho oficiálního jasnovidce. Jejich vztah nebyl nikdy pořádně odhalen.
Pak přišel jeho pád. Píše se rok 1933 a Hitler se stává říšským kancléřem. Na nejvyšší místa ve státě s ním postupuje Goebbels. Připravuje se likvidace vlivné SA. Právě s jejími lídry se Hanussen nejvíce přátelí. Najednou je nepohodlný. Snad věděl příliš mnoho, snad někomu ze špiček vyhrožoval zveřejněním tajných informací, snad se chtěl jen Goebbels pomstít. Na konci března na něj čekalo obecenstvo v divadle, ale Hanussen nepřišel. Zmizel. Později se zjistilo, že byl odvezen k výslechu. Podle policejní zprávy z kasáren sám odešel. Dodnes není jasné, zda ho zastřelili už v kasárnách nebo až v lese, kde se našlo jeho tělo. Oficiální vyšetřování vraždy neodhalilo žádné stopy. Jeho konec je ve hvězdách. A jak poznamenal Hitler při setkání se svým jasnovidcem, hvězdy nelžou!

Muž bez minulosti

Kašpar Hauser (1812-1833)
údajný bádenský princ

Duševně zaostalý mladý muž se vrátil z procházky těžce raněn. S vypětím posledních sil sděloval

šokovaným přátelům, co se mu právě přihodilo: "Šel v zahradě… muž s nožem… váček… bodnul… utíkal pryč…" Současně ukazoval na ránu pod svým srdcem, kterou zanechal nůž tajemného vraha. Ptali se ho na další podrobnosti, ale nic víc se nedozvěděli. Snad jen to, že vrah Hausera do zahrady nalákal, aby mu odhalil důležité tajemství. Za tři dny po přepadení nešťastný nalezenec Hauser zemřel. Záhadný příběh se tím uzavřel, ale zdaleka nevysvětlil.

Chlapec, který byl nazván Kašparem Hauserem, se objevil roku 1828 v Norimberku. Špatně chodil, a přestože již dosáhl dospělosti, mluvil jazykem tříletého dítěte. Nebyl duševně nemocný, jak dokázali lékaři, ale naprosto zanedbaný. Jako kdyby prožil celý svůj život v nějakém vězení, bez možnosti stát se člověkem. Jen v ruce žmoulal list s tvrzením, že je synem služky a vysloužilého vojáka.
O mladíka se postaral profesor místního gymnázia Daumer. Začal ho učit mluvit, jíst a chovat se ve společnosti. Hauser dělal velké pokroky a postupně se rozpomínal i na svůj tajemný život. Mluvil o velkém hradu, starém erbu a uzavřené místnosti s dřevěným koníkem. V té chvíli přišla šokující událost. Někdo se pokusil Hausera zavraždit. Když seděl na záchodě, napadl ho neznámý muž sekyrou. Smrtící nástroj ho naštěstí jen poranil na hlavě. Událost vyvolala bouřlivou odezvu, dokonce král Ludvík vypsal na dopadení pachatele odměnu deseti tisíc guldenů. Ale nikoho nenašli.
Po atentátu se o Hausera začalo zajímat ještě více lidí. Změnil vychovatele - nakrátko se dostal do rodiny filozofa Hegela a později se jeho opatrovníkem stal anglický lord Stanhope, který Housera odvezl k učiteli Meyerovi do Ansbachu, kde se mladý muž vyučil písařem. V té době se objevily spekulace o jeho minulosti. Brzy se rozkřiklo, že Hauser je pravděpodobně princ z bádenského knížecího rodu, který byl kvůli boji o trůn vydáván za mrtvého a držen v tajném vězení. Do provinčního městečka přispěchala také velkovévodkyně Stefanie, snad pravá matka Kašpara Hausera. Svého umírajícího syna před dvaceti lety vlastně pořádně neviděla. Nyní prožila obrovský šok. Mladík jí věrně připomínal jejího manžela. Než však mohla cokoliv učinit, nešťastný chlapec zemřel rukou vraha.
O celém případu vyšlo několik knih, ale přesvědčivé důkazy chyběly a chybějí dodnes. Skutečnou identitu Kašpara Hausera se nikdy nepodařilo odhalit, stejně jako nebyl vypátrán ani jeho vrah. Na místě atentátu vztyčili městští radní památník s podivným nápisem: "Zde byl tajemný zabit tajemným." Kašpara Hausera pohřbili v Ansbachu, a přestože někteří příslušníci knížecího rodu chtěli převézt jeho ostatky do rodinné hrobky, nikdy k tomu nedošlo. Poslední tečku za podivným příběhem přinesl překvapivý objev z roku 1982. Vlastník zámku, kde měl být Kašpar držen ve vězení, otevřel zazděný sklep. K překvapení všech objevil starodávného dřevěného koníka, o kterém kdysi vyprávěl chlapec s tajemnou historií, podivuhodný vězeň Kašpar Hauser.

Daň za blonďatého Mojžíše

Reinhard Heydrich (1904-1942)
nacistický pohlavár

Přijel do Prahy, aby v protektorátu konečně udělal pořádek. Jeden z nejobávanějších mužů nacistické říše rozpoutal krvavý teror. Ale brzy přišla odveta. Komando parašutistů z Anglie si na zastupujícího říšského protektora počkalo na pražském předměstí. Když se blížil otevřený kabriolet značky Mercedes, vběhl mu do cesty muž. Samopal Jozefa Gabčíka se však v kritické chvíli zasekl. Druhý z atentátníků Jan Kubiš neztratil hlavu a hodil na auto granát. Heydricha však nezasáhly jeho střepiny, ale úlomky z plechových dveří automobilu. Těžce zraněného nacistu převezli na nedalekou Bulovku, ale ani okamžitá operace mu život nezachránila a Heydrich zemřel na otravu krve. Hitler doslova šílel a okamžitě volal po strašlivé dani. Deset tisíc poprav.

Vysmívali se mu, že vypadá jako Žid. Už děti ho přezdívali blonďatý Mojžíš. Snad právě tento handicap dovedl Heydricha mezi největší jestřáby nacistické říše. Bál se, že má židovské předky. Proto musel být ještě nenávistnější než samotný satan v podobě Hitlera. Měl za sebou úspěšnou vojenskou a sportovní kariéru. Proslavil se jako skvělý šermíř (dokonce se zúčastnil olympiády), ale také coby obávaný stíhací

pilot. Říkalo se o něm, že nezná strach a je schopný riskovat svůj život až na hranici smrti. Když přišel do Prahy, chodil po ulicích bez pistole s vědomím, že na něj si nikdo netroufne.
V roce 1931 vstoupil do Hitlerovy strany a začal budovat tajnou službu. Na začátku války měl pověst druhého nejmocnějšího muže v nacistickém bezpečnostním aparátu. V Německu patřil k hlavním zastáncům likvidace porobených národů. Židy chtěl odsunout na Madagaskar, Čechy zase na dalekou Sibiř. "Český národ nebude mít v Evropě místo. Polovinu poněmčíme, zbytek vyženeme na východ, tam je místa dost," prohlašoval. Hitler však Čechy potřeboval v továrnách a na polích. Vždyť spotřeba bojující říše neznala hranic. Proto poslal Heydricha do Protektorátu, kde měl vystřídat starého a příliš měkkého diplomata Konstantina von Neurath, udělat pořádek a zvýšit pracovní výkon. Jeho prvním krokem bylo odstranění předsedy vlády Aloise Eliáše, jehož gestapo zatklo jen pár hodin po Heydrichově příjezdu do Prahy. Následovalo vyhlášení stanného práva a zatýkání. Zatímco inteligence se strachovala o život, dělníkům naoko přilepšil. Mírně zvedl příděly potravin a prodloužil dovolenou. Cukr a bič.
Benešův exilový tým připravil atentát. Ale domácí odboj se zavražděním Heydricha nesouhlasil. Tajné depeše mířící za kanál La Manche žádaly, aby se obětí stal spíše domácí zrádce Emanuel Moravec. Všichni se báli krvavých represí a likvidace odboje. A měli pravdu. Přestože je atentát dodnes považován za jeden z největších a nejvýraznějších symbolů protinacistického odporu, český národ za něj zaplatil krvavou daň. Hitler žádal tvrdou a nekompromisní odvetu, ale to mu naštěstí rozmluvil Heydrichův zástupce K. H. Frank, který se obával poklesu pracovní morálky, a proto svedl čin na zahraniční agenty. Přesto nacisté rozpoutali kolotoč poprav a poněkud symbolicky v den Heydrichova státního pohřbu v Berlíně zmasakrovali a vypálili obec Lidice.

Pověst o rituální vraždě

Anežka Hrůzová (1879-1899)
česká švadlena

Obyčejnou moravskou dívku proslavila až její smrt. Kdo by znal chudou švadlenku, která se učila šít kdesi v Polné. Ale jako oběť údajné rituální vraždy se dostala na první stránky novin. Její poslední chvíle byly kruté. Vrah ji na pokraji lesa udeřil klackem do hlavy a pro jistotu přidal ještě pár ran kamenem. Z omráčené dívky rychle strhal oblečení, jen aby mohl hladil její intimní místa. Když sebou umírající dívka začala křečovitě škubat, dílo zkázy s krutostí psychopata dokončil. Nejprve ji uškrtil provazem a poté prořízl její hrdlo nožem. Mrtvolu položil do nedalekého mlází a přikryl ji několika uříznutými stromky.

Anežka se narodila v chudé rodině v obci Věžnička nedaleko Polné. Celá rodina žila v jediné místnosti, otec však brzy zemřel a Anežka musela zastávat těžké práce v hospodářství: starat se o dobytek, orat či vláčet. Ve škole se naučila číst a psát a od šestnácti let chodila na podzim a na jaře do učení na švadlenu do Polné. Právě začalo další jaro, blížily se Velikonoce.
Když Anežka nepřišla domů, vyhlásila její matka pátrání. Četníci se domnívali, že nejspíš odešla za prací do Vídně. Že nikomu nic neřekla? Proč by se měla svěřovat, vždyť v rodině nevládla příliš přátelská atmosféra. Ale po třech dnech našla skupina dětí Anežčino mrtvé tělo. Když lidé spatřili řeznou ránu na krku, rychle se začala šířit fáma o rituální vraždě. Židé měli zavraždit mladou křesťanskou pannu a krev použít ke svým obřadům.
V pětitisícové Polné žilo asi dvě stě padesát Židů. Mezi nimi i dvaadvacetiletý Leopold Hilsner. Nepříliš vzdělaný mladík sice zkoušel nějaké to řemeslo, ale práce ho nebavila, a proto se raději nechal živit matkou, která dostávala peníze od židovské obce. Toulal se s nezaměstnanými kamarády, pohyboval se mezi tuláky. Osudný den zamířil k lesu Březině, kde se zločin odehrál. Kdosi ho viděl a Hilsner se tak stal hlavním podezřelým. Přestože policie neměla jediný přímý důkaz, Hilsnera okamžitě zatkla. Další vyšetřování probíhalo za obrovského zájmu médií, která ve společnosti rozšířila vypjatou antisemitskou náladu. Následoval zmanipulovaný proces. Hilsner byl uznán vinným a odsouzen k trestu smrti. Proti se postavilo jen pár osamocených intelektuálů. Na stranu Hilsnerova obhájce, požadujícího revizi procesu,

se tehdy přidal budoucí český prezident Tomáš Masaryk, který vydal spis "Nutno revidovati proces polenský". Cenzura brožuru zakázala, ale po následné interpelaci v parlamentu ji musela povolit. Protižidovská štvanice však pokračovala a na vlastní kůži ji poznal i Masaryk, když ho studenti na přednášce vypískali. Přestože se Masarykovi podařilo vyvolat nový proces, jeho výsledek byl žalostný. Potvrdil Hilsnerovu vinu i trest smrti, který změnil císař František Josef na doživotí. Na svobodu se nevinný Hilsner dostal až o dvacet let později, po amnestii císaře Karla v roce 1918. Posledních deset let svého života dožil v Rakousku. Pravý vrah Anežky Hrůzové nebyl nikdy vypátrán ani dopaden.

Smrt z rukou krvavého otce

Ivan Ivanovič (1554-1581)
ruský carevič

Odmalička žije v krutém světě násilí a nekonečných poprav, které má na svědomí jeho paranoidní otec Ivan Hrozný. Car však stárne a Ivan se má stát novým vládcem nekonečné Rusi. Ale mezi otcem a synem došlo ke sporu. Car začal bít jeho manželku, protože přišla na večeři až příliš prostě oděna. V té chvíli číše trpělivosti přetekla a syn se postavil proti svému otci. "Moji ženu bít nebudeš," vykřikl carevič, čímž obrátil hněv prchlivého cara proti sobě. Ivan Hrozný se rozmáchl svým těžkým žezlem a jedinou ranou roztříštil synovu lebku. Carevič padl těžce zraněný k zemi a po několika dnech marné snahy o záchranu zemřel.

Prvorozený syn Dimitrij zemřel, ještě mu nebyl ani rok. Pak přišel na svět Ivan, nový následník trůnu. V té době vládl jeho otec dosud poměrně pokojným způsobem. Ale později se všechno změnilo a dnes patří car Ivan Hrozný k nejkrvavějším vládcům ruských dějin. Sám měl velmi těžké dětství. Už od svých pěti let vyrůstal bez rodičů, sice jako budoucí car, ale ve skutečnosti pouhá loutka v rukou mocné bojarské šlechty. V sedmnácti se dočkal. Po korunovaci usedl na starobylý trůn, oženil se s krásnou Anastázií a ze všech sil se pustil do reforem carské říše. Chtěl vést Rusko cestou pravdy, ale to mu nebylo souzeno. Postupem času se projevila jeho krutá povaha, která ho vynesla do panteonu nejzrůdnějších vládců. Po smrti své milované ženy a Ivanovy matky v roce 1560 už bez jakýchkoliv zábran rozpoutal krvavý teror, na který Rusko dlouho nezapomnělo.
V roce 1565 si vyčlenil polovinu země, kde chtěl nadále vládnout bez bojarů. Proto si zřídil carskou gardu, jež se později měla stát hlavní mocenskou silou v Rusku. A hned vzápětí se pustil do likvidace nepřátel. Sám vymýšlel nové a nové způsoby poprav, jejichž sledování se stalo carovou nejmilejší zábavou. Carevič Ivan musel být odmala svědkem všech otcových krutostí. Ivan Hrozný chtěl, aby byl dostatečně otrlý, a proto ho vzal s sebou také na děsivou válečnou výpravu. Roku 1570 se totiž car v doprovodu careviče rozhodl potrestat bohaté a vlivné město Nižnij Novgorod, který údajně zradil Rusko a chtěl přejít k Polsku. Pomsta byla strašná. Car s šestnáctiletým carevičem spoustu dní popravovali, mučili a zabíjeli. Jedno z nejkrvavějších divadel na Rusi si vyžádalo na padesát tisíc obětí. Většina z nich skončila svůj život v plamenech hořích hranic, další stovky nešťastníků nechal běsnící car utopit v ledových vodách řeky Volchov.
Ivan Hrozný už naplno propadl duševní nemoci. Chorobná nedůvěřivost se změnila v obsesi a paranoiu. Aby se zbavil děsivého strachu, musel trestat a zabíjet. Vraždil pro zábavu, vařil lidi v kotli a mučil je. A pak přišel trest. Jeho milovaný syn Ivan, kterého vychovával jako následníka, po malicherném sporu zemřel. Není úplně jasné, kvůli čemu hádka propukla. Zda šlo o výtku těhotné manželce nebo carevič neúspěšně naléhal, aby mu car povolil odjet do jakési války. Po zabití vlastního syna už Ivan Hrozný nenašel nikdy klid - začal posílat obrovské dary klášterům, ale svého prokletí se nezbavil. Tři roky po smrti svého syna krutý car zemřel.

Křivý obraz krále lupičů

Jesse James (1847-1882)

americký pistolník a gangster

Mnohonásobný vrah a lupič už léta unikal spravedlnosti. Žil pod falešným jménem Thomas Howard, ale na každém kroku cítil zradu. Bál se dokonce svých druhů. Oprávněně. Za jeho zády dojednali špinavý obchod. Devatenáctiletý učedník lupičského řemesla čekal jen na vhodnou chvíli. A teď konečně přišla. Jesse James si odložil oba své kolty a vylezl na židli, aby narovnal obraz. Přesně v té chvíli vytasil Robert Ford pistoli a střelil vůdce obávané lupičské bandy do zad. Bezvládné tělo se zřítilo na podlahu.

Narodil se v Missouri v rodině baptistického kazatele. Ale otce zmámila zlatá horečka, odešel do Kalifornie a tam záhy našel smrt. Jamesova matka se znovu vdala. Její chlapci vyrůstali na farmě, kde jedinou zábavu skýtala jízda na koních a nekonečné soutěže ve střelbě. V té době však vrcholila válka Severu proti Jihu a Jamesova otčíma pověsili vojáci Severu pro výstrahu na strom (kupodivu přežil). Také patnáctiletý Jesse měl se Seveřany špatné zkušenosti. Jednou ho zbili do bezvědomí a podruhé mu prostřelili plíci. Několik týdnů bojoval o holý život, ale když ho matka konečně vyléčila, měl o své životní dráze jasno. Bude se mstít.
Spolu s bratrem dal dohromady údernou partu a začal přepadávat banky i vlaky. První loupež nese datum 14. 2. 1866. Odhaduje se, že provedl asi dvacet přepadení, která mu vynesla přes dvě stě tisíc dolarů. V té době šlo o obrovské peníze. A protože si hrál na drsňáka, sem tam někoho pro výstrahu zastřelil. Samozřejmě se za nimi vždy vydal oddíl dobrovolníků, ale Jamesovi chlapci měli dobré koně a v sedle se prohánělí od dětství. Dlouho jim jejich kousky vycházely, ale pak přišel obrat. Při přepadení banky v Northfieldu se strhla velká přestřelka, při níž většina bandy utrpěla zranění. James se svým bratrem sice nakonec unikli a ukryli se v Jižní Dakotě, ale téměř celý zbytek bandy skončil za mřížemi. Někteří promluvili a kolem Jamese se začala stahovat síť.
Cena za hlavu Jesse Jamese tehdy činila dvacet pět tisíc dolarů. Pokud by ho dostal některý z jeho kumpánů, měl slíbenou navíc i beztrestnost. Přesto se jeho nově zverbovaní parťáci báli svědčit. Určitě by se jim pomstil. Ale co ho rovnou zabít? Jesseho nejbližší kumpáni Charles a Bob Fordovi se potají domluvili s guvernérem. Oni odpraví Jamese a guvernér je nechá na svobodě.
Za vraždu musí Robert Ford před soud. Porota ho odsoudí, ale guvernér dodrží tajnou dohodu a udělí mu milost. Čest a slávu si však zákeřný střelec nevysloužil. Spíše nenávist a pohrdání. Muži Divokého západu měli vlastní pravidla cti. Proto mu nikdo neodpustil, že zradil svého přítele a navíc ho zastřelil podle zezadu. Ford se nakonec pokusil svůj příběh prodat na jevišti, ale sklízel jen pískot a křik nepřátelsky naladěných diváků. Začal hrát karty, utápěl své deprese v alkoholu a měnil se v lidskou trosku. Také na něj čekala kulka. Po bezvýznamném sporu ho brokovnicí zastřelil jeho vzdálený příbuzný Ed Kelly.

Satanova rána do hlavy

Jan XII. (937-964)
římský papež

Konec prvního tisíciletí přivedl na Petrův stolec celý zástup zkažených a prostopášných papežů. Jan XII. patřil mezi nejhorší z nich. Nebylo hříchu, který by neokusil. Nechával mučit a zabíjet své odpůrce, náruživě holdoval alkoholu i ženám. Právě v náruči jedné z nich ho čekala smrt. Zrovna trávil noc u své milenky, když se znenadání vrátil její manžel. Chopil se kladiva, nepozorovaně vstoupil do ložnice a několika ranami do hlavy ubil hříšného papeže.

Syn mocného knížete a vládce Říma Albericha měl o budoucnost postaráno. Jeho otec totiž na smrtelné posteli donutil vlivné Římany k přísaze, že jeho syna Oktaviána zvolí papežem. Stalo se, a ani ne osmnáctiletý mladík dosedl na svatopetrský stolec. Ale více než správa věcí duchovních ho zajímal život se všemi jeho radostmi a rozkošemi. Papežovo sídlo si brzy získalo pověst vykřičeného domu.
Přesto stál u zrodu několika důležitých tradic. Jako první papež (po čtyč stech letech) si nechal změnit

jméno na Jan XII. a další papežové ho v tomto zvyku následovali. A především, aby ubránil mocenské postavení církevního státu, povolal na pomoc silného německého krále Otu I., jehož v Římě uprostřed pompézních oslav korunoval císařem. Tím vznikla slavná Svatá říše římská národa německého, která přetrvala neuvěřitelných osm století.
Papež přísahal císaři věrnost, ale po jeho odjezdu se spojil s Otovými nepřáteli. Císař se vrátil, aby proradné chování papeže potrestal, Jan XII. však sebral pokladnici a zmizel. Římští duchovní podporovaní císařem Otou svolali sněm, na němž zasedli církevní hodnostáři z celého světa. Předvolali svého papeže, ale Jan se odmítl zúčastnit, a tak ho soudili v jeho nepřítomnosti. Soupis prohřešků byl dlouhý. Svým milenkám dával zlaté poháry z chrámu, propil a prohýřil dary poutníků, unášel mladé panny, dal vykastrovat jednoho z kardinálů a svůj palác změnil v nevěstinec. Propadl hazardním hrám, opilství a cizoložství. A tak dále a tak dále. Nechyběl ani incest s vlastní matkou, oslava Satanova jména či znásilňování jeptišek. Trest nemohl být jiný než sesazení a zvolení nového papeže Lva VIII.
Ale sotva co císař opustil Řím, Jan XII. se vrátil. Nově zvolený papež z města utekl a Jan se začal mstít všem nepřátelům. Zrušil rozsudek, zbavil Lva funkce a začal trestat všechny, kteří se proti němu postavili. Nechal bičovat kněze i biskupy a některým dokonce přikázal vyříznout jazyk či useknout ruku. Když se nasytil krve zrádců, běžel se uklidnit do náručí jedné ze svých četných milenek. Byla vdaná, ale její manžel právě odjel z města. Ne nadlouho - podvedený muž se nečekaně vrátil ještě před půlnocí. Zrazený manžel se chopil kladiva a během několika vteřin vyřešil spor, kdo je vlastně pravým papežem. Historici ironicky zapsali, že po dlouhých letech zemřel zase jeden papež v posteli. Naneštěstí v cizí. Tradovalo se pak, že mu ránu do hlavy uštědřil samotný Satan.

Oslepen a vykastrován

Jaromír (asi 970-1035)
český kníže

Třikrát zasedl za přemyslovský knížecí stolec, třikrát ho zase z vůle jiných opustil. Muž smýkaný životem, mučený a zraňovaný, nakonec raději přenechal nástupnické právo svému synovci. Ale ani pak mu nebyl dopřán klid. Jednoho večera odešel slepý stařec z hostiny do své komnaty. Ještě než ulehl na lože, musel na záchod, schovaný ve výklenku. Kráčel bez sluhů, sám a poslepu. Když usedl, ucítil prudkou bolest. Odspodu mu do břicha projelo ostré kopí. Namístě byl mrtev. Vraha nikdy nenašli, ale předpokládalo se, že za vraždou stojí někdo z nepřátelského kmene Vršovců.

Prostřednímu ze tří synů knížete Boleslava II. nadělily sudičky nečekaně tragický osud. Jeho dlouhý život naplnily nekonečným příkořím a bolestí. Když roku 999 zemřel jeho otec, dosedl na knížecí trůn nejstarší z bratrů, Boleslav III., řečený Ryšavý. Krutý a nemilosrdný vládce své mladší bratry nenáviděl a toužil se jich zbavit. Nejmladšího Oldřicha se pokusil neúspěšně zabít a prostředního Jaromíra nechal vykastrovat. Oba bratři pak s matkou uprchli za hranice, ale v Čechách vypuklo povstání a také Boleslav musel na čas zmizet. To byla chvíle pro Jaromíra, který se vrátil jako nový kníže. Téměř současně však dorazil i Boleslav, doprovázený mocnou armádou polského krále. Jaromír tedy musel znovu prchat. Ale ne nadlouho. Už příští rok se Jaromír vrací, opět podporován římskoněmeckým králem. Tentokrát vydrží na trůně dlouhých deset let. Až do chvíle, kdy se o moc přihlásí nejmladší z bratrů.
Roku 1012 přitáhl Oldřich na Pražský hrad se svou družinou a Jaromíra vyhnal. Ten našel útočiště u německého krále. Dobrovolné vězení trvalo dvacet let, než se Oldřich vzepřel německému vládci. Odmítl poslušnost a byl zase vystřídán. Král Konrád zatkl Oldřicha a na český trůn poslal stárnoucího Jaromíra. Potřetí se vrací, nyní dokonce po dvaceti letech. Není to ovšem nadlouho. Oldřich totiž uprchl z vězení a rozhodl se Jaromírovi pomstít. Starší bratr ho před mnoha lety zbavil mužnosti a mladší mu nyní sebral zrak. Oslepený Jaromír skončil ve vězení v Lysé nad Labem. Oldřich nešetřil ani vlastního syna Břetislava a vyštval ho do ciziny.
Dlouho se však z vítězství neradoval. Jen pár týdnů poté zemřel při jakési hostině na infarkt. Trůn pro Jaromíra byl opět volný. Ale tentokrát se už asi pětašedesátiletý muž, který neměl a nemohl mít potomky,

vzepřel tradici Přemyslovců, podle níž měl vládnout vždy nejstarší příslušník rodu. Jaromír už nechtěl panovat, a tak následnictví postoupil svému synovci. Kronikář Kosmas popsal ve své Kronice české scénu, kdy slepý muž dovede Břetislava ke knížecímu stolci a před ostatními šlechtici prohlásí: "Toto je váš nový kníže." Při té příležitosti ho prý varoval před proradností Vršovců. A právě oni se měli podle tradovaného výkladu starému a nevidomému vládci nakonec pomstít tím nejbizarnějším způsobem. Zabili ho na místě, kde se zrovna dvakrát nevraždí.

Dýka místo dopisu

Jindřich III. (1551-1589)
francouzský král

Jindřich je obyčejný tyran, křičí do světa tituly knih. Ale spiknutí už je připraveno. Mnich Jacques Clément získal propustku ke králi. Prý nese špionážní zprávy. Stráže ho pustily dál, najednou stál v panovníkově komnatě přímo před králem. Jindřicha vůbec nenapadlo podezírat mnicha z nějakého útoku. Přišel k němu blíž, zatímco mladík šátral v rukávu své sutany a hledal slíbený dopis. Místo toho však najednou vytáhl dýku a bodl krále do břicha. Jindřich mu ještě stačil vyrazit zbraň z ruky, ale vzápětí padl k zemi. V té chvíli přiběhli královi gardisté, avšak svého pána už mohli pouze pomstít, a tak některý z nich probodl zrádného mnicha kordem.

Regentka Kateřina Medicejská vedla Francii v těžké době náboženských válek a svého mladšího syna Jindřicha už v osmnácti letech jmenovala vrchním velitelem královských armád. Její důvěru nezklamal a v bojích proti hugenotům dosáhl celé řady velkých vítězství. Roku 1572 se podílel na spiknutí své matky a mocného rodu Guisů, jež vedlo k vraždě admirála Colignyho a následně k nechvalně proslulé Bartolomějské noci, při které bylo vyvražděno několik tisíc hugenotů.
Kateřina hledala pro svého syna místo na slunci. Francouzský trůn připadl bratrovi, ale Kateřině se podařil husarský diplomatický kousek a domluvila Jindřichovo zvolení polským králem. Spěšně odjel ke korunovaci do Krakova, ale po pár měsících se musel vrátit zpátky do Paříže. Zemřel totiž jeho bratr, francouzský král Karel IX., a Jindřich nakonec sám usedl na francouzský trůn.
Potrpěl si na rozmařilý život, nosil náušnice a perlový náhrdelník a většinu času trávil se svými kumpány. Při řízení země kormidloval mezi vlivnými francouzskými rody. Když mu však katolická "strana" přerostla přes hlavu, nechal zavraždit vévodu de Guise (připravoval spiknutí a sám se chtěl stát králem) i jeho bratra Ludvíka. Katolíci povstali a vyhnali krále z Paříže. Jindřichovi nezbylo nic jiného než se obrátit o pomoc k hugenotům. Spojil se s jejich vůdcem Jindřichem Navarským (budoucím králem Jindřichem IV.) a společně obklíčili Paříž.
Papež uvrhl Jindřicha do klatby a učenci z pařížské univerzity vyhlásili, že všichni věřící jsou zproštěni věrnosti vůči svému vládci. Pařížský lid začal okamžitě bořit a ničit vše, co připomínalo krále. Šlechta panovníka vyzývala k abdikaci a náboženští vůdci připravovali atentát. Jejich prodlouženou rukou se stal mladý, poněkud přihlouplý dominikánský mnich pocházející z Burgundska.
Zfanatizovanému mnichovi se až neuvěřitelně lehce podařilo zabít krále Francie. Sám zemřel krátce po králi, ale obě těla čekal naprosto rozdílný osud. Zatímco Jindřichovi vypravili královský pohřeb, tělo vraha dostal na starosti kat, který mrtvolu rozčtvrtil, kusy těla spálil a popel nasypal do Seiny. Katoličtí kněží však mnichův čin oslavovali a z vraha učinili při svých kázáních mučedníka. Jeho portrét umístili na oltáře kostelů a do Paříže přivezli také mnichovu matku, kterou vítali chorálem: "Požehnáno budiž lůno, jež tě nosilo, požehnána budiž prsa, jež tě kojila."

Atentát u hřbitova Neviňátek

Jindřich IV. (1553-1610)
francouzský král

Chtěl mluvit s králem, ale sluhové ho nepustili do jeho blízkosti. Nevzdal se. V jakési hospodě ukradl starý nůž. Spravil ho, naostřil a čekal. Po pár dnech potkal královský kočár nedaleko nechvalně proslulého pařížského hřbitova Neviňátek. Měl obrovské štěstí. Jeden ze sluhů se právě zdržel úpravou šatů, dvířka kočáru zůstala nestřežená. Náboženský maniak vyskočil na schody otevřeného kočáru, vytáhl nůž a začal bodat. Dvě rány zasáhly překvapeného krále do prsou a jedna z nich prořízla aortu. Král během několika minut vykrvácel.

Poslední naděje hugenotů. Už v jedenácti se stal navarským králem a sedm let poté ho smrt prince Condého katapultovala do čela francouzských protestantů - hugenotů. Dne 24. srpna však katolíci rozpoutali krvavou Bartolomějskou noc a povraždili tisíce Jindřichových souvěrců. Aby si zachránil život, musel konvertoval ke katolické víře. Prý se ho dokonce francouzský král Karel IX. zeptal: "Na smrt, nebo na mši?" Zvolil to druhé.
Po čtyřech letech se vrátil k protestantům a vysloužil si tím nenávist všech vlivných katolíků. Okamžitě Jindřicha exkomunikovali a formálně ho zbavili také navarského trůnu. Ale už za pár let se karta štěstěny obrátila v jeho prospěch. Roku 1589 zavraždili Jindřicha III. a jeho jmenovec s pořadovým číslem čtvrtý usedl na francouzský trůn jako první král z rodu Bourbonů. Neměl rozhodně lehkou pozici - proti novému králi stála především mocná teologická fakulta pařížské Sorbony, která Jindřicha prohlásila za notorického kacíře a odpadlíka.
Jindřich však ukázal politický cit a nadání. Jako král celé Francie se zřekl protestantské víry a během několika let obnovil mír. Z katolictví sice učinil dominantní náboženství, hugenotům však poskytl značné ústupky. Ale zejména se ze všech sil pustil do obnovy Francie s vizí silného a prosperujícího království. Přestože vládl celkem dobře, stal se opakovaným cílem atentátů. Historici spočítali více než deset útoků. Například roku 1594 Jindřicha napadl student práv Jean Chatel, který krále pořezal v obličeji a vyrazil mu zub.
Až Francois Ravaillac byl úspěšný. Vrah se narodil v chudé rodině, která neměla daleko k žebrotě. Naučil se však psát, stal se učitelem a později i laickým bratrem. Toužil vstoupit do řádu jezuitů. Marně. Jeho vášnivá víra se nesla na pomezí šílenství a v hlavě se mu neustále točily barvité vize pekla plného potrestaných hříšníků. Musel zachránit Francii před protestanty. Když ho po vraždě krutě mučili, odmítal prozradit jakékoliv spojence či kumpány. Stále dokola opakoval, že slyšel nebeský hlas, který mu přikázal krále zabít.
Dva týdny po vraždě ho čekal exemplární trest. Nejprve mu hořící sírou spálili celé tělo, pak kat roztrhal jeho kůži a na živé maso mu nalil roztavené olovo. Vždy mu ponechal čas, aby procitl z mdlob, do kterých po šílené bolesti upadl. Ale přítomný dav neznal soucit: "Jen žádné slitování. Pošlete ho do pekla, Jidáše," skandovali diváci. Nakonec Ravaillaca přivázali mezi čtyři koně a rozčtvrtili. Na krvavé divadlo Pařížané dlouho nezapomněli.

Tragédie bohatého rodu

John Fitzgerald Kennedy (1917-1963)
americký prezident

Symbol šedesátých let, muž plný ideálů a nevyčerpatelné energie. Právě on dal Americe novou tvář. Dostal však příliš málo času ke splnění svých snů. Poslední dílek mu osud odstřihl v jižanském Dallasu. Prezident projížděl ulicí s guvernérem Johnem Connallym, když z nedalekého okna vystřelil komunista Lee Harvey Oswald. Magická kulka zasáhla oba politiky. Guvernéra těžce zranila, prezident zemřel. Oswald na útěku zastřelil ještě policistu, ale dvě hodiny po činu byl zatčen v kině. Svou oběť dlouho nepřežil. Po dvou dnech ho při převozu do vězení zastřelil manažer nočního klubu Jack Ruby. Vraždu sledovali Američané v přímém přenosu. "Někdo to musel udělat," vysvětlil mstitel svůj čin.

Rod Kennedyů pocházel z Irska, odkud však prezidentovi předkové utekli v 19. století před hladomorem. John se narodil už v milionářské rodině. Jako mladík se stal tajemníkem svého otce

Josepha, velvyslance USA v Británii. Poté vstoupil do služeb námořnictva a dotáhl to až na velitele torpédoborce v Pacifiku. Na rozdíl od staršího bratra Josepha, který zahynul při jednom z náletů na Německo, utrpěl John "jen" těžké zranění.
Vstoupil do politiky a díky štědrým otcovým dotacím vylétla jeho hvězda strmě vzhůru. Rok po válce oslavil první zvolení do Sněmovny, o šest let později byl zvolen senátorem. Roku 1960 ho demokraté nominovali na prezidenta. Těsným rozdílem (rozhodla pouhá pětina procenta) porazil svého soupeře Nixona a stal se prvním katolickým a druhým nejmladším prezidentem Ameriky.
Změnil atmosféru v zemi. Měl smysl pro humor, většinu médií získal na svou stranu. Vydatně mu pomáhala i krásná manželka Jacqueline, kterou však po celý život podváděl s nekonečnou řadou milenek. Nastartoval důležité reformy, zasloužil se o kosmický program. V květnu 1961 slíbil Američanům, že do konce šedesátých let vstoupí člověk na povrch Měsíce (v roce 1969 se jeho slib naplnil). Získal si však i celou řadu nepřátel. Počínaje jižanskými rasisty a konče zpravodajskou službou, která musela žehlit jeho nekonečné aféry s milenkami i různé přehmaty v mezinárodní politice.
Po atentátu se objevila celá řada konspirativních teorií. O vraždě se napsaly více než dva tisíce knih. Nejrůznějším spekulacím napomohl i divoký život Lee Oswalda - nepoznal otce, matka byla alkoholička, sám neuspěl v armádě a emigroval do Sovětského svazu, odkud se po dvou letech znechuceně vrátil zpět. Jak mohl takový ztroskotanec zabít prezidenta? Začalo se mluvit o spiknutí, které připravila mafie či tajné služby některé z velmocí, USA nevyjímaje. Oficiální verze však stále zní: Vrahem byl Oswald a jednal sám.
Atentát na prezidenta zahájil dlouhou sérii tragédií, jež poznamenaly bohatý a vlivný klan Kennedyů. Šest let po Johnově smrti zastřelil další vrah Johnova mladšího bratra senátora Roberta Kennedyho, který měl právě kandidovat na prezidenta. A v létě roku 1999 zemřel jediný Johnův syn při letecké katastrofě.

Začalo to v autobuse

Martin Luther King (1929-1968)
americký černošský vůdce

Atentát na prezidenta Kennedyho černošského vůdce těžce zasáhl. Jako by ztratil energii a sílu k dalšímu boji. Ale nakonec se vzchopil. Přestože tušil, že může být další obětí, pustil se znovu do boje. Zrovna organizoval pochod na Washington, ale udělal přestávku a odjel podpořit stávku černošských popelářů v Memphisu. Stál právě na balkoně místního motelu a mluvil s několika muži na nádvoří, když ho do hlavy zasáhla střela z kulovnice Remington, která mu přeťala páteř. Přestože byl okamžitě odvezen do nemocnice, zranění podlehl.

Otec i děd se proslaví jako kazatelé baptistické církve v jižanské Georgii. Také Martin bude v rodinné tradici pokračovat. Ale nejprve ho čekají studia. Skvělý prospěch mu vynesl stipendium na univerzitě v Bostonu, kde vystudoval filozofii a teologii. Po studiích se stal pastorem v baptistickém kostele v Montgomery ve státě Alabama. Krátce poté zde vypukly černošské protesty. Vše začalo nevinně, když jedna černoška odmítla v autobuse uvolnit místo k sezením bílým. Podle přísných segregačních zákonů dělnici uvěznili. Černoši pod vedením charismatického reverenda Kinga vystoupili s protestem a začali bojkotovat místní dopravu. Odveta přišla rychle - King se stal terčem výhrůžek, po nichž následoval útok na jeho dům. A také uvěznění. Později jej dokonce napadla zfanatizovaná žena a několikrát ho bodla nožem.
Černošská komunita vydržela a jejich bojkot vedl nejen ke krachu dopravní společnosti, ale především ke zrušení rasové segregace, kterou Nejvyšší soud USA označil za protiústavní. King se rozhodl bojovat dál. Založil Konferenci jižanského křesťanského vedení, jež formou nenásilného odporu pokračovala v dalším boji za rovnoprávnost černochů v Americe. Stal se prvním skutečným vůdcem amerických černochů. A vedle mas získal na svou stranu i politiky, v první řadě Kennedyho. Ten ještě coby prezidentský kandidát intervenoval za Kingovo propuštění z vězení. Tím získal hlasy amerických černochů, které ho přivedly do prezidentského křesla.

King měl obrovskou morální autoritu a za svůj boj získal i prestižní ocenění: Nobelovu cenu míru. V pouhých pětatřiceti letech se stal nejmladším laureátem.
Zápas proti rasismu mu však přinesl také mnoho vlivných nepřátel. Mezi jeho hlavní odpůrce patřil šéf mocné FBI Edgar Hoover, který ho nazýval komunistou, zrádcem a lhářem. FBI odposlouchávala Kingův telefon a vedla na něj rozsáhlou dokumentační složku, v níž mapovala i jeho sexuální život. V té době začala válka ve Vietnamu a King se stal jedním z největších kritiků válečného dobrodružství. Hlásal, že výdaje na Vietnam by měly být investovány do boje proti chudobě, a připravoval velký protestní pochod proti válce. Ale smrt byla rychlejší.
Za vraha reverenda Kinga policie označila uprchlého trestance Jamese Earla Raye, který byl krátce po činu zadržen v Londýně a znovu uvězněn. Nejprve se k činu doznal a soud ho odsoudil na 99 let. Později však svou vinu odmítal. Vedle teorie o osamělém střelci (údajně se dozvěděl o odměně padesát tisíc dolarů za Kingovu smrt) se mluví i o rozsáhlém spiknutí, do něhož mohla být zapojena armáda i bezpečnostní složky. Ale konkrétní stopy či důkazy chybějí.

Muž, který měl nahradit Stalina

Sergej Kirov (1886-1934)
ruský politik

Pomalu stoupal po stranickém žebříčku sovětského Ruska. A najednou byl blízko vrcholu - pro mnoho soudruhů představoval muže, který nahradí nebezpečného a krvelačného Stalina. Ale ostražitý diktátor včas zareagoval a nechal svého rivala zastřelit. V paláci Smolném na něj čekal najatý vrah. Osobní strážce se někde zpozdil a Kirov vstoupil do bludiště chodeb sám. Tu se za jeho zády ocitl jakýsi muž. Vyšel z umývárny a sledoval Kirova až za roh chodby. Pak bez varování vytáhl pistoli a několikrát za sebou střelil Kirova do zad.

Jmenoval se Serjoža Kostrikov, ale příjmení si jako většina komunistických lídrů později změnil na útočnější a tvrdší Kirov, slovo odvozené od jména perského válečníka a krále Kira. Narodil se v chudé rodině v malém městě pod Uralem. Ještě v dětství je opustil otec, a když mu bylo sedm let, zemřela Serjožova matka a výchovy se musela chopit babička. Nadaný chlapec se stal inženýrem, ale roku 1905 propadl marxismu. Vstoupil mezi aktivisty sociální demokracie a vykoledoval si první vězení. Po návratu z kriminálu přešel do řad revolučnějších bolševiků a během následujících let se věnoval novinařině i politické práci, kterou ovšem přerušovaly četné pobyty v kriminálu, z nichž ten nejdelší trval tři roky. Revoluce ho vynesla k moci. Vedl bolševickou Rudou armádu v bojích proti bílému generálu Denikinovi a v roce 1921 se ujal řízení svazové republiky Ázerbajdžánu. Během následujících let vystoupal na jednu z nejvyšších příček komunistické hierarchie. Stal se členem politbyra a tajemníkem vlivného leningradského stranického výboru. V té chvíli byl druhým nejmocnějším mužem ve straně. Snad se už cítil silný natolik, aby se mohl postavit velkému "vodži". Dlouho podporoval Stalinovu tvrdou linii, ale nyní chtěl zmírnit teror a napětí v zemi. Proto se stal černým koněm umírněného křídla. Stalinovi odpůrci se na XVII. sjezdu strany v roce 1934 pokusili komunistického diktátora odstranit a nahradit ho právě Kirovem. To se nepovedlo a Stalin se všem krutě pomstil.
Likvidací Kirova se Stalinovi podařilo vyřešit několik problémů současně. Upevnil si svou pozici, zbavil se všech nepohodlných protivníků a připravil si tak prostor pro dalších dvacet let diktátorské vlády. Při pohřbu ještě sehrál dokonalé divadlo a dokonce mrtvého Kirova políbil. Pak už následoval kolotoč poprav. Dvaatřicetiletý střelec Nikolajev byl představen jako člen teroristické skupiny bělogvardějců, jejíž činnost měl z mexického exilu řídit sám Trockij, jehož Stalin nechal zabít o pár let později. Po popravě Kirovova vraha poslal Stalin na smrt desetitisíce komunistů - především starší členy strany. Zbavil se všech svých odpůrců a neváhal obětovat ani muže, kteří pro něj Kirovovu smrt připravili a vykonali. Od řadových agentů až po mocného šéfa tajné policie Jagodu. Okolnosti Kirovovy vraždy patřily po dlouhá léta k přísně střeženému stranickému tajemství.

Ze zad jí trčel nůž

Marike de Klerková (1937-2001)
jihoafrická první dáma

S manželem se již před lety rozvedla, nyní žila sama v přepychové čtvrti nedaleko Kapského Města. Krátce před polednem přišla k jejím dveřím objednaná kadeřnice. Zvonila, ale nikdo ji nepustil dovnitř. Dveře otevřela až přivolaná ochranka. Tušili, že se něco stalo. Sebevražda? Ještě něco horšího. Marike de Klerková ležela na podlaze ložnice v růžovém pyžamu, na kterém zářila temně rudá krvavá skvrna. Přestože jí ze zad trčel nůž na krájení steaků, bodná rána nebyla příčinou smrti. Neznámý vrah se pokusil bývalou první dámu uškrtit a přitom jí zlomil vaz.

Se svým mužem, Fredrikem Willemem de Klerkem, se seznámila při studiích na univerzitě. V roce 1959 měli svatbu, postupně se jim narodily tři děti. Vzdělaný právník stoupal v politické hierarchii, až dosáhl na nejvyšší místo v zemi, prezidentský úřad. Ale proslavil se především bojem proti rasismu. Také Marike patřila k bojovníkům proti rasové segregaci a snažila se organizovat dobročinné akce, jež měly pomoci nejchudšímu obyvatelstvu černé pleti. Proto přivítala rozhodnutí svého muže, který se stal v roce 1989 prezidentem a postupně zrušil rasistické zákony. Velká část bílých obyvatel země však byla proti a oba manžele zasypala nespočtem výhrůžných dopisů a vzkazů. Nadávky střídaly hrozby - od zbití až po fyzickou likvidaci. Mezinárodní scéna však Klerkovi fandila a prezident obdržel spolu s černošským vůdcem Mandelou Nobelovu cenu míru.
Ale právě v té době se po čtyřiceti letech rozpadlo jejich manželství. Marike se se svým mužem rozvedla v roce 1998. Zjistila totiž, že ji podváděl s Elitou, bývalou manželkou řeckého rejdaře Tonyho Giorgiadise. Přestože neměla finanční problémy a manžel jí platil tučné odstupné, trpěla těžkými depresemi. Snažila se jich zbavit i sepsáním emotivní autobiografické knihy. Marně. Chvíli se zdálo, že jí pomůže nový vztah, který navázala. Seznámila se s jihoafrickým byznysmenem Johanem Koekemoerem, mužem o dvanáct let mladším než ona. Jejich vztah nicméně skončil poté, co se bohatý Jihoafričan zapletl do finančního skandálu. Tehdy se rozhodla, že zmizí z veřejného života. "Už nikdy nebudu mluvit s novináři," prohlásila.
Uzavřela se v luxusním středisku Dolphin Beach na mysu Dobré naděje nedaleko Kapského Města, které mělo svou speciální ochranku. Právě zde žije společenská smetánka země, herecké hvězdy, bohatí podnikatelé. Má to být jedno z nejbezpečnějších míst v neklidné zemi. Přesto se tu vraždí. Rozbíhá se vyšetřování a policie zjišťuje, že vrah do domu nevnikl násilím. Objevuje se první svědek, který viděl ráno z domu vycházet mladého muže. Policie zjistila, že vrah pochází z řad ochranky. Nejdříve ji mučil a bil, poté surově zavraždil. Mohla mít vražda politický podtext? Nikoli. Šlo o plánovanou loupež. Zatčený jednadvacetiletý strážce Luyanda Mboniswa dostal za vraždu doživotní trest.

Ničitel a zrádce národa

August von Kotzebue (1761-1819)
německý spisovatel

V očích mladých studentů ztělesňoval nenáviděné konzervativní kruhy. Haněli ho v novinách, pálili jeho knihy. Ale pomsta měla jít ještě dál. Student teologie Karl Ludwig Sand se rozhodl vrazit "velezrádci" do útrob nůž. Pořídil si dvě dýky, odjel do Mannheimu a vydal se k jeho domu. Když ho pustili dál, vrhl se na spisovatele s výkřikem: "Tu máš, ty zrádce!" a bodl ho nejprve do krku a poté dvakrát do hrudi. Kotzebue se zhroutil se smrtelným zraněním. Vrah se pokusil spáchat sebevraždu. Bodl se nožem, spadl na zem, ale pak se znovu zvedl a vyběhl před dům. Tam jako v amoku pokračoval a dvakrát do svého těla zabořil nůž. Až poté se zhroutil a ztratil vědomí.

Narodil se ve Výmaru, studoval v Jeně, ale už ve dvaceti letech odešel do Ruska, které se stalo jeho

druhou vlastí. V Petrohradu působil jako sekretář guvernéra a rychle pokračoval v kariérním žebříčku. Vysloužil si povýšení do šlechtického stavu a postupně se třikrát oženil s místními šlechtičnami.
Vedle úřednické dráhy si našel dostatek času na psaní. Patřil k nejplodnějším spisovatelům své doby, psal romány a dramata, ale zkoušel i šéfovat divadlu. Roku 1795 se vrátil z Ruska do Německa a o tři roky později přijal místo dvorního básníka v císařské Vídni. Ale nevydržel zde ani dva roky a už se stěhoval zpátky do Ruska. Pro jakési malicherné nařčení ho však na hranicích zatkli a poslali do vyhnanství na Sibiř. Nakonec se vše vysvětlilo, Kotzebue se vrátil k carskému dvoru, vysloužil si odškodnění a navíc byl pověřen tajnými úkoly. Roku 1817 se vrací zpátky domů jako ruský poradce s roční rentou a povinností podávat do Ruska informace o situaci v Německu. Doprovází ho třetí žena a jedenáct dětí. Má pověst nejplodnějšího a nejhranějšího autora své doby (vždyť už napsal neuvěřitelných dvě stě padesát děl), oblíbeného dramatika (jistě je slavnější než Goethe), ale také zarputilého konzervativce a reakcionáře. A když se navíc provalí, že posílá ruské vládě tajné informace, obrátí se proti němu nenávist všech německých studentů. V očích mládeže se stal vyvrhelem a špionem.
Jeho vrah Sand se na studiích dostal k ideologii buršáctví, které chtělo skoncovat se šlechtou. Zúčastnil se proslulého výletu na hrad Wartburg, kde studenti pálili různé knihy - mimo jiné i Kotzebueho Dějiny Německé říše. Mladík snil o tom, že vykoná hrdinský čin a měsíce přemýšlel o atentátu na Kotzebueho. Dokonce napsal krátký spis, ve kterém vysvětluje, proč se chystá zabíjet. Nenávidí tohoto "sluhu sluhů, zbabělce, ničitele a zrádce národa". Navštěvuje dokonce přednášky anatomie, aby se dozvěděl, jak má správně vést úder. Po vraždě sice obrátí zbraň také proti sobě, ale sebevraždu spáchat nedokáže. Zraněného mladíka zatknou a o pár týdnů později mu kat setne hlavu. Jeho vlasy jsou ještě po popravě prodávány jako cenná relikvie, ale brutální čin si vyžádá reakci: je omezena svoboda tisku, na časopisy je uvalena přísná cenzura a buršácké spolky jsou zakázány.

Slavnější než Ježíš Kristus

John Lennon (1940-1980)
anglický hudebník

John Lennon s Yoko Ono se právě vracejí z nahrávacího studia. Taxi zastaví krátce po desáté večer před luxusním domem Dakota. Yoko jde napřed. Ale než vstoupí dovnitř i John, ozve se za ním neznámý hlas: "Pane Lennone!" John se pomalu otáčí. Neznámý mladík poklesne v kolenou. V rukou svírá bubínkový revolver. Spoušť stiskl čtyřikrát a ani jedna z kulek ráže 38 setin palce neminula cíl. Lennon se ještě dopotácel ke vchodu, kde omdlel v náručí své ženy Yoko Ono. Vrátný zburcovaný střelbou vyběhl před dům. "Víte, co jste právě provedl," křičel na mladíka. "Právě jsem zastřelil Lennona," pronesl chladně vrah. Pak si z kapsy vytáhl Salingerův román Kdo chytá v žitě a pustil se do čtení.

John se narodil na začátku války, ve chvíli jednoho z nejtěžších náletů na Liverpool. Otce viděl poprvé v pěti letech, a to jen na chvíli. Ani s matkou nežil, vychovávala ho teta. Brzy se naučil psát a už v sedmi letech zkoušel skládal básničky a povídky. Jen tak, pro zábavu. V deseti dostal harmoniku a ve dvanácti založil svou první kapelu. Ale na slávu musel ještě pár let počkat. I na svou první kytaru.
Tu dostal až na střední škole. Zde také v šestnácti letech potkal své osudové dvojče, Paula McCartneyho. Brzy spolu vytvoří nejslavnější autorskou dvojici všech dob. Zatím se píše rok 1959 a skupina Silver Beatles získává zkušenosti v liverpoolských klubech. Trvá to ještě dva roky, než najdou schopného managera, který je dovede na výsluní. Ale pak už všechno letí světelnou rychlostí. A celý svět se jednoho rána probudí v horečce s názvem beatlemánie.
V roce 1962 se Lennon žení a o rok později se mu narodí první syn. Beatles sklízejí jeden úspěch za druhým, ale Lennon se nechce vzdát své osobnosti, nechce být pouze jedním z brouků. Píše povídky, zkouší hrát ve filmu, snaží se osamostatnit. V tom mu pomáhá i jeho nová přítelkyně Yoko Ono. Kvůli japonské avantgardní výtvarnici opouští Lennon manželku i nejslavnější kapelu všech dob. Fanoušci si navlékají černé smuteční pásky. Éra Beatles definitivně končí.
John s Yoko se stěhují do USA. Lennon nepřestává skládat a hrát, ale mnohem více času věnuje

mírovým aktivitám a provokacím. Stává se rebelem. Kouří marihuanu, experimentuje s dalšími drogami, spořádá kvanta alkoholu. A neustále šokuje. Jednou se spolu s Yoko na jevišti zavřou do pytle a začnou souložit. Jindy přijímají novináře v posteli. To však není bezúčelné. Lennon chce slovy i skutky demonstrovat své mírové poselství: místo války lásku.
Roku 1975 se jim narodí syn. Lennon se na dlouhých pět let uzavírá do soukromí. Nepíše ani neskládá. Vrací se až v roce 1980, kdy společně s Yoko Ono nahrává album Double Fantasy (její písně jsou ale velmi špatné), na které nazpívá i skladbu "Právě se vracím".
Úspěšnému návratu zabrání duševně nemocný Mark Chapman. Kdysi ho šokoval Lennonův výrok, že Beatles jsou slavnější než Ježíš Kristus. Teď si o sobě myslí, že on sám je Lennonem. A jednoho z nich se musí zbavit. Odpoledne si ještě nechá od Lennona podepsat nové album a pak na něj počká s pistolí. Vrah trpící schizofrenií je odsouzen k doživotnímu trestu.

Štvanice na filozofa

Theodor Lessing (1872-1933)
německý spisovatel

K moci se dostal Hitler a jeho útoky proti demokratickým osobnostem stále častěji šokovaly civilizovaný svět. Filozof Lessing pro jistotu emigroval do Československa. Žil ve vile Edelweiss na okraji Mariánských Lázní, ale přišli za ním až sem. Dva muži vylezli po žebříku k oknu jeho pracovny. Snad střílel jeden, možná oba dva. Mířili do hlavy - a mířili přesně. Lessingova manželka zburcovaná střelbou vtrhla do pracovny. Když spatřila svého muže ležet na zemi v kaluži krve, začala německy křičet: "Pomoc, pomoc! Vražda." Smrtelně zraněného filozofa ještě převezli do nemocnice, ale tam po pár hodinách zemřel.

Na vysvědčení měl samé trojky a čtyřky. Přestože se jeho otec proslavil jako vážený a schopný gynekolog, Theodor prolézal gymnázium jen s odřenýma ušima. Od ředitele ústavu si dokonce vysloužil kruté hodnocení: "Je neschopný, nehodí se k duchovní práci." Ale nakonec odmaturoval a na naléhání svého otce začal studovat medicínu. I zde získal diplom, ovšem v léčení nenašel smysl života, a tak nakonec zběhl ke studiu filozofie. Nejvíce ho však přitahovala politika. Stal se učitelem a brzy se zapojil do veřejného života. Pořádal výchovné kurzy, psal články do novin, přednášel. Bořil zažitá tabu a provokoval neotřelými názory. A také se nečekaně oženil s dcerou z jednoho z nejstarších šlechtických rodů Německa, jejíž příbuzenské svazky vedly dokonce až k císaři Vilémovi. Manželství se však po několika letech rozpadlo a Lessing si našel druhou ženu, tentokrát z židovské rodiny.
Oslavil čtyřicáté narozeniny a postupně se začínal prosazovat mezi literární elitu. Od básnických sbírek přešel k filozofickým knihám, v nichž dával prostor svým moderním, ale často i nonkonformním názorům. Bojoval za rovnoprávnost žen i svobodu národů. Kritizoval prostituci, alkoholismus či nacionalismus. Když se stal Hitler kancléřem, vlna antisemitismu v Německu prudce vzrostla. Poloviční Žid Lessing se záměrně přihlásil k židovství. Chtěl demonstrovat svůj bytostný odpor k nacismu. Odveta přišla za dva měsíce. Lessingům dům se stal terčem útoku komanda SA. Sebrali mu knihy a rozbili veškeré zařízení. Jeho ženu navíc vyhodili z práce. Vyděsili ho a znechutili. Už týden po útoku se rozhodl pro odchod z Německa. K emigraci si zvolil Československo - často sem jezdil a pravidelně přispíval do pražského německy psaného listu Prager Tagblatt. V Německu zatím vypsali odměnu za jeho hlavu. Kdo zbaví svět profesora Lessinga, vydělá padesát tisíc marek. Filozof si riziko svého boje s nacisty uvědomoval a snažil se s ním vypořádat. Krátce před svou smrtí napsal svým přátelům: "Nikdo se dnes nesmí zříkat nebezpečí, nemá na to právo."
Česká policie začala ihned s pátráním, ale vrahy nedopadla. Vyšetřování alespoň odhalilo jména: profesora s největší pravděpodobností zastřelil místní pytlák Rudolf Max Eckert a šofér Rudolf Zischka, které nejspíš najal někdo z vedení SA. Oba vrazi zmizeli za hranicemi. Po válce byl Eckert zadržen (Zischka zemřel na frontě), ale přímé důkazy už chyběly. Přesto ho soud poslal za spoluúčast na vraždě na osmnáct let do vězení.

Pomsta poražených Jižanů

Abraham Lincoln (1809-1865)
americký prezident

Armáda Jižanů se právě vzdala a prezident Lincoln slavil triumf. Na komedii do Fordova divadla přišla téměř celá politická elita země. A také muž, který chtěl Jižany pomstít. Herec John Booth. Prezident usedl do své lože nikým nestřežen. Jeho jediný osobní strážce odešel do nedaleké hospody. Booth tak mohl bez problémů vstoupit do lože, položit prezidentovi pistoli ke spánku a vystřelit. Sotva se Lincoln zhroutil, Booth vykřikl: "Takhle s tyrany!" Pak odhodil revolver a vytasil dýku na obranu proti majoru Rathbonovi, který prezidentovi přispěchal na pomoc. Bodl majora a s výkřikem "Jih je pomstěn" přeskočil z lóže na jeviště. Přestože si při pádu zlomil nohu, stačil zmizet z divadla a odjet na koni pryč. Těžce zraněného prezidenta přenesli do sousedního domu, kde druhý den ráno zemřel.

Šestnáctý prezident Spojených států pocházel z chudé farmářské rodiny hospodařící v Kentucky. Od mládí pomáhal s hospodářstvím a ve škole strávil pouhopouhý rok. Naučil se však číst a později se začal vzdělávat sám. Vystřídal četná povolání - od nádeničiny v lese po velitele milice. Mířil však daleko výše. Na čas se vrátil do školních lavic a po úspěšném studiu práv chvíli působil jako obhájce, než ho naplno zlákala politika. Nejprve se v řadách konzervativců dostal do Kongresu, ale po přestupu k republikánům už kandidoval na prezidenta.
Přestože demokraté měli daleko více hlasů, jejich dva kandidáti se navzájem doslova zničili a ve volbách vyhrál Lincoln. Po jeho vítězství se odštěpilo několik jižanských států, na což prezident zareagoval - bez předchozí domluvy s Kongresem - vyhlášením války a zavedením všeobecné branné povinnosti. Ze všech stran se ozvala kritika, která brzy přerostla v obrovskou vlnu občanských protestů. Tisíce lidí se vydaly do ulic New Yorku a rabovaly obchody. Lincoln povolal armádu a po čtyřech dnech povstání tvrdě potlačil. V ulicích tehdy zůstalo několik set mrtvých.
Lincoln se však nepoučil a v autoritativním způsobu vlády pokračoval dál. Přestože republikáni už hledali za neoblíbeného prezidenta náhradu, Lincoln se ze svého sedla nenechal vyhodit - nakonec kandidoval podruhé a znovu úspěšně. Vedle politického boje zvítězil také ve válce: Jižané se vzdali a Spojené státy byly opět jednotné.
Prezident se rozhodl oslavit velké vítězství demonstrativní cestou na Jih. To mu naštěstí jeho poradci rozmluvili. Avšak i na cestě po Severu hrozila četná nebezpečí. Jednou našli detektivové zničené koleje, podruhé zase objevili nastraženou bombu. Triumfální návrat do Washingtonu se pro jistotu nekonal - prezident přijel tajně a v noci. Kulka si ho nakonec stejně našla. Na místě, kde to nikdo nečekal.
Booth se svým komplicem uprchl do Virginie. Po několika dnech byl odhalen a obklíčen vojáky. Když jeho skrýš zapálili, Booth se zastřelil. V té době už zajali jeho společníky. Ti přiznali, že Booth plánoval svůj čin dlouho dopředu a původně chtěl prezidenta unést a žádat za něj propuštění zajatých jižanských vojáků. Tři muži a jedna žena, kteří se na atentátu podíleli, byli odsouzeni k trestu smrti a vzápětí popraveni.

Babička, matka, tchyně

Kněžna Ludmila (asi 859 - asi 921)
česká panovnice

Ten hrad stál nad Berounkou, nedaleko obce Srbsko. V polovině září roku 921 k němu přijela malá vojenská družina vedená dvěma drsnými bojovníky ze severu. Snad šlo o Vikingy, kteří ve službách kněžny Drahomíry přišli zabíjet. Tuna s Gomonem krátce po půlnoci vtrhli do ložnice kněžny Ludmily. Stařenu zastihli ještě vzhůru. Marně je prosila o život. Najatí vrazi museli vykonat rozkaz své velitelky. Ludmilu shodili z postele na zem a nemilosrdně uškrtili. Podle jedné verze provazem, podle jiné jejím

vlastním závojem. Drahomíra si totiž nepřála žádnou prolitou krev.

Z kronik či soudobých dokumentů nevíme o kněžně Ludmile nic. Jediným klíčem k jejímu tajemnému životu - a to klíčem značně nepřesným a vybájeným - jsou legendy. Pokusme se podle nich rekonstruovat život první české světice. Kde se narodila a jak žila před příchodem na pražský knížecí stolec, nevíme nic. Snad pocházela ze srbského knížecího rodu, snad z mělnického kmene Pšovanů. V patnácti letech se stala ženou prvního historicky doloženého českého knížete Bořivoje. A zhruba kolem roku 874 se společně s Bořivojem zúčastnila legendárního křtu, při kterém přijala z rukou moravského arcibiskupa a věrozvěsta Metoděje křesťanskou víru. Po necelých dvaceti letech manželství Bořivoj zemřel a na trůn nastoupil nejprve starší syn Spytihněv a po něm mladší Vratislav. Už během jejich vlády získala kněžna Ludmila velký politický vliv.
K zásadnímu zlomu v životě Ludmily došlo po smrti jejího syna, vládnoucího knížete Vratislava, někdy kolem roku 921. Kníže měl dva syny, ale ani třináctiletý Václav, ani asi osmiletý Boleslav ještě vládnout nemohli. Co dělat? Zvolit Václava za knížete s tím, že za něj bude panovat jeho matka? Třicetiletá Drahomíra prý po vládě toužila. Z druhé strany se však k rozhodování o přemyslovském státě hlásila také Václavova babička a vychovatelka kněžna Ludmila. Přestože se její věk blížil šedesátce, odmítala odejít do ústraní. Šlechta jí dokonce svěřila oba knížecí syny do výchovy. Ostatně právě Ludmila přivedla Václava k nečekanému vzdělání - vždyť který jiný z tehdejších vládců uměl číst a psát. Ale v legendách je zaznamenán i hrubý odsudek matky Drahomíry: "Má být knížetem a je vychováván jako nějaký mnich!" Podstatou sporu však nebyla výchova, ale podíl na moci. Drahomíra se dostávala do častých konfliktů s Ludmilou a nakonec se rozhodla svou tchyni odstranit. Vybrala dva věrné služebníky a poslala je za Ludmilou jako katy. Neměli ji však zabít mečem, ale uškrtit. Snad si kněžna nepřála, aby Ludmila umřela mučednickou smrtí, snad nechtěla prolitou krví zneuctít přemyslovský rod.
Vražda však nepřinesla štěstí vůbec nikomu. Kněžna Ludmila se nedočkala ani křesťanského pohřbu, neboť ji služebnictvo narychlo zakopalo někde u hradní zdi. Až později nechali její ostatky převézt na Pražský hrad do kostela sv. Jiří. Drahomíra se zbavila obou vrahů - Gomona nechala zavraždit, Tuna před podobným trestem uprchl. A když se Václav stal králem, vyhnal zase svou matku.

Zemřu se vztyčenou hlavou

Patrice Lumumba (1925-1961)
premiér Konga

Těžce vybojovaná nezávislost se zvrhla v boj všech proti všem. Premiér Lumumba naposledy promluvil ke svému lidu. Viděl, že svůj zápas prohrál. Proti němu stál prezident, národní shromáždění i armáda. Se svou rodinou se pokusil prchnout z hlavního města, ale vojáci ho objevili a zajali. Spoutaného politika odvezli do vládní budovy, kde ho čekalo bití a mučení. Osobně mu přihlížel i politik Mungolo, jeden z ministrů nové vlády, který nakonec vrazil bajonet do Lumumbových prsou. A aby měli jistotu, vojáci přidali kulku do týla.

Narodil se v tradiční vesnici africké Ghany, skládající se z prašných cest a bambusových chatrčí, kde ještě ve 20. století vládl ryzí středověk. Ghana byla v té době pod koloniální nadvládou Belgického království. S krutostí místních bělošských vůdců se seznámil ještě jako chlapec, kdy vládní vojáci vyplenili a vypálili jeho vesnici za to, že se odmítala podílet na sběru kaučuku. Lumumba jen zázrakem nepřišel o život.
Po masakru však začal chodit do školy a patřil k menšině černochů, kteří se naučili číst a psát. Díky vzdělání získal práci ve městě. Ale ne nadlouho. Na konci čtyřicátých let se v Kongu vzbouřili tzv. Boží poslové, kteří nakrátko ovládli i část armády a rychle "vrátili" bílým důstojníkům všechno ponížení a utrpení, jež museli po desetiletí snášet. Povstání však bylo krvavě potlačeno a jeho sympatizanti (včetně Lumumby) přišli o práci.
Krátce poté Lumumba se svými přáteli založil Konžské národní hnutí. Místo propracovaného programu

jim sloužila jen dvě slova: nezávislost a jednota. Lumumba se brzy vypracoval na jednoho z hlavních lídrů boje o nezávislost. Měl obrovské charisma a řečnický talent. Získával stále více příznivců, ale praktickou moc neměl žádnou. Navíc ho čekalo vězení. Za údajnou zpronevěru peněz na politickou kampaň. Jednalo se ovšem o dobře připravenou provokaci. Hlavní roli v celé kauze hrál jeden z Lumumbových nejbližších spolupracovníků, tajný agent Damian Kandolo, který past na Lumumbu nastražil.
Ale v době Lumumbova vězení se zásadně změnila politická situace. Belgie se rozhodla pro předání moci v Kongu jeho obyvatelům a Lumumba byl jako jeden z čelných konžských předáků převezen z vězení přímo k vrcholnému jednání do Belgie. V té chvíli jistě netušil, že mu zbývá pouhý rok života.
V prvních volbách Lumumba zvítězil a stal se premiérem. "Je konec éře otroctví, naše země je v našich rukou," prohlásil. Ale vládnout Kongu bylo složité - neměl žádné vzdělané úředníky, lékaře či učitele. Navíc v zemi začala řádit lůza, která plundrovala statky bělochů. Belgická vláda vyslala zpátky své vojsko, Lumumba požádal o pomoc OSN a současně jednal se Sovětským svazem o hospodářské pomoci. Jeho obliba rychle klesala. Ostatní političtí vůdci Konga se proti němu spojili a sesadili ho. Lumumba uprchl, ale jeho "přítel" Damian Kandolo, z něhož učinil šéfa svého úřadu, opět zradil a ukázal vojákům Lumumbův úkryt. Lumumbova vražda stála na počátku krvavé historie nezávislého Konga, které se dodnes topí v krvi kmenových třenic.

Hoďte ji do kanálu

Rosa Luxemburgová (1870-1919)
polská revolucionářka

Po léta stála v čele levice a naháněla strach všem konzervativcům. Teď se svými přáteli připravovala komunistický puč. Museli se jí zbavit. Špiclové vypátrali její úkryt a vojáci ji přišli zatknout. Ještě proběhl výslech, ale byla to jen hra. Nikdo nestál o politický proces. Nakonec ji jeden z vojáků udeřil pažbou pušky do hlavy. Omdlela a padla na zem. Voják se znovu napřáhl a další ranou jí nemilosrdně rozdrtil lebku. Bezvládné tělo naložili do auta a odvezli k Liechtensteinskému mostu, kde je hodili do kanálu. Tělo Rosy Luxemburgové nalezli náhodní chodci až po několika měsících v notném stadiu rozkladu.

Na svět přišla v židovské obchodnické rodině v polské Zamosci, ale během dospívání se přestěhovala do Varšavy. Brzy podlehla nakažlivým ideálům revoluce. Pustila se do ilegální práce, ale hrozilo jí zatčení, a tak zmizela ve Švýcarsku. Azyl v Curychu využila ke studiím - absolvovala filozofii a práva, ale táhlo ji to zase domů. V Polsku založila socialistickou stranu, ovšem příliš horká půda ji vyhnala z Varšavy do Německa, kde kvůli občanství uzavřela fiktivní sňatek se svým přítelem, německým anarchistou Gustavem Lübeckem. V Berlíně se naplno věnovala politické osvětě: psala články, přednášela a jezdila po kongresech. Brzy se stala významnou marxistickou aktivistkou. Pracovala v Německé sociálnědemokratické straně, zpracovávala odborné politické analýzy a proslavila se i jako brilantní řečnice.
Roku 1904 přišlo první zatčení - křehkou a od dětství kulhající Rosu odsoudili ke třem měsícům vězení za urážku císaře Viléma II. Po propuštění se vrátila do rodného Polska. Chtěla zorganizovat povstání proti carskému Rusku. Opět padla do rukou policie a před deportací na Sibiř ji zachránila jenom rychlá pomoc z Německa. Přátelé podplatili ruské úředníky a dostali Rosu na svobodu.
První světovou válku strávila v německém vězení. Nezahálela, naopak zde se svým druhem Karlem Liebknechtem založila Spartakovu ligu, která požadovala nastolení dělnické diktatury. Po skončení války se na konci roku 1918 Spartakovci změnili na Německou komunistickou stranu. Luxemburgová vyhlásila generální stávku a připravovala komunistickou revoluci. Měla své příznivce i zarputilé odpůrce. Už několikrát se stala terčem útoků, ale tentokrát šlo skutečně o život. Obvinili ji z vlastizrady. Sociálnědemokratická vláda se spojila s armádou, která měla udržet v zemi pořádek za každou cenu. To v praxi znamenalo jediné: likvidaci komunistických předáků. Policejní informátoři vystopovali Liebknechta s Luxemburgovou v hotelu Eden. Tam je také okamžitě zatkli a podrobili důkladnému

výslechu. Ale nikdo nechtěl soudní proces. Liebknechta zastřelili (podle oficiální verze na útěku), Luxemburgovou naopak ubili (oficiální verze hovořila o pogromu, při němž se ztratilo její tělo). Ale pravda nakonec vyšla najevo a poručík Kurt Vogel se svým podřízeným Otto Rungem museli před soud za kruté zacházení s vězni. Vogel "vyfasoval" dva a půl roku, Runge dva roky. Po nastolení nacistické vlády však na vojáky čekalo odškodnění. Každý z nich získal částku několika tisíc marek.

Vystřelte ho, odkud přišel

Lžidimitrij - Grigorij Otrepjev (1575-1606)
ruský car

Ještě před pár měsíci ho celé Rusko vítalo jako spasitele. Samozvanec usedl na opuštěný trůn a z rukou bojarů přijal korunu. Najednou je všechno jinak. Národ povstal a rozvášněný dav vtrhl do Kremlu. Car se dal na útěk, vyskočil z okna, ale při pádu se zranil. Útočníci ho srazili k zemi a ubili klacky. Nahou mrtvolu s posměšnou maskou na tváři ukázali lidu a pak ji ve spěchu pohřbili. Přestože byl květen, v noci udeřil třeskutý mráz. Mezi lidem se začalo šeptat, že se car začal mstít. Proto hned na druhý den nebožtíka vykopali, jeho tělo spálili a prach vystřelili směrem, odkud samozvanec přišel.

O jeho dětství či mládí nevíme nic. Chlapcův otec sloužil jako voják a zemřel při rvačce, když byl Grigorij ještě malý. Lžidimitrij strávil několik let ve službách šlechtické rodiny, ale pak odešel do kláštera, kde přijal jméno Grigorij a jáhenské svěcení. Po sporech s nadřízenými musel uprchnout z Moskvy. Vystoupil z kláštera a roku 1602 odešel do Polska. Právě zde dochází k zásadnímu zlomu jinak bezvýznamného příběhu. Grigorij údajně umíral a na smrtelné posteli sdělil knězi při zpovědi šokující novinu. Není zběhlým mnichem, ale synem Ivana Hrozného, carevičem Dimitrijem. Ten měl zemřít v roce 1591, oficiálně šlo o sebevraždu v pomatení smyslů, ale spíše se soudilo, že ho nechal zabít Boris Godunov, který se díky tomu dostal na trůn. Zběhlý mnich v roli careviče však tvrdil, že místo něho pohřbili jiného a on v tajném úkrytu přežil svou smrt. Navíc ho vzápětí nemoc opouští, mnich vstává jako zázrakem ze smrtelné postele a odjíždí k polskému králi do Krakova.
Král váhá s jeho podporou, ale pomůže mu polský velmož Mnišek. Zasnoubí ho se svou dcerou a postaví mu dvoutisícovou armádou, se kterou Dimitrij zamíří do Ruska. Než odjede, slíbí budoucímu tchánovi za jeho služby milion zlotých. Lžidimitrij má jediný cíl. Dosednout na trůn, který mu, jak všude hlásá, právoplatně náleží. V té době je Rusko na kolenou. Největší hladomor všech dob způsobil, že jen v Moskvě zemřely desetitisíce lidí. Silně věřící národ se domnívá, že jde o Boží trest - na trůně nesedí právoplatný car, ale vrah Boris Godunov. Města jedno za druhým otvírají carevičovi Dimitrijovi své brány. Na podzim roku 1604 se u Kyjeva k jeho vojsku přidávají tisíce kozáků. Armáda budoucího cara se blíží k Moskvě. Čeká se rozhodující boj, ale Godunov na jaře následujícího roku umírá a hlavní město vítá svého nového vládce.
Dimitrij triumfálně vstoupí do Moskvy. V červenci 1605 je ve Spasském chrámu v Kremlu korunován na cara. Bojaři mu skládají slib věrnosti a lid slaví. Ale brzy se situace změní. Ruskou šlechtu i pravoslavný národ pobouří sílící vliv polských katolických šlechticů u dvora. Nenávist poddaných ještě vzroste, když se Dimitrij ožení s Mniškovou dcerou Marinou. Ta si mezi lidem vysloužíí přezdívku "kacířská děvka". Brzy se začnou šířit pověsti, že Dimitrij je pouhým lžicarem, dosazeným na trůn Poláky. V květnu 1606 rozpoutá Vasilij Šujský bojarské povstání. Vzbouřenci snadno dobijí Kreml, vyženou všechny Poláky a cara Dimitrije "podruhé" pošlou na smrt.

Dívka s řeznickým nožem

Jean-Paul Marat (1743-1793)
francouzský revolucionář

Měl na svědomí nekonečný kolotoč poprav. V posledních měsících už nemohl zasedat v Konventu. Hnisavá kožní nemoc ho držela doma, jedinou úlevu mu poskytovala léčivá koupel. Začal tedy žít v koupelně. Zrovna seděl ve vaně a pracoval, když ho přišla navštívit jakási Charlotta Cordayová. Prý mu prozradí pár nepřátel revoluce. Marat si vzal pero a okamžitě si začal zapisovat. To ho zajímalo nejvíc. Jména. Ale dívka přišla s jiným záměrem. V nestřeženém okamžiku vytáhla v šatech ukrytý řeznický nůž a po rukověť ho zarazila do nemocného těla. Ostří přeťalo aortu a voda se zbarvila krví se stejnou rychlostí, s jakou přišla smrt.

K Francii měl vlastně daleko. Otec pocházel ze Sardinie, matka byla Švýcarka. Narodil se nedaleko Neuchatelu, vystudoval medicínu a na praxi odešel do Anglie. Vedle lékařství se věnoval i přírodním vědám a filozofii. Díky svému širokému rozhledu získal místo v hraběcí rodině, a tak se stěhoval do vysněné Francie. Toužil totiž po vědecké kariéře završené vstupem do slavné francouzské akademie. Ale Francii zachvátila revoluce a Marat objevil novou vášeň. Noviny. Roku 1789 začal vydávat radikální list Přítel lidu. Zpočátku ještě hájil umírněná a tolerantní stanoviska, avšak brzy své názory změnil. Posedl ho stihomam. Všude viděl spiknutí, nepřátele na každém kroku. Tehdy začal být radikální. Mluvil o tisícovkách nepřátel, které je třeba poslat pod gilotinu. Proti zrádcům musí stát vojenský soud. Diktatura spravedlnosti.
Báli se ho. Dokonce na něj vydali zatykač, ale Marat našel útočiště v pařížských podzemních stokách. Zřejmě zde chytil svou kožní chorobu, jež mu později tolik zkomplikovala život. Nakonec pro jistotu uprchl do Anglie. Když se vrátil, kandidoval mezi poslance. Marně. Až rok 1792 ho vynesl do městské rady. V té době už patřil k nejradikálnějším politikům. Požadoval smrt krále, roztočil kolotoč poprav a krvavého teroru. Miloval teatrální gesta. Pokud mu odporovali, vytáhl pistoli a hrozil, že se zastřelí.
Brzy se stal hrdinou lidu, ale slávy si příliš neužil. Kvůli vážné kožní chorobě přestal chodit do Konventu. Většinu času trávil ve vaně, aby unikl šílenému svědění.
Zde ho našla vražedkyně. Čtyřiadvacetiletá Charlotta de Corday, pocházející ze šlechtické rodiny, chtěla jako fanatická royalistka pomoci k osvobození Francie. Měla vnuknutí, stejně jako kdysi slavná Jana z Arku. Odjela do francouzské metropole, koupila řeznický nůž a sepsala Poselství Francouzům. "Ukázala jsem vám cestu. Znáte své nepřátele. Povstaňte a bijte je," píše a spěchá potvrdit svá slova činem. Snaží se dostat do Maratova bytu. Podaří se jí to až napotřetí, dvakrát ji vyhodí služebné. Ale tentokrát Marata zaujme, když mu diktuje falešný seznam spiklenců. Jména vystřídá přesný úder nožem. Marat křičí, do koupelny se sbíhají služebné. Komorník vražednici srážejí židlí k zemi. Zatknou ji a vyslýchají. Myslí, že je duševně nemocná, ale ona tvrdí, že jednala s rozmyslem a chladnokrevně. Odsoudí ji tedy k smrti. Ještě stojí ve vězení modelem: slavný Hauerův obraz dnes zdobí Versaille. Čtyři dny po vraždě končí svůj život pod gilotinou na náměstí Svornosti.

Špion, opilec a rváč

Christopher Marlowe (1564-1593)
anglický dramatik

Slavná alžbětinská doba přála vzdělancům. Mezi nejtalentovanější muže 16. století patří i Marlowe. Ale v žilách mu koluje příliš bouřlivá krev, a tak jeho šestiletou spisovatelskou kariéru lemují nekonečné pitky a vraždy. Ta poslední se odehrála v krčmě Eleanore Bull's v Deptfordu a dosud ji nikdo uspokojivě neobjasnil. Marlowe zde večeřel se svým přítelem Ingramem Frizerem. Při placení se pohádali o to, kdo vyrovná účet, a začali se rvát. Marlowe prý vytáhl z Frizerovy pochvy dýku, ale soupeř mu nůž vykroutil z ruky a pak nešťastně bodl svého soka do oka. Úder byl smrtelný. Náhoda? Těžko.

Narodil se ve stejném roce jako Shakespeare. Otec spravoval boty v Canterbury, ale Christophera poctivé řemeslo nezajímalo. V šestnácti letech odešel do Cambridge, kde začal na univerzitě studovat teologii. Kněz se z něho nestal. Příliš brzy totiž propadl "kacířským" myšlenkám Giordana Bruna a filozofii Niccola Machiavelliho. Ještě na škole vstoupil do tajných služeb a v zájmu královny podnikl

několik cest na kontinent. To mu nakonec pomohlo při dokončení školy. Rektor obdržel doporučení, že Marlowe vykonal diskrétní službu pro Její Veličenstvo a zaslouží si odměnu.
Když získal titul, odešel do Londýna, kde se ve svých třiadvaceti letech pustil do psaní. Patřil k přátelům později popraveného mořeplavce a spisovatele Waltera Raleigha, což pro mnohé nebyla nejlepší vizitka. I Marlowe si chvíli pobyl v kriminále. V roce 1589 ho soudce obvinil z vraždy Williama Bradleyho. Snad se mladý bouřlivák zúčastnil jakési bitky, na jejímž konci zůstal mrtvý. Vlivní přátelé ho však z vězení brzy dostali na svobodu. Nebylo to ale naposled, kdy měl problémy se zákonem. O dva roky později se zúčastnil další pouliční bitky, ve které se opět zabíjelo.
Je až s podivem, že mu během jeho krátkého bouřlivého života zbýval čas na psaní. Ale během dvou let napsal čtyři divadelní hry, včetně nejslavnější Tragické historie doktora Fausta. Hry jsou plné krve a hrozivých vizí. Sám Marlowe měl temperamentní povahu, což se muselo odrazit v jeho životě i v jeho dramatech. Nezkrotný Marlowe překračoval veškeré hranice. Obvinili ho z ateismu, rouhání, rozvracení pořádku a z homosexuality. Svými kontakty i vlivem začínal být nebezpečný. Snad proto měl být odstraněn. Dodnes nejsou vysvětleny okolnosti Marlowovy vraždy. Předpokládá se, že někdo z okruhu královského dvora najal Frizera, aby Marlowa zabil. Teorii vraždy na objednávku podporuje i skutečnost, že vrah dostal vzápětí milost od královny.
Marlowe svůj boj o literární výsluní prohrál. V necelých třiceti letech ztratil svůj život, jeho jméno i dílo zapadlo v zapomnění. Nejslavnějším dramatikem všech dob se stal Shakespeare. Až ve 20. století se dočkal rehabilitace. Nejen, že se tu a tam hrají jeho dramata, ale především mu postavil pomník autor skvělých detektivních románů Raymond Chandler. Vzdělaný spisovatel si vybral jméno alžbětinského bouřliváka pro svého neodolatelného detektiva Phila Marlowa.

Snadný cíl anarchisty

William McKinley (1843-1901)
americký prezident

Prezident přijel na Panamerickou výstavu v Buffalu ve státě New York. Muž, který pečlivě budoval svou image, uspořádal v chrámu hudby veřejnou audienci. Mezi stovkami hostů však čekal také anarchista Leon Czolgosz. Přistoupil k prezidentovi, zničehonic vytáhl pistoli a dvakrát vystřelil. Pálil bez míření, přímo před sebe. Jedna kulka zasáhla politika do hrudi, druhá do břicha. Těžce zraněného prezidenta převezli do nemocnice. Lékaři doufali, že zranění přežije, ale o týden později McKinley podlehl zánětu a zemřel.

Pocházel z Ohia, v osmnácti narukoval do občanské války a brzy si vysloužil ostruhy majora. Po propuštění ho čekala strmá kariéra. Vystudoval práva, vstoupil do advokacie, a především se skvěle oženil - vzal si dceru ohijského bankéře Idu Saxtonovou. Už v době války získal vlivné kontakty, ale sňatkem se vyšvihl mezi místní smetánku. Ve třiceti přijal místo státního návladního, a když se osvědčil i zde, zamířil do politiky. Měl obrovský talent, dokázal totiž poznat, co chtějí voliči, a podle toho volil své politické kroky. Balancoval na hranici populismu, ale s úspěchem sbíral politické body. Roku 1876 se stal republikánským poslancem Kongresu a po patnácti letech přesídlil do guvernérského křesla v rodném Ohiu.
Jeho kariéra však rozhodně přímočará nebyla. Po skvělých začátcích ho zasáhly těžké rány osudu. Během krize v 90. letech přišel o veškerý majetek, manželka těžce onemocněla a dvě jeho dcery zemřely. Přesto se nevzdal a své osobní tragédie dokázal přetavit v politické vítězství. Do voleb šel totiž s heslem: "Jsem jako jeden z vás! I mě v životě potkaly kruté rány."
Jeho dluhy převzalo několik průmyslníků a další "spřátelení" milionáři poskytli peníze na prezidentskou kampaň. Na svou dobu neuvěřitelných sedm milionů dolarů pomohlo McKinleymu k vítězství. Také v Bílém domě se uvedl skvěle. Snažil se být v neustálém kontaktu s voliči, nikdy nezapomínal na budování své image. Zavedl tiskové konference a pravidelně poskytoval rozhovory do novin a časopisů.
Za jeho vlády se z USA stala politická velmoc. Spojené státy už dlouho hledaly záminku, aby ukázaly

svou moc. Kongres financoval zrození silné americké válečné flotily a chtěl vyzkoušet její sílu. Válka s Evropou se nakonec vedla o Kubu. V roce 1898 v Havaně ovládané Španěly vybuchla americká bitevní loď Maine (pravděpodobně kvůli požáru ve strojovně), ale exploze byla připsána španělským vojákům a Amerika vyhlásila Španělsku válku. Žádala jejich okamžité stažení z Kuby a sama vyslala na ostrov vojenské síly. Španělsko kapitulovalo a USA na mírovém jednání v Paříži získaly Portoriko a Filipíny. A když se roku 1900 konaly další prezidentské volby, národní hrdina McKinley s jasnou převahou znovu zvítězil. Ale už půl roku poté se stal terčem anarchisty Czolgosze, který měl přezdívku Pan Nikdo. Vraha odsoudili k trestu smrti a jeho život skončil na elektrickém křesle. Poslední slova syna polských emigrantů zněla: "Nelituji. Zabil jsem nepřítele dobrých lidí!"

Nahé tělo v pytli

Jakob von Metzler (1991-2002)
potomek bankéřské rodiny

Jedenáctiletý chlapec nepřišel ze školy. Místo něho objevili rodiče před domem dopis s hroznou zprávou. Chlapec byl unesen. Neznámý vyděrač požadoval rovný milion eur. Ale ani v mezích zločinu nehrál poctivou hru. Jakoba totiž hned po zajetí zavraždil. Brutálně ho vlastní rukou škrtil, až chlapec upadl do bezvědomí. Pak dal polomrtvé tělíčko do pytle, který ovázal ručníkem, a hodil do jezera nedaleko Frankfurtu nad Mohanem. Teprve poté začal hrát hru o milionové výkupné.

Chlapec pocházel z jedné z nejbohatších a nejváženějších rodin v Německu. Jejich vizitku představuje nejstarší soukromá banka v Německu, kterou rodina von Metzlerů založila již roku 1674 a od té doby ji vlastní jedenáctá generace bankéřů - a to bez jakékoliv cizí účasti. Ale Metzlerovy nezajímají pouze peníze. Naopak, jejich rodina je velmi oblíbená, protože patří mezi největší mecenáše kultury a charity. Vždyť Jakobovi rodiče - šedesátiletý Friedrich a o patnáct let mladší matka Sylvia dávají miliony eur na dobročinné účely. V roce 2000 například přispěli na dům pro postižené děti a hospic pro umírající částkou dvou milionů eur.
Jinak však rodina vyhledává spíše klidný život a střeží své soukromí. Proto informace o uneseném synovi šokovaly celé Německo. Friedrich von Metzler se okamžitě rozhodl, že zaplatí požadovaný milion eur výkupného. Předání peněz proběhlo v lese, únosce si pro milion přijel osobně, ve svém autě. Policie se mu pověsila na paty, a protože během následujících několika hodin neučinil žádný krok vedoucí k propuštění chlapce, vyslala do jeho bytu speciální přepadové komando, které mladíka zatklo. Ukázalo se, že jde o Magnuse Gäfgena, sedmadvacetiletého studenta práv, který pracoval v rodině von Metzlerů jako Jakobův vychovatel. Během výslechu se Magnus přiznal, že chlapce zavraždil, a poslal policii na místo, kde schoval tělo oběti.
Policejní potápěč našel pod mostem u jezera pytel s nahým chlapcem, oblečeným jen ve spodním prádle. Média začala spekulovat o příčinách jeho smrti. Bylo důvodem k vraždě sexuální zneužití? Byl mrtev už předtím, nebo se utopil ve vodě? A jak to vlastně bylo s únosem. Policie se však brzy dozvěděla krutou pravdu. O únos a vydírání vlastně vůbec nešlo. Od začátku šlo o vraždu, která měla mladému muži posloužit k vylákání milionové částky za to, že chlapce rodině vrátí. Ale Jakoba zavraždil už na samém počátku této cynické hry. Policie také zjistila důvody, kvůli nimž pachatel vraždil. Šlo o peníze. Magnusovi dlouho stačily štědré dary rodičů. Ale pak se dostal mezi zlatou mládež a jeho finanční potřeby rapidně vzrostly. Platil za luxusní dárky pro svou přítelkyni, odletěl na mejdan na Ibizu, utrácel na diskotékách a v restauracích. A najednou měl dluhy, kam se jenom podíval. Ale současně si zvykl na bezstarostný život playboye a chtěl v něm pokračovat. A tak se v jeho hlavě zrodil šílený plán. Necelý rok po vraždě odsoudila porota ani ne třicetiletého Magnuse Gäfgena k doživotnímu vězení.

Rigoleto pod stromečkem

Rudolf Mrva (1873-1893)
český konfident

Jeho jméno se v češtině stalo synonymem zrádce. A také těžkou nadávkou. Ošklivý mladík se pohyboval mezi studenty a hrál si na revolucionáře. Získané informace však donášel rakouské policii. Když vyšla jeho zrada najevo, dva z bývalých kumpánů se rozhodli Mrvovi pomstít. Navštívili ho den před Vánocemi, ve chvíli, kdy zdobil stromeček. Pozval je dál, ale oba studenti se najednou nemohli k vraždě odhodlat. K činu je nakonec vyprovokoval sám Mrva, který začal zpívat revoluční písně. Jeden z vrahů chytil Mrvu pod krkem a začal ho škrtit. Jeho druh pak vytáhl z kabátu ostrou dýku a bodl ji zrádci do prsou. Nehybné tělo se skácelo k zemi.

Na svět přišel fyzicky postižený. Žil u své tety na Malé Straně nedaleko Karlova mostu. Tisk ho později nazýval "mrzákem na těle, hrbatým, neforemným človíčkem". Chlapce nikdy nikdo nebral vážně, všichni se mu smáli a uráželi ho. Ani ve svém povolání - vyučil se rukavičkářem - žádný smysl či poslání nenacházel. Jiskru svého života objevil až v knihách. Toužil po dobrodružství, miloval romány, které mu dopřávaly únik z tíživé reality. Tehdy se rozhodl, že vstoupí do boje proti monarchii. Založil tajný spolek Podzemní Praha, ve kterém kolem sebe shromáždil několik mladších chlapců. Hrál si na vůdce. Začal si říkat Rigoletto Toskánský. Snil o revoluci, jež by ho vynesla do výšin slávy a moci. Před svými kumpány rozvíjel fantastické představy. Sestoupí do pražského podzemí a objeví ukryté poklady, které jim pomohou financovat revoluční akce. A kdyby je náhodou nenašli, vyloupí domy pražských boháčů. A co potom? Třeba se pokusí vyhodit do povětří palác hraběte Thuna.
Ale než mohl své bláhové sny realizovat, zasáhly zemi skutečné politické bouře. Při jedné demonstraci studenti symbolicky zneuctili panovnický rod Habsburků. Na hlavu císaře Františka II. na pomníku nedaleko Vltavy pověsili potupnou oprátku. Policie šílela. Studenti vedení Aloisem Rašínem či Antonínem Hajnem zorganizovali několik politických pochodů, táhlo se na bojiště u Lipan či na horu Říp. Největší manifestace proběhla při srpnových oslavách císařových narozenin. Demonstranti křičeli protirakouská hesla a při pochodu Prahou strhávali císařské orlice. Rakouské úřady přešly do protiútoku a začaly zatýkat.
Během pár týdnů se všichni vůdci ocitli za mřížemi. Jen Mrva zůstal na svobodě. Už nějaký čas donášel rakouské policii, ale nyní měl sehrát daleko významnější roli. Stal se korunním svědkem policie v připravovaném procesu s Omladinou. Jeho nedávní obdivovatelé vynesli nad zrádcem ortel. Josef Kříž přinesl nabroušenou dýku a Otakar Doležal s Františkem Dragounem se vydali Mrvu zabít. Přestože chtěli po činu uprchnout z Prahy, policie je zatkla ještě týž den a odsoudila oba chlapce k dlouholetým trestům. A zatímco většina z politických vězňů byla už roku 1895 amnestována, vrahů se milost netýkala. Ani Mrva nenašel po smrti klid. Neznámí pachatelé jeho hrob nesčetněkrát zneuctili.

Když Londýn obcházela smrt

Mary Ann Nichollsová (1845-1888)
anglická prostitutka

První oběť. Našli ji se surově prořízntým hrdlem prvního září roku 1888. V té chvíli nikoho nezajímala. Ale za týden už její jméno znali všichni obyvatelé východního Londýna. V křivolakých uličkách totiž objevili další zavražděnou prostitutku. Sedmačtyřicetiletá Annie Chapmanová měla rozříznuté břicho a vyňaté orgány. Londýn zachvátila panika. Na konci září našli další dvě rozřezané prostitutky. Neznámý vrah si říkal Jack Rozparovač. V listopadu zavraždil pátou a zároveň poslední oběť. Pak se po něm slehla zem. Jeho tajemství nebylo nikdy odhaleno.

Pět zavražděných prostitutek z londýnského Whitechapelu se stalo jedním z nejznámějších kriminálně sexuálních příběhů všech dob. Brzy bylo jasné, že nejde o žádné vraždy z pomsty či žárlivosti. Vrah ženská těla precizně rozřízl skalpelem a vyňal některé orgány. To nemohl udělat amatér, ale někdo, kdo

se vyznal v základech anatomie. Lékař, nebo řezník?
První případ na začátku září 1888 ještě nikoho nevzrušil a nedostal se pořádně ani do novin. Pak ale po týdnu přišla druhá vražda prostitutky z Whitechapelu a ve městě zavládlo zděšení. Kdo vraždí? A proč? Bezmocná policie si nevěděla rady. A tak vrah naplno rozehrál svou brutální hru. Poslal na policii šokující dopis. Svěřuje se, že ho vraždění baví a nehodlá jen tak skončit. "Miluji svou práci a chci v ní pokračovat. Brzy o mých malých hrách znovu uslyšíte. Můj nůž je krásný a ostrý," vychloubal se. Místo rozloučení slíbil, že další oběti uřízne ucho a pošle ho policii. A také se podepsal. Jack Rozparovač.
Posledního září zabil další dvě ženy - pětačtyřicetiletou švédskou prostitutku Elizabeth Strideovou a o rok starší Catharinu Eddowesovou. První se pokusil uříznout ucho - přesně jak to slíbil v dopise, ale pravděpodobně ho kdosi vyrušil a on musel utéci. Druhé ženě vyřízl ledvinu. Brzy přišla na policii krabice s podivným nápisem: "Z pekla". V ní našli policisté polovinu ledviny a děsivý vzkaz. "Posílám vám polovinu ledviny. Druhou půlku jsem si usmažil a snědl. Byla vynikající!"
V té chvíli už nikdo neměl náladu na žerty. Vrah přicházel v temných večerech, kdy se londýnské ulice halily do strašidelné mlhy. A policie stále neměla nic v ruce. Jenom domněnky. Také noviny spekulovaly, kdo všechno se může za tajemným vrahem skrývat. Až mnohem později padl stín podezření i na královské kruhy - co když vraždil vnuk královny Viktorie princ Albert Viktor či královský lékař William Gull?
Na začátku listopadu vrah zamordoval dosud nejmladší oběť - pouze pětadvacetiletou Mary Jeanette Kellyovou. Ale dal si skutečně záležet - brutální rozkouskování dívky zabralo vrahovi několik hodin. Později se zjistilo, že dívka čekala dítě. Lidé se v nejčernějších obavách ptali, co bude dál. Právě v té chvíli však brutální vraždění ustalo. Stejně tak náhle, jako začalo. Ještě dlouho se v temných ulicích Whitechapelu vznášel stín smrti, ale žádná další oběť už konto tajemného psychopata nerozšířila. Celé další století se noví a noví publicisté pokoušeli rozluštit záhadný příběh Jacka Rozparovače. Marně.

Premiér bez bodyguardů

Olof Palme (1927-1986)
švédský politik

Snad byl až příliš bezstarostný. Nejvýznamnější švédský politik druhé poloviny 20. století chodil bez osobních strážců. Kina, obchody i restaurace chtěl navštěvovat jako normální občan. Jako by ani nevnímal, kolik má nepřátel. Mocných nepřátel. Toho večera právě vycházel se svou manželkou z kina v centru Stockholmu, když odněkud prásklo dva výstřely. Kulky z pistole magnum si bleskurychle našly svůj cíl. Olof Palme klesl mrtev k zemi. Pachatel nebyl dosud vypátrán.

Budoucí sociální demokrat se narodil se v bohaté šlechtické rodině ve Stockholmu. V sedmi letech sice ztratil otce a později vážně onemocněl tuberkulózou, ale učení mu šlo bez jakýchkoliv problémů a školy pravidelně končil o rok dříve než ostatní studenti. Po střední škole studoval filozofii v Americe a práva v rodném Stockholmu. Na univerzitě se zapojil do studentského hnutí a v roce 1949 zastupoval švédské studenty na kongresu v Praze. Zde se mu povedlo nevídané gesto. Fiktivním sňatkem pomohl mladé české dívce k útěku z totalitního Československa.
Na počátku jeho politické kariéry stála neuvěřitelná náhoda. Při cestě vlakem se seznámil se švédským premiérem. Ostříleného politika zaujal svým rozhledem a inteligencí, takže se v pouhých dvaadvaceti letech stal jeho osobním tajemníkem. Dvanáct let po boku premiéra znamenalo pro Palmeho jedinečnou politickou školu.
Ve třiceti letech se stal poslancem, později ministrem a nakonec, v roce 1969 jako šéf švédských sociálních demokratů také nejmladším premiérem tehdejší Evropy. Strhující řečník Palme patřil k největším obhájcům třetí cesty (švédského modelu sociálního státu), mužem reforem a vyhraněného politického stylu. Stýkal se s komunistickými lídry, ale současně je tvrdě kritizoval za totalitní způsob vlády. A když vojska Varšavské smlouvy obsadila Československo, postavil se jednoznačně proti. Ale kritizoval i západní demokracie a v době útoku USA na Vietnam neváhal přirovnat americké činy ke

komunistickým a fašistickým zvěrstvům. Tato slova mu nikdy neodpustili. Palme razantně vystupoval proti všem koloniálním válkám, čímž si vysloužil spoustu nepřátel na mezinárodní scéně.
Vražda zasáhla celé Švédsko jako blesk z čistého nebe. Vláda okamžitě vytvořila zvláštní vyšetřovací tým a vypsala vysokou odměnu za informace vedoucí k dopadení útočníka. Neuvěřitelných padesát milionů švédských korun. Policie vyslechla tisíce osob. Marně. Profesionální provedení naznačuje, že za vraždou stojí organizovaný zločin. Vražedná zbraň se nikdy nenašla. Přesto policie zatkla bezvýznamného kriminálníka Christera Pettersona. Tři roky po atentátu dostal mnohaletý trest, ale soud vyšší instance rozsudek zrušil a Pettersona propustil na svobodu. V průběhu let se objevilo množství konspiračních teorií. Palme měl nepřátele doslova na celém světě. Za vraždou mohly stát tajné služby Izraele, Sovětského svazu, USA či Jihoafrické republiky. S postupem let je však stále více zřejmé, že případ Palmeho vraždy nebude nikdy uspokojivě objasněn.

Básník i oběť darmošlapů

Pier Paolo Pasolini (1922-1975)
italský spisovatel a režisér

Celý život šokoval. Točil skandální filmy, které velebila kritika, ale cenzura je v řadě zemích zakázala. Paradoxně i vlastní konec života jako by vystřihl z některého ze svých filmů. Na fotbalovém hřišti Pasolini oslovil jednoho z fanoušků. Líbil se mu, chtěl ho pozvat na večeři nebo jen na skleničku. Ale jeho nabídka vyprovokovala bouřlivou hádku, po níž následoval brutální čin. Příčina vraždy zůstala dodnes nevysvětlena - jisté je jen to, že jakýsi Pelosi ubil slavného režiséra holí a pak ho ještě na fotbalovém hřišti v Ostii přejel autem.

Filmoví vědci mají jasno. Za hlavní příčinu Pasoliniho životního pocitu odcizení považují jeho otce. Přízemního poručíka italské armády, nacionalistu a stoupence diktátora Mussoliniho. Jeho syn byl ve všem jiný. Místo síly miloval umění, vystudoval románskou filologii a kunsthistorii (po válce se stal učitelem italštiny) a místo pravice věřil levicovým ideálům, které ho přivedly do řad komunistické strany. Složitý vztah k otci pravděpodobně také ovlivnil jeho sexuální identitu.
Homosexuální orientace Pasolinimu komplikovala život už od dospívání. Například kvůli tanci se svým bratrancem na veřejnosti byl postaven před soud a také vyhozen z komunistických řad. Poté už Pasolini nevydržel žít v jednom domě s šíleným a panovačným otcem. Útočiště našel na římské periferii, mezi nejhorší spodinou - prostitutkami, zlodějíčky a dalšími darmošlapy. Zakrátko všechny oslaví ve svém románě, plném jiskřivé atmosféry a sexuálních scén. Kniha okamžitě vyvolá skandál, je napadena tiskem a prokurátor ji chce kvůli pornografickému obsahu zakázat.
Stejná reakce čekala i jeho filmy. Scenárista, kritik a spisovatel začal režírovat na počátku 60. let. Hned první snímek Accattone se stal terčem útoku neofašistů. Pasolini měl problémy i v osobním životě. Zapletl se do několika sexuálně kriminálních případů a prokurátor ho obvinil z vyhrožování - údajně se zbraní v ruce vyžadoval sexuální styk po jednom mladém muži. Pro nedostatek důkazů však Pasoliniho osvobodí. Ale neonacisté mu jeho výstřelky nezapomenou a během slavnostní premiéry nového filmu ho napadnou. A další snímek mu opět vynese pozornost represivních orgánů - Pasolini je obviněn ze zneuctění náboženství, po kterém následuje trest čtyř měsíců vězení.
Nic ho však nezastaví. Jeho umělecké provokace jsou stále údernější. Na přelomu 60. a 70. let už ztrácí veškeré zábrany a ve svých filmech se zabývá skandálními tématy, jako je kanibalismus či zoofilie. Za vrchol Pasoliniho tvorby je považován snímek Saló aneb sto dvacet dnů Sodomy, ve kterém parafrázuje slavný a provokativní text markýze de Sade a ukazuje, čeho se italští fašisté dopouštěli ve jménu moci na mladých chlapcích a dívkách. Premiéry filmu se však nedožil. Tři měsíce před jeho uvedením se sám stal obětí násilí. Vrah byl zadržen a po odsouzení strávil osm let ve vězení.

Zhasíná se v osm hodin

Pavel I. (1754-1801)
ruský car

Matka a syn mu ukradli trůn. Nejprve ho odsunula do ústraní Kateřina II., a když konečně po dlouhých šestatřiceti letech zemřela, nechal ho zabít vlastní syn a nástupce Alexandr I. Car se ve svém paláci cítil bezpečně, ale spiklenci podplatili stráže a celkem bez problémů se dostali až do Pavlovy ložnice. Vládce spal, v uniformě a ve vojenských holínkách, když ho probudil hluk u dveří. Okamžitě vyskočil, popadl židli a statečně odrážel šavle útočníků. Ale neměl žádnou šanci. Ještě se je pokusil přemluvit, nabízel bohaté statky i kněžské tituly. Dokonce přislíbil svou abdikaci. Útočníci zaváhali. Ale pak jeden vykřikl: "Nevěřte mu. Pokud přežije, nechá nás pobít." Znovu k carovi přiskočili a v nerovném souboji ho uškrtili.

Narodil se Kateřině Veliké, nicméně o jménu jeho otce se vedou dalekosáhlé spory. S největší pravděpodobností ho nezplodil car Petr III., jehož Kateřina nechala později zavraždit, ale jeden z jejích milenců, snad Sergej Saltykov. Po smrti otce se měl stát carem, avšak vlády se zmocnila Kateřina a Pavel dostal místo carské říše pouze směšné odškodnění v podobě panství Gatčina, kde mu matka nechala vytvořit malý dvůr a vlastní armádu. Vojáky miloval snad nejvíc na světě a od rána do večera tu cvičil své pluky. Koho nenáviděl, byla jeho matka. Antipatie byly oboustranné a Kateřina chtěla za následníka trůnu už dopředu prosadit Petrova syna Alexandra. Ale zemřela dříve, než se jí to podařilo, a Pavel se roku 1796 stal ruským carem.
Zdědil obrovskou říši. Jen pro srovnání - zatímco v Rusku žilo více než čtyřicet milionů lidí, Francie měla dvacet šest milionů obyvatel, Anglie jedenáct milionů a Prusko jen šest. A ve Spojených státech žily pouhé tři miliony lidí. Pavel si uvědomoval sílu své říše a vrhl se do zahraniční politiky z pozice diktátora, nikoli diplomata. Během pár měsíců rozmetal složité diplomatické partie své matky - a najednou se ocitl doslova proti všem. Zatímco na trůn vstupoval v okamžiku křehkého míru, během pár měsíců stála jeho říše na pokraji konfliktu s většinou mocností. Rusko vedlo válku s Francií, nepohodlo se s Rakouskem, a dokonce si proti sobě poštvalo i Anglii. A to jen kvůli carovu bláznivému nápadu - Pavel se totiž rozhodl dobýt Indii. Nesmyslnou válečnou výpravu už nestihl realizovat.
Vedle mezinárodní politiky nezvládal ani domácí vládu a brzy si proti sobě postavil téměř všechny vlivné skupiny obyvatel. Příznivce své matky pobouřil, když nechal zničit mnoho jejích soch. Omezením pravomocí si znepřátelil šlechtu a přísný vojenský řád vyvolal nenávist armády. Obyvatelstvo Petrohradu pak svému carovi nemohlo zapomenout další výnos - protože car chodil spát už v osm hodin, muselo celé město v tuto hodinu také zhasnout.
Nenávist k carovi rychle rostla. Skupina vojáků a šlechty pod vedením generálního guvernéra Petrohradu hraběte Petera von Palena připravila palácový převrat. Spiklenci ještě požádali carova syna Alexandra o souhlas s vraždou, který jim zajistil pozdější beztrestnost. Alexandr se stal novým carem a nikdo z vrahů nebyl potrestán.

Koukněte se na video

Daniel Pearl (1963-2002)
americký novinář

Unesená letadla pohřbila v září 2001 newyorská Dvojčata. Celý svět se probudil do šíleného snu, ve kterém role Satana připadla Usámovi bin Ládinovi a jeho Al Kajdě. Novináři hledali sólokapry, a na jednoho měl políčeno také zkušený reportér The Wall Street Journalu pracující v pákistánském Karáčí. Ale na jedné ze schůzek byl unesen a uvězněn. Za pár dní policie zadržela muže, který se přiznal, že Pearla zavraždil. Nevěřili mu. Doufali, že novinář je stále naživu. Potom však přišla do místní redakce podivná videokazeta. Na ní únosci zachytili poslední Pearlovy chvíle. Detailní záběr ukazoval, jak mu vrah podřízl ostrou dýkou krk.

Ostřílený reportér pocházel z Princetonu v New Jersey, ale po studiích procestoval celý svět. V Paříži

poznal novinářku Marianne, kterou si vzal za manželku. Právě otěhotněla, když se Pearl vydal na svou další dobrodružnou novinářskou výpravu. Tentokrát odletěl do pákistánského Karáčí, kde pátral po spojení místních extremistů s teroristou Richardem Reidem, který se pokusil vyhodit do povětří letadlo na trase New York-Paříž výbušninou ukrytou ve své botě. Nebezpečné téma. Ale Pearl nebyl žádný hazardér, který by bezhlavě riskoval svůj život. Jenom šlápl vedle.
Měl domluvenou schůzku. Investigativní novinář deníku The Wall Street Journal však padl do léčky, kterou připravil londýnský rodák a konvertita k islámu, extremista Ahmad Šajch. Po únosu novináře vystoupila radikální islámská skupina s požadavkem na okamžité propuštění vězňů, které drží Američané. Do Pearlovy redakce došel e-mail s jeho fotografií - je svázaný a u hlavy mu drží zbraň. Vláda Spojených států však jakékoliv jednání s teroristy radikálně odmítla, čímž de facto podepsala nad Pearlem smrtelný ortel.
Pearl měl ještě poslední šanci. Šestý den po svém zatčení se pokusil o útěk. Marně. V té chvíli už tušil, že z prekérní situace nevyvázne. Následoval trest za útěk, nejdříve surové bití a poté prostřelení nohy. Strážci chtěli mít jistotu. Celé krvavé divadlo tehdy sledovali z protější střechy studenti islámské školy. I s učitelem. Ale policii nikdo z nich nic neoznámil.
V celém Pákistánu probíhaly policejní razie. Prezident země Parvíz Mušaraf prohlásil, že teroristická akce očernila jak Pákistán, tak celé islámské náboženství. Tři týdny po únosu byl Umar zatčen. Týden poté přišla do redakce pákistánských novin videokazeta s natočenou popravou. "Takovou barbarskou vraždou jsem šokován," uvedl pákistánský prezident, když se dozvěděl, že je Pearl mrtev.
V květnu našli v mělkém hrobě jeho bezhlavé tělo. V té době už se konal soud s hlavním viníkem, Ahmadem Umarem Saíd Šajchem, který podle předpokladů dostal trest smrti. Jeho společníky poslal soud na dvacet pět let do vězení a všem byl přidělen také finanční trest. Vdově a synovi Adamovi, který se narodil až po otcově smrti, mají zaplatit v přepočtu milion korun. Marianne však pravděpodobně více vydělá na knize o svém muži, již začala po Adamově narození psát.

Chtěl si hrát na vojáky

Petr III (1728-1762)
ruský car

Vnuk Petra Velikého si nese historií nálepku poněkud slabomyslného vládce. Jeho ambiciózní manželka Kateřina Veliká ho nejprve nechala uvěznit, ale brzy za ním poslala vrahy. Podrobnosti zločinu jsou nejasné. Dochované zprávy popisují několik verzí carovy smrti. Podle jednoho svědectví ho carevna nechala otrávit, jiné hovoří o uškrcení řemenem pušky či o udušení polštářem.

Syn holštýnského vévody a po matce Anně Petrovně vnuk mocného ruského cara Petra Velikého se na carském dvoře cítil více jako Němec než jako Rus. Už v dětství osiřel a místo rodičů měl vychovatele. V šestnácti letech ho oženili s dcerou pruského generála a anhaltského knížete Kateřinou. Ale mladého Petra ještě nezajímaly ženy, a tak se více než Kateřině věnoval své nejoblíbenější zábavě - vojenskému pluku, který donekonečna cvičil. Kateřina si nakonec našla milence a měla s ním dokonce i dítě. Také Petr si našel milenku, ošklivou a hloupou Alžbětu Voroncovou. Plánoval, že až se stane carem, Kateřinu zapudí a Alžbětu si vezme za ženu. Ale všechno mělo být jinak. Kateřina toužila po moci a do svých služeb získala vlivný klan bratrů Orlovových. Jeden z nich, bohatýr Grigorij, se stal jejím novým milencem.
Když roku 1762 zemřela Petrova teta carevna Alžběta, otevřela se mu cesta k trůnu. Ale než si mohl upevnit svou pozici, učinil spoustu chyb, které ho připravily o moc nad carskou říší. Rusko tehdy bojovalo s Pruskem a stálo jen těsně před jasným vítězstvím. Petr, který k Prusku vzhlížel s obdivem, boje okamžitě zastavil. Navíc se vzápětí rozhodl pro reorganizaci armády (podle německého vzoru) i pravoslavné církve. Během pár měsíců si znepřátelil celý národ i carský tradičně "francouzský" dvůr, jenž nelibě nesl "německé" novoty. Církev ho navíc veřejně prohlásila za antikrista.
V té chvíli začala Kateřina jednat. S pomocí Orlovů ovládla carskou gardu, která ji v Petrohradě

prohlásila carevnou a samovládkyní. Petrovi nezůstala žádná naděje. Zahanbený a ponížený muž podepsal abdikaci a odešel do vyhnanství. Kateřina mu zlomyslně nesplnila ani jeho jediné přání - vzít si s sebou milenku Alžbětu. Ve vyhnanství pár desítek kilometrů daleko od Petrohradu však Petr zůstal jen dva týdny. Brzy ho totiž navštívila skupina důstojníků pod vedením Alexeje Orlova. Vraždu si objednala carevna Kateřina, v oficiální zprávě však bude jako důvod smrti uveden akutní zánět hemoroidů.
Roku 1764 nechala Kateřina odstranit ještě jednoho muže s nárokem na trůn. Bývalého cara Ivana VI., který se stal jako chlapec carem, ale po palácovém převratu byl svržen a uvězněn. Měl pověst mučedníka a čas od času se jeho jméno objevilo jako naděje pro odpůrce carevny Kateřiny. Mluvilo se o jejím svržení a nahrazení dlouholetým vězněm. Proto k němu vyslala vrahy, kteří ho zabili šavlí.
Nejslavnější ruská carevna Kateřina II. vládla po smrti svého manžela Petra dlouhých třicet čtyři let.

Sadista z císařského rodu

Markéta Pichlerová (1592-1608)
milenka dona Julia d'Austria

Císařův nemanželský syn se příliš nevyvedl. Po řadě výtržností museli šíleného mladíka internovat na císařském zámku v Českém Krumlově. Zde potkal krásnou Markétu, která se brzy stala jeho milenkou. Ale Juliova láska byla krutá a zvrácená. Nejprve Markétku ponižoval a bil, aby jí nakonec připravil strašlivý konec. Surově rozbil dívčinu hlavu, uřízl jí obě uši a vydloubl jedno oko. Když sluhové našli znetvořené tělo, zachvátila je němá hrůza. Všude na podlaze navíc ležely dívčiny vyražené zuby.

Její příběh by nikdo neznal. Narodila se v rodině krumlovského lazebníka Šimona Pichlera a její jméno se mělo v černé díře historie ztratit stejně lehce jako miliony jiných. Ale osud všechno změnil. Tragédie začala, když zadlužený Petr Vok prodal sídelní město Rožmberků, výstavní Český Krumlov s druhým největším zámkem v zemi, císaři Rudolfu II. Uměnímilovný Habsburk koupil zámek z jediného důvodu - hodlal zde internovat svého nevlastního syna dona Julia d'Austria.
Chlapec, kterého mu porodila jeho dlouholetá milenka a dcera správce císařských sbírek Kateřina Stradová v roce 1585, se měl stát sedmihradským knížetem, ale stopku na cestě ke slušné šlechtické výslužce Juliovi vystavila duševní porucha. Když zabil jednoho ze svých sluhů, musel zmizet z Prahy. Císař nechal dona Julia odvézt na Český Krumlov, kde měl jakési volnější domácí vězení. Jeho chování se však stále zhoršovalo. Stahoval kůže z koček, týral zvířata, ponižoval své sluhy. Ale občas se choval také normálně. Jeho přívětivější tváři, a možná spíše císařskému lesku podlehla krásná Markéta, která se stala jeho milenkou. Ani matka jí nebránila - vztah s císařovým synem jí připadal výhodný. Don Julius brzy ukázal svou pravou tvář. Při jednom záchvatu dívku surově zbil, bodl ji kordem a nakonec ji shodil ze zámeckého okna. Bezpochyby ji chtěl zabít, ale Markéta spadla na smetiště a těžce zraněná se dobelhala domů. Když se Julius dozvěděl, že útok přežila, nechal ji přivést zpět.
Nikdo už nezjistí, zda svůj zběsilý čin plánoval dopředu, nebo se stal obětí sexuálního vzrušení a záchvatu sadismu. Dívku oblékl do kožichu, snad aby mu připomínala zvíře a pak se na ni vrhl s nožem. Následovalo nekonečné krvavé divadlo, které zakončil druhý den, když vlastnoručně přitloukl víko na dívčinu rakev. Lazebníkovu nešťastnou dceru pohřbili v nedalekém klášteře Minoritů.
Krvavá vražda ještě více zatemnila Juliův mozek. Přestal se mýt, česat, převlékat. Ale zatím ještě chodil volně po zámku. To se změnilo až po stížnosti krumlovského hejtmana, který do Prahy napsal zprávu o vraždě. Císařův syn se stal vězněm, žil za mřížemi a hlídala ho stráž. Císařská rada ještě do Krumlova poslala věhlasného italského lékaře, ale ani ten s šíleným levobočkem nic nezmohl. Až rok a půl po brutální vraždě byl císařův syn nalezen ve svém pokoji mrtev - podle jistých zpráv mu na onen svět pomohli. Pohřbili ho v minoritském klášteře, tedy na stejném místě jako jeho oběť.

Tam kde leží El Dorado

Francisco Pizarro (1478-1541)

vládce Peru

Všechny dobrodruhy lákalo bájné El Dorado, ale až Pizarrovi se podařilo rozvrátit starobylou říši Inků a zmocnit se jejího pohádkového bohatství. A přestože ho španělský král posadil do guvernérského křesla, zlato mu přineslo smrt. Spiklenci vtrhli do jeho paláce v Limě právě ve chvíli, kdy Pizarro pořádal hostinu. Někteří hosté utekli, zbytek se postavil na jeho obranu. Také třiašedesátiletý guvernér se bil ze všech sil a zabil tři útočníky. Když však ze třetího vytahoval svůj zkrvavený kord, jiný muž ho bodl do krku. Pizarro ztratil rovnováhu a padl k zemi. Okamžitě ho ubodali mnoha ranami k smrti.

O Pizarrově mládí se vyprávějí legendy. Levoboček španělského granda místo trénování šermu a dvorského tance pásl vepře na španělském venkově. Kdoví, jaký by ho čekal život, kdyby se nepřihlásila jeho dobrodružná krev a on se nenalodil na plachetnici směřující k dalekým břehům karibských ostrovů. Měl štěstí, dorazil právě včas, aby stihl dobrodružný přechod vnitrozemských pralesů pod vedením dobrodruha Balboa a stal se tak jedním z prvních Evropanů, kteří spatřili americké pobřeží Tichého oceánu. Uplynulo pár let a Pizarro připravil vlastní výpravu - s přítelem Diegem de Almagrem začal hledat bájné El Dorado. Slyšel přece už tolikrát, že mocná říše na jihu skrývá obrovské bohatství. První Pizarrovy cesty ztroskotaly - musel se vrátit a shánět nové muže a další peníze. Nakonec odjel do Evropy, kde po dlouhém jednání přesvědčil krále Karla a dostal požehnání k nové výpravě. A také královskou dohodu. Pokud Pizarro získá pro španělskou korunu Peru, stane se jeho guvernérem. Tentokrát mu přálo štěstí. S pouhými dvěma sty muži se dostal do vnitrozemí Peru, kde ho přijal mocný vládce Atahualpa. Pizarrovi se podařil husarský kousek - lstí zajal posledního Inku a donutil ho, aby mu vydal obrovské královské poklady. Vládce nechal přivézt povozy plné zlata, ale svůj život si nevykoupil. Pizarro ho nechal popravit. Nakonec se mu povedlo dobýt celou bájnou říši Inků - když proti domorodým oštěpům nasadil pušky. Pokořil i tajemné Cuzko, skrývající ohromné bohatství. Právě to však nakonec způsobilo rozvrat mezi dobyvateli. Nejlepší Pizarrův přítel a spolubojovník Almagro se postavil proti svému veliteli. Pizarro však vzbouřence v Cuzku přemohl a svého bývalého druha poslal roku 1538 na popraviště. Pak se vrátil do nového hlavního města Limy, které nedávno založil. Čekaly ho poslední tři roky neklidného života. Kolo štěstěny se obrátilo a Pizarro dostal špatné zprávy ze Španělska, kde se proti němu zvedla vlna kritiky. Pizarrův bratr Hernando, jenž odplul do Španělska vysvětlit králi poslední události, skončil v žaláři. Do Peru naopak odjel královský komisař. Ale Pizarra už nezastihl. Než dorazil do Limy, stal se guvernér obětí krvavého masakru. Pizarra zabili přátelé popraveného Almagra, které vedl jeho mladší bratr Diego. Ten se po atentátu také nakrátko zmocnil vlády v Peru, avšak po příjezdu komisaře byl zajat a popraven.

Brutálně ubitý profesor

Pierre de la Ramée (1515-1572)
francouzský filozof

Dva atentáty už přežil a nyní čekal, kdy na něj zaútočí potřetí. Jeho přítel Montluc, který právě odjížděl jako velvyslanec do Polska, mu nabídl pomoc. Vezme ho s sebou. Ale Ramée odmítl. Jen pár dní poté vypukla v Paříži Bartolomějská noc. Skvělá příležitost pro jednu vraždu navíc. Do profesorovy studovny vtrhli najatí vrazi a modlícího se filozofa probodli kordem, střelili do hlavy a nakonec ho vyhodili z pátého patra na ulici. Ale starý učenec stále žil. Museli ho dovléci k Seině a hodit do jejích vln. Až tam našel svou smrt. Hanobení však ještě neskončilo. Tělo mrtvého muže vylovili a rozsekali na kusy. Tak obrovskou k němu cítili nenávist.

Vstoupit na pařížskou univerzitu nebylo pro Pierra vůbec jednoduché. Pocházel totiž z chudé rodiny, a tak se na akademickou půdu dostal pouze jako osobní sluha bohatého žáka. Ale brzy se proslavil způsobem, který neměl v tehdejším učeném světě obdoby. V pouhých jednadvaceti letech neohroženě prohlásil, že všechny Aristotelovy teze jsou falešné. Zaútočil tím na scholastiku a tehdejší logiku, která

vycházela z učení antického filozofa. Odmítal biflování knižních formulek a hledal novou cestu k poznání, jež bude založeno na zkušenosti a rozumu, nikoli na citacích starých knih. Svou troufalostí šokoval celý akademický svět a rychle si znepřátelil většinu profesorů. Ti si na mladíka bez špetky úcty a pokory k tradicím stěžovali u francouzského krále Františka I. Jeho novátorské myšlenky označili za drzé bludy. Vládce učené muže poslechl, Raméemu zakázal přednášet a jeho spisy nechal spálit.
Král Jindřich II. však po přímluvě Raméeho příznivce kardinála Lotrinského v roce 1547 zákaz zrušil. O čtyři roky později Raméeho jmenoval královským profesorem filozofie a posunul ho tak mimo univerzitní hierarchii. Od té chvíle filozof pobíral královskou apanáž a měl větší svobodu než kdokoliv ze Sorbonny. A když král začal částečně tolerovat protestanty, přestoupil k jejich víře.
Stále však brojil proti katolické Sorbonně, což mu vyneslo další nepřátele. Jeho situace se zhoršila poté, co ve Francii propukla občanská válka. Ramée raději opustil Paříž a vrátil se až po podpisu příměří, ale stejně se stal cílem dvou atentátů. Přežil, znovu prchal z Paříže, a když se vrátil, vyhodili ho z královské koleje, kde mohli nadále přednášet už pouze katolíci. Královna mu sice zdvojnásobila honoráře, ale Ramée musel učit v soukromí. Poté, co vypuklo šílenství Bartolomějské noci a následujících čistek, rozhodli se katolíci vypořádat i s nenáviděným filozofem. Přestože měl stále přízeň královny Kateřiny a jejího syna Karla, nenávist katolické Sorbonny neznala hranic. Sorbonnští učenci najali vrahy, kteří vtrhli třetí den bouří do filozofova bytu a po zběsilém řádění ho nakonec ubili. Raméeho celoživotní odpůrci přivítali vraždu s neskrývaným jásotem. Matematik Jacques Charpentier dokonce prohlásil: "Jasné slunce nyní ozářilo celou Francii. Všechny nesmysly zmizely i s jejich autorem a lidé se radují."

Sláva a pád negramotného mužika

Grigorij Jefimovič Rasputin (asi 1869-1916)
ruský rádce

Skupina vysoce postavených šlechticů pozvala šíleného mnicha Grišku na noční dobrodružství do knížecího paláce. Chtěli ho otrávit jedem zamíchaným v dortech. Ale buď se jich Rasputin ani nedotkl, nebo na něj cyankáli neúčinkovaly. Jeden ze spiklenců musel nakonec vytáhnout revolver a vlivného divotvorce zastřelit. Ten se však najednou zvedl ze země a začal prchat pryč. Znovu začali střílet, avšak Rasputin stále nebyl mrtvý. Těžce zraněného muže nakonec svázali a odvezli na jeden z petěrburských mostů. Tam nenáviděného rádce svrhli pod hladinu ledově chladné Něvy.

Narodil se na Sibiři, v rodině ne zcela chudých mužiků. Přesný rok narození neznáme. Jako mladík se oženil a manželka mu brzy porodila čtyři děti. Už tehdy měl pověst násilníka, opilce a rváče, ale takových na Rusi najdete tisíce. V Griškovi se skrývalo mnohem víc. Nebylo mu ještě třicet let, když prošel zázračnou proměnou. Přijal Boha a stal se světcem. Začal se toulat po Sibiři se členy podivné sekty chlystů. O co šlo? Její členové neuznávali posvátné knihy (Rasputin byl stejně negramotný), ale dávali přednost živému Božímu slovu, a hlavně tajemným sexuálním rituálům. Lépe řečeno orgiím. Jejich cílem bylo vyhánět hřích hříchem a Rasputin, nadán nejen psychickou, ale i neobyčejnou sexuální energií, si brzy vysloužil pověst svatého muže.
Rozhodl se ji využít. Opustil rodinu a odstěhoval se do Petrohradu. Rychle si získal bohatou klientelu, mnoho milenek a nakonec i přístup k carevně. Ta totiž podlehla přesvědčení, že Gríša dokáže vyléčit následníka trůnu Alexeje, který trpěl hemofilií. Díky carevnině obdivu získal Rasputin politický vliv a svým způsobem se stal nejvýznamnějším carovým rádcem. A když car Mikuláš odjel na frontu osobně velet ruským vojskům, vládl za něj Rasputin. Ovlivňoval mezinárodní politiku, nechával měnit ministry, prodával výnosná místa u dvora. K jeho hlavním zálibám však patřila bouřlivá milostná dobrodružství, luxusní hostiny a nekonečné pitky. Téměř každý den se vracel domů namol opilý.
Měl démonický vliv. Ženy ho vášnivě milovaly, jako by je hypnotizoval pomocí svých uhrančivých očí. Ale většina Ruska ho nenáviděla, včetně šlechty a carových příbuzných. Když začala válka, nenávist ke Grišovi ještě vzrostla. Nakonec se v hlavě několika šlechticů zrodil plán, jak se carova zhoubného našeptávače zbavit. Vždyť právě poslal caru Mikuláši varovný dopis: "Rusko se utopí v krvi. Jeho zánik

bude strašlivý a utrpení nebude brát konce," věštil Rasputin. Další hrozbu opakoval na veřejnosti: "Zahynu-li já, zahyne i car a s ním celá naše vlast." Obě jeho proroctví se později bohužel vyplnila. Několik šlechticů uzavřelo tajnou dohodu. Hlavní roli hrál kníže Felix Jusupov a oblíbený poslanec Puriškevič. Vylákali Raspustina do knížecího paláce, kde se ho pokusili zavraždit. Šílený mnich přežil jed i kulky a podle pitvy zemřel až v mrazivé vodě. Jeho tělo nechala carevna nabalzamovat a pohřbít v parku Carského Sela, ale po revoluci je komunisté vykopali a spálili. Vrahové skončili ve vyhnanství.

Zbabělá rána do zad

Alois Rašín (1867-1923)
český politik

Nekompromisní politik si vysloužil mnoho vlivných nepřátel. Už podruhé zasedl Rašín do vlády a znovu vyrukoval s tvrdou kritikou stávajících poměrů. Když se ráno chystal na ministerstvo, vyšel ze svého bytu v Žitné ulici. V ústech dýmající doutník, přešel jen pár metrů k čekajícímu autu. V té chvíli se za jeho zády objevil muž s pistolí v ruce. Dvakrát za sebou střelil ministra do zad. Z domu vyběhl syn Ladislav v noční košili. "To mám za svou poctivou práci," postěžoval si mu otec, než byl s těžkým zraněním převezen do nemocnice. Vnitřní krvácení a zasažená páteř nedávaly příliš naděje. Rašín ochrnul a po šesti týdnech marného zápasu zemřel.

Pocházel z malé obce nedaleko Hradce Králové, vystudoval gymnázium a poté nastoupil na právnickou fakultu pražské univerzity. Už na vysoké škole vstoupil do prvních politických zápasů. Provokativní studie České státní právo mu vynesla respekt studentů, ale i zájem rakouské policie. Odveta na sebe nenechala dlouho čekat. Policie brožuru zabavila a Rašína poslala do vězení. Mladý politik tak strávil dva roky v plzeňské věznici Na Borech.
Po návratu z kriminálu se pustil naplno do politiky. Na konci století založil radikálně státoprávní stranu, ale později přešel do řad Mladočechů a roku 1911 úspěšně kandidoval do Říšské rady. Po začátku světové války vstoupil do odbojové organizace Maffie. V roce 1915 byl zatčen, obžalován z velezrady a odsouzen k trestu smrti. Ale po smrti starého císaře mu trest změnili na doživotní vězení. Ani ve vězení ambiciózní a pracovitý muž nezahálel. Naopak, studoval ekonomii a hospodářství. Po amnestii v roce 1917 se konečně ocitl na svobodě a o rok později stál jako jeden z "Pětky" v čele revolučního Národního výboru.
Všichni počítali s tím, že se stane ministrem vnitra, ale Rašín si vyžádal ministerstvo financí. Během osmi měsíců, kdy byla první Kramářova vláda u moci, vybudoval základy nové silné měny, která odolala poválečnému hospodářskému chaosu. Se svým heslem "pracovat a šetřit" se vrátil na ministerstvo ještě o tři roky později. Ale tentokrát zde kvůli atentátu zůstal pouhé tři měsíce. Bezprostředně po atentátu se soudilo, že ho napadl bývalý legionář. Rašín totiž vystoupil proti legionářským požadavkům prebend a odměn s kategorickým názorem: "Za práci pro vlast se neplatí!"
Vraždil však mladý komunista Josef Šoupal, který se svým činem chtěl pomstít společnosti za všechny chudé a nezaměstnané. Koupil si pistoli a v lesích si párkrát vyzkoušel střelbu. Pak přijel do Prahy a požádal o přijetí u ministra v úřadu. Bez úspěchu. Vydal se tedy do jeho domu. Ale ani zde ho nepustili dovnitř. A tak na něj počkal před domem.
Řidič nejdříve myslel, že Rašín uklouzl. Ale to už jakýsi číšník pronásledoval vraha a křičel: "Chyťte ho, zabil člověka." Šoupala obklíčili v nedalekém průjezdu. Když přijely posily, zahodil pistoli a vzdal se. Při převozu na policii se na Šoupala vrhl dav lidí, který se pokusil vraha lynčovat a přitom ho zranil. V následném procesu Šoupala odsoudili k osmnácti letům vězení, ze kterého vyšel až v době druhé světové války.

Ať mě zabije Adolf

Ernst Röhm (1887-1934)

německý nacista

Dlouho patřil mezi nejbližší Hitlerovy důvěrníky. Ale když se stal vůdce německým kancléřem, už svého fanatického vojáka nepotřeboval. V rámci proslulé čistky "noci dlouhých nožů" představoval hlavní a nejdůležitější oběť. Osobně ho přišel zatknout jeho přítel Hitler. Zaklepal na dveře v půl páté ráno a rozespalý Röhm mu otevřel tak, jak byl, pouze v pyžamu. Hitler doprovázený třemi muži nechal Röhma odvézt do vězení. Tam mu ze starého přátelství nabídl čestný odchod ze života - v cele ležela připravená pistole. Ale Röhm ji odmítl pozdvihnout proti sobě. "Mám-li být zabit, ať to udělá Adolf sám," prohlásil. Poslední přání mu nesplnili. Do cely vstoupilo komando a jeden z důstojníků SS ho bez milosti zastřelil.

Narodil se v Mnichově a už od dětství obdivně vzhlížel k německé armádě. Do první světové války se zapojil hned od samého začátku a ještě v roce 1914 utrpěl kuriózní zranění - ustřelili mu špičku nosu. Ale ve válce zůstal a vedle řady vyznamenání si vysloužil i oficírské šprýmky. Jako voják z povolání měl obrovský význam pro rodící se nacistické hnutí, protože do něj přivedl řady demobilizovaných vojáků, ze kterých postupně vznikly úderné polovojenské jednotky SA, takzvané "hnědé košile". Ale nebylo to tak jednoduché. Röhm chtěl silnou polovojenskou organizaci vybudovat už po neúspěšném puči v roce 1923, po němž skončili oba přátelé ve vězení. Hitler se postavil proti, Röhm se urazil a ze vzteku odjel do Bolívie, kde se stal instruktorem tamní armády. Ale Hitler časem zjistil, že se bez vlastních úderných sil neobejde, a proto požádal Röhma, aby se vrátil. Rozený voják uposlechl volání svého vůdce, vrátil se do Německa a během dvou let ztrojnásobil počty příslušníků SA, a navíc z nich vytvořil mocnou vojenskou sílu, jež podpořila Hitlerovo politické vítězství v roce 1933.
Přestože patřil k Hitlerovým nejbližším stoupencům a osobním přátelům, dokonce se navzájem oslovovali křestními jmény, v této chvíli se jejich cesty rozešly. Röhm totiž chtěl pokračovat v nastoupené revoluční cestě, snil o druhé, socialistické revoluci, která měla dát moc vojákům a dělníkům. Hitler však měl v plánu stabilizovat situaci a s podporou hospodářských a armádních bossů připravit Německo na vítěznou válku. Röhm byl velmi nepopulární u německých průmyslníků, stejně jako v armádních kruzích. Částečně kvůli svému levičáctví, částečně i pro svou homosexuální orientaci a rozmařilý život. Proto musel jít nepohodlný Röhm i jeho věrné SA z cesty. Poslední kapka zřejmě přetekla v okamžiku, kdy Hitler obdržel přepsané rozhovory z Röhmova odposlouchaného telefonu. Zde ho jeho přítel nazval primitivním kaprálem, který je ve vojenských záležitostech naprostým diletantem. Oddíly SS pod vedením Himmlera a Görringa provedly poslední červnový den roku 1934 puč, při němž postřílely asi tisícovku příslušníků SA. Někteří z oddaných nacistů dokonce vůbec netušili, co se děje, a oddaně umírali s výkřikem Heil Hitler.

Smrt v přímém přenosu

Anvar Sadat (1918-1981)
egyptský prezident

Změnil starobylou říši na Nilu k nepoznání, tradice vystřídal pokrok. Velmi dobře věděl, že je trnem v oku islámských radikálů a hrozí mu smrt. Netušil však, že zaútočí před zraky celého národa. Při velkolepé vojenské přehlídce v Káhiře, kterou přenášela televize v přímém přenosu, zastavil jeden z vozů přímo před tribunou. Vyběhli z něj tři vojáci se samopaly z rukou a začali pálit na prezidenta. Slavnost se okamžitě změnila v krvavý masakr. Útočníci zabili deset hodnostářů, včetně ománského prince, a dalších třicet lidí zranili. Sadata zasáhli čtyřikrát. Neměl neprůstřelnou vestu - dostal totiž z Londýna novou uniformu a nechtěl v ní vypadat tlustý. Přestože ho okamžitě převezli vrtulníkem do nemocnice, útok radikálů nepřežil.

Pocházel z třinácti dětí úřednické rodiny. V 50. letech se účastnil převratu, který změnil království v republiku. Vystřídal několik vládních funkcí a roku 1969 se stal viceprezidentem svého přítele prezidenta Násira. Ale ten následující rok zemřel a Sadat se postavil do čela země. Egyptu vládl dlouhých jedenáct

let. Za tu dobu se země radikálně změnila. Vykázal ze země vojenské poradce z Východu a obrátil se k západnímu světu. Nastartoval hospodářské reformy a vyměnil autoritativní režim svého předchůdce za stát s křehkou demokracií. Přestože sám zůstával věřícím muslimem, neuznával radikální islámské názory. Dokonce se po izraelském útoku v roce 1973 dokázal dohodnout s židovským státem na příměří a vysloužil si odměnu v podobě Nobelovy ceny míru.
Prezident se už dlouho obával atentátu. Proto dodržoval přísná bezpečnostní opatření a nikdy nevycházel bez početné ochranky. I na přehlídce seděl obklopen elitní jednotkou, další ozbrojenci v civilu kontrolovali nejbližší okolí. Přesto útočníci vymysleli poměrně jednoduchý způsob, jak se prezidenta zbavit. Snad jim pomohla i náhoda - právě když přijeli před tribunu, prezident povstal, aby vojákům zamával. V té chvíli se na něj snesla sprcha střel. Zranění si odnesl i viceprezident Mubarak, který se stal novým prezidentem. Mubarak také dohlížel na vyšetření masakru.
Policie zatkla téměř tisíc lidí a na třicet z nich obžalovala ze spiknutí a přípravy atentátu, jenž měl svrhnout celé politické vedení země a nastolit radikální islámskou vládu. V čele spiknutí stál poručík Chálid al-Islámbulí. Právě on na přehlídce zaútočil na tribunu. Útok připravila sekta islámských extremistů. Nedlouho před atentátem nechal prezident pozatýkat největší radikály - fundamentalisticky založené studenty i duchovní. Museli se pomstít. Atentátníci přemýšleli, že sestřelí jeho vrtulník nebo zničí Sadatovu letní rezidenci. Pak se rozhodli pro přehlídku. Po útoku policie získala spisek, který obhajoval vraždu. Prezidenta Sadata totiž nazýval nespravedlivým vládcem, jenž zradil pravou víru, a proto podle islámu propadl životem. "Zabte modloslužebníky!" nabádal spis. Také poručík Chálid se před soudem bránil svou vírou: "Zabil jsem ho, ale nejsem vinen. Udělal jsem to pro svou víru a pro svou vlast." Spolu s dalšími útočníky byl odsouzen k trestu smrti a popraven.

V kufru svého auta

Hanns Martin Schleyer (1915-1977)
německý průmyslník

Únos byl zbytečný. Německá politická elita v čele s kancléřem Helmutem Schmidtem odmítla jakýkoliv dialog s teroristy. Co rukojmí? Museli ho zabít. Ve francouzském listě Libération vyšlo tragické oznámení: "Po čtyřiceti třech dnech jsme ukončili ubohou existenci Hannse Martina Schleyera. Pan kancléř Schmidt, který ve svých mocenských plánech počítal se Schleyerovou smrtí, si ho může vyzvednout v zeleném audi tam a tam." Na udané adrese policisté našli auto s mrtvolou v kufru. Schleyer měl na sobě stejný oblek jako v den únosu. Jen na hlavě mu přibyly tři díry po kulkách, jimiž ho únosci z bezprostřední blízkosti chladnokrevně zavraždili.

Když Schleyer nedobrovolně vstoupil do příběhu teroristické skupiny FRA, měl za sebou bohatou minulost. Už v šestnácti letech se stal členem nacistické mládežnické organizace Hitlerjugend a později vstoupil dokonce do proslulé Hitlerovy elitní jednotky SS. V jejích řadách působil i v Praze, kde se podílel na proměně Protektorátu v perfektně fungující hospodářské zázemí třetí říše.
Po kapitulaci Německa přešel Schleyer do ekonomiky a získával jednu funkci za druhou - po kariéře ve společnosti Daimler-Benz stoupal v hierarchii německého průmyslu, až byl roku 1977 jmenován prezidentem vlivného Spolkového svazu německého průmyslu. Přestože bývalý nacista nebyl příliš oblíben, jeho únos šokoval celou zemi. Především brutalitou, která jeho přepadení provázela. Únosci totiž zastřelili tři osobní strážce i řidiče bohatého průmyslníka. A ihned zveřejnili své požadavky: propuštění hlavních členů RAF - každý měl na cestu dostat sto tisíc marek a možnost odletět do cizí země dle vlastního výběru. Německý kancléř Schmidt však odmítl jakékoliv jednání s únosci. "Terorismus nemá šanci, protože proti němu nestojí jen vůle státních orgánů, ale celý národ," prohlásil okamžitě po únosu a už předem vyloučil jakoukoliv dohodu. Policie dokonce překazila pokus Schleyerovy rodiny, která se na vlastní pěst domluvila s únosci a chtěla jim předat deset milionů marek výkupného.
Schleyerův únos je poslední tragickou kapitolou v historii teroristické skupiny Frakce Rudé armády,

která bojovala proti "německému a americkému imperialismu". Její vůdčí osobnosti Andreas Baader a Ulrika Meinhofová měli na svědomí celou škálu teroristických útoků. V roce 1972 policie hlavní vůdce zatkla a postavila před soud. Meinhofová čekání nevydržela a krátce před vynesením rozsudku se oběsila ve své cele. Ostatní dostali doživotí. Únos Martina Schleyera znamenal poslední pokus, jak dostat obávané zločince na svobodu. Ale když německá vláda odmítla přistoupit na požadavky únosců, uvěznění teroristé RAF spáchali ve vězení sebevraždu. Zastřelili se zbraněmi, které jim komplicové propašovali do cely. V té chvíli ztratilo rukojmí cenu a únosci Schleyera popravili. Tečku za celým případem učinila policie. Všechny členy komanda smrti nakonec vypátrala a umožnila soudu, aby je poslal za mříže. Na doživotí.

Poprava pivního barona

"Holanďan" Schultz (1902-1935)
americký gangster

Jeden z nejmocnějších vládců amerického podsvětí se rozhodl překročit pravidla hry a zabít vlivného soudce. Jeho kolegové z řad organizovaného zločinu však nechtěli mít problémy s policií a raději se zbavili krutého Holanďana. Mafiánské komando ho dostihlo v okamžiku, kdy odešel na toaletu. Jeden z vrahů nejdříve vystřílel dva zásobníky na jeho druhy sedící u stolu a pak se za ním vydal na záchod. Snad ho přistihl v choulostivé situaci u mušle. Schultz se nezmohl na žádnou obranu a za okamžik se válel na zemi v kaluži krve. Ale nebyl mrtvý. Po chvíli se vypotácel ze záchodu a křičel: "Zavolejte doktora!" Ještě ho převezli do nemocnice, avšak zranění byla smrtelná.

Jeho pravé jméno znělo Arthur Simon Flegenheimer, přezdívku Holanďan Schultz dostal až po svém prvním návratu z vězení. Nikoli podle původu, neboť se narodil v rodině německých Židů žijících v newyorském Bronxu. Matka vedla Arthura odmalička k ortodoxní víře, ke které se gangster později často obracel v době osobních krizí a problémů. První z nich zažil ve čtrnácti letech, kdy rodinu opustil otec. Arthur se s tím nikdy nesmířil a i v dospělosti všem lhal a tvrdil, že otec mu zemřel během dospívání. Po útěku otce odešel Arthur ze školy a střídal různá dělnická zaměstnání. Brzy však zjistil, že bohatství ani štěstí touto cestou nezíská.
Už v patnácti vstoupil na šikmou plochu zločinu. O dva roky později "vyfasoval" první trest a skončil na pár měsíců ve vězení. Když se vrátil na svobodu, zapojil se do pašování alkoholu během slavné prohibice. Řídil auta s pivem, pomáhal šéfům. Trvalo pár let, než se postavil na vlastní nohy. V roce 1928 se spojil se svým kumpánem z dětství a založili vlastní gang, který brzy proslul brutalitou a tvrdostí při vydírání a vymáhání výpalného. Nakoupil auta a pašoval alkohol na vlastní triko - samozřejmě s obrovským ziskem. Brzy se stal jedním z nejobávanějších gangsterů a jeho panství rostlo. V podsvětí už měl své jméno, proto ho roku 1931 Lucky Luciano pozval k významné schůzce gangů, při níž vznikla pravidla amerického organizovaného zločinu, který získal jméno syndikát.
Situaci radikálně změnil až příchod ambiciózního soudce Thomase Deweyho, který měl spadeno právě na Schultze kvůli jeho kontaktům s policií. Schultz se rozhodl Deweyho zabít a oznámil to syndikátu. Správní rada mu to však zakázala - v syndikátu platil zákaz zabíjet novináře a policisty. Schultz se však rozhodl provést atentát na vlastní pěst. Když se to jeho kolegové dozvěděli, raději nechali zastřelit Holanďana. Zabili tak dvě mouchy jednou ranou - zbavili se problémového gangstera, a navíc si rozdělili jeho panství.
Těžce zraněného Schultze převezli do nemocnice, kde podstoupil operaci. Ale prostřelenou slezinu a žaludek nedokázali zacelit. Gangsterovi zbývalo jen pár hodin života. Ještě si nechal zavolat kněze a přestoupil na katolickou víru. A pak za přítomnosti své matky, sestry a manželky zemřel.

Slepá spravedlnost

Nicole Brown Simpsonová (1959-1994)

americká kráska

Léta byla se svým mužem, hvězdou amerického fotbalu, považována za symbol překonaných rasových předsudků. Ale Simpsonova násilnická povaha, bití a vyhrožování vedlo k rozpadu manželství. Simpsonovo majetnické chování však pokračovalo i po rozvodu a vyvrcholilo krutou pomstou. Jednoho dne počkal na svou exmanželku a jejího přítele před jejich domem s ostrým nožem. Nového partnera Ronalda Goldmana na zahradě ubodal. Bývalou manželku zastihl na chodníku, nejdříve ji několikrát brutálně uhodil a nakonec jí podřízl krk od ucha k uchu tak, že hlavu téměř oddělil od těla. Potom se dal celý od krve na útěk.

Krásná, vysoká, štíhlá blondýnka. To byla Nicole Brownová, která se v roce 1985 provdala za černou hvězdu amerického fotbalu, O. J. Simpsona. Přestože Nicole brzy porodila dvě děti, v manželství jim to neklapalo. Pár sice patřil mezi hollywoodskou smetánku (Simpson zkoušel svůj úspěch také ve filmu) a byl považován za vzor smíšeného manželství, ale ze Simpsona se vyklubal žárlivý muž, který svou ženu ponižoval, bil a vyhrožoval jí smrtí. Už v roce 1989 si stěžovala matce, že ji málem umlátil k smrti. Nakonec se se Simpsonem roku 1992 rozvedla, získala půl milionu dolarů a alimenty pro děti. Našla si také nového přítele, ale Simpsona se nezbavila. Stále Nicole sledoval, vyhrožoval jí a napadal ji.
A když se s ním rozešla jeho nová přítelkyně, Simpson se rozhodl pomstít. Za cíl odvety si však vybral svou bývalou ženu, jíž nikdy neodpustil rozvod. Vraždu objevili sousedé - jejich pes se vrátil domů s krkavými packami - a okamžitě zavolali policii. Detektivové našli krvavé stopy v Simpsonově autě i bytě, a navíc objevili i jeho zakrvácené rukavice. Bývalou sportovní hvězdu zatkli a obvinili z vraždy.
Pak došlo k zásadnímu obratu. Přestože důkazů bylo tolik, že by každého jiného poslaly na elektrické křeslo, Simpsonovi právníci učinili z případu mediální show. Rozhodli se hrát na rasovou strunu. Podařilo se jim zjistit, že jeden z policistů pronesl před lety rasistické poznámky, a proto ho označili za nezpůsobilého svědka. Nevadilo, že Simpson vraždil, vadilo, že policista mluvil o "negrech". Přímý přenos z procesu, který měl větší sledovanost než nejúspěšnější seriály, rozdělil Ameriku na dva nesmiřitelné tábory. Osmdesát procent bílých občanů věřilo v Simpsonovu vinu, zatímco jejich černí spoluobčané přísahali, že vraždu nespáchal. Rozhodla porota - v níž zasedalo devět Afroameričanů, dva běloši a jeden Hispánec. Verdikt zněl: nevinen! Po patnácti měsících strávených ve vazbě se Simpson ocitl na svobodě. Ve vězení napsal knihu s názvem Chci vám říci, které se prodalo půl milionu výtisků a Simpson na ní vydělal přes milion dolarů. Přesto se ocitl na mizině. Právníci ho stáli spoustu peněz, navíc další peníze musí platit příbuzným obětí. Ti ho totiž zažalovali u občanského soudu o odškodnění. Tentokrát soud jednoznačně prokázal, že Simpson je vrah. Přestože občanský soud nemůže zvrátit výrok trestního soudu a Simpson zůstane na svobodě, musí zaplatit odškodnění ve výši osmi milionů dolarů.

Na co čekáte? Tak střílejte!

Petr Arkadjevič Stolypin (1862-1911)
ruský premiér

Atentáty jsou v Rusku na denním pořádku. Každý muž ve významné pozici musí počítat s tím nejhorším. Ale premiér Stolypin se nebojí smrti. Už dlouhá léta tuší, že zemře rukou vraha. Stalo se to v Kyjevské opeře, při představení Pohádka o caru Saltanovi. Agent tajné policie a současně revolucionář Dimitrij Bogrov oblečený do smokingu vstoupil do premiérovy lóže. Nikým nerušen vytáhl pistoli a dvakrát střelil Stolypina do prsou. Muž, který měl zachránit Rusko, zůstal seděl v zakrvácené uniformě. Po třech dnech marného zápasu zemřel.

Pocházel z rodiny generála, ale více než armáda ho lákalo vzdělání. Po studiu agronomie odešel do vzdálených gubernií, kde získal první politické zkušenosti. Dotáhl to až na guvernéra Saratovské provincie. Projevil se především jako schopný administrátor. Proto si ho car Mikuláš II. vybral do funkce

ministra vnitra a poté do premiérského křesla. Muž s pověstí liberála měl zachránit rozpadající se impérium. Měl změnit zaostalé Rusko v moderní konstituční monarchii a ubránit ho před komunistickým experimentem. Ale dříve, než se mohl pustit do nezbytných reforem, musel uklidnit zemi. Rusko se totiž zmítalo v anarchii. Každý rok se uskutečnilo na pět tisíc atentátů, při nichž umíraly stovky úředníků a politiků. Proto na počátku musely jít veškeré reformy stranou. Jen vláda pevné ruky mohla carskou říši vyvést z nekonečné krize. Stolypin rozpoutal kolotoč zatýkání a poprav. Revolucionáři přichystali premiérovi krutou odvetu. Krátce po jeho nástupu do funkce zaútočili na Stolypinovu chatu. Atentát zabil dvaatřicet lidí. Stolypin vyvázl jen s lehkým zraněním, ale jeho dcera si odnesla doživotní následky. "Nikdy mě nezastaví. Nikdy," odpověděl muž železné vůle a odvahy.
Po čase se situace zklidnila a Stolypin se mohl pustit do reforem. Především se zaměřil na zemědělství. Podporoval schopné sedláky, prodával půdu. Ruské zemědělství brzy dosáhlo neuvěřitelného vzrůstu. Vždyť ke stejným výsledkům se komunisté dopracovali až v polovině 70. let. Také hospodářství rostlo o šest procent ročně, zdvojnásobila se průmyslová výroba, vznikaly první továrny. Stolypin současně podporoval vzdělání a nechal postavit padesát tisíc nových škol. Tvrdil, že potřebuje dvacet let a změní Rusko v moderní evropský stát. Ale v té době už měl spoustu odpůrců. Stál proti němu car, šlechta i armáda. Všichni se ho báli, car si dokonce myslel, že ho chce sesadit z trůnu. Možná by to tak nakonec dopadlo…
Konec ruskému snu učinil zběhlý student a opilec, tajný agent a revolucionář v jedné osobě. Zda jednal na vlastní pěst nebo jako prodloužená ruka spiknutí mocných, není dosud jisté, ale za vraždu premiéra vyfasoval trest smrti a byl popraven. A Stolypin? Už jako saratovský guvernér se setkal tváří v tvář s atentátníkem. Když k němu přišel muž s revolverem, jen rozhalil svůj kabát a s ledovým klidem prohlásil: "Na co čekáte? Tak střílejte!" Útočníka to tenkrát natolik překvapilo, že upustil zbraň. Tentokrát neměl čas zdeptat vraha svou odvahou. Pozůstalí mu alespoň splnili jeho poslední přání a pohřbili ho na místě atentátu.

Oběť šíleného Ježíše

Sharon Tateová (1943-1969)
americká herečka

Nesmyslný masakr pobouřil celou Ameriku. Vyslanci samozvaného knížete pekel Charlese Mansona vtrhli do domu hollywoodské herečky Sharon Tateové s jediným posláním: zabíjet. Komando vyzbrojené noži řádilo jako zběsilé. Sharon, která byla v osmém měsíci těhotenství, plakala a prosila o milost. "Chcípneš," odpověděla jí Atkinsová, která později popsala svůj pocit z vraždění slovy: "Bylo to lepší než orgasmus." Komando neušetřilo nikoho. Po odchodu zůstalo pět mrtvých včetně nenarozeného dítěte. Sharon znetvořili šestnácti ranami do břicha, srdce, krku. A jako motto napsali na zeď její krví jediné slovo: "Prase."

Pocházela z texaského Dallasu, ale střední školu studovala v Itálii, kde její otec pracoval. Krásná dívka vyhrála několik soutěží krásy a nebylo divu, že se po krátké kariéře modelky dostala k filmu. Dvacetiletá dívka tušila, že nevystačí pouze se svou krásou, a proto se nechala zapsat na lekce zpěvu, tance, herectví i fotografování. Po sérii epizodních postav na plátně a v televizi přišel první velký úspěch - role ve filmu Ďáblovo oko. V té době se také seznámila s vyhlášeným hollywoodským kadeřníkem Jayem Sebringem, který jí otevřel svět plný drog a bezstarostných večírků.
Při natáčení v Anglii poznala proslulého režiséra Romana Polanského. Nejprve získala roli v jeho úspěšném filmu Ples upírů a krátce poté i v Polanského životě. Soužití s Polanským však rozhodně nebylo jednoduché a ani svatba neučinila přítrž jeho neustálým nevěrám. Spíše naopak. Sharon sice čekala dítě, ale manželství stálo na pokraji zániku. Poslední týdny před porodem trávila v hollywoodském sídle, zatímco Polanski dokončoval film v Londýně. Volali si pravidelně telefonem, Sharon však chtěla, aby za ní co nejdříve přiletěl. Polanski jí to slíbil a chtěl sednout na letadlo ještě v pátek večer, ale už nesehnal vízum a musel čekat do pondělí. Právě v pátek Sharon pořádala večírek pro několik nejbližších

přátel. Krátce po půlnoci do vily vtrhlo komando smrti. Dílo zkázy jim trvalo jen pár minut. Neušetřili nikoho.
Vraždu měl na svědomí Charles Manson. Syn prostitutky a narkomanky už od mládí trávil více času ve vězení než na svobodě. Roku 1967 se rozhodl k radikální akci. Založil organizaci s názvem Rodina zla a brzy do ní naverboval asi dvacet mladých dobrodruhů, které pomocí drog a sexu pobláznil natolik, že ho poslouchali na slovo. Už nemusel čekat. Vyhlásil začátek války. Budou zabíjet bohatá bílá prasata. Na první akci poslal čtyřčlenné komando Charlese Watsona, Susan Atkinsovou, Leslie van Houtena a Patricii Krenwinkelovou. Jeho rozkazy splnili do puntíku.
Manson, který se považoval za Ježíše, byl zatčen následující rok. Přestože se vražd osobně nezúčastnil, dostal stejně jako vykonavatelé brutálního masakru trest smrti. Kalifornie však absolutní trest zrušila a vynesené rozsudky změnila na doživotí. Manson si ve vězení vyřezal na čelo hákový kříž a opakovaně žádá o propuštění. Zatím naštěstí bez úspěchu.

Tajemství číhošťského zázraku

Josef Toufar (1902-1950)
český katolický kněz

Měl hrát hlavní roli v procesu namířeném proti katolické církvi. A měl hrát i hlavní roli v propagandistickém filmu Běda tomu, skrze něhož pohoršení přichází, který natáčela StB. Ale protože stále odmítal doznání, vyšetřovatel Mácha notně přitvrdil. Bil kněze koženými důtkami, pomáhal si i kopanci. Při brutálním výslechu utrpěl kněz smrtelné zranění. S prasklým žaludečním vředem a vnitřním krvácením ho "soudruzi" ještě převezli do pražské nemocnice, kde se lékaři pokoušeli zachránit Toufarův život operací. Marně. Kněz se z bezvědomí neprobral a ještě týž den zemřel.

Narodil se nedaleko Jihlavy v početné rolnické rodině. Vyučil se truhlářem, absolvoval vojenskou službu, ale pak došlo k zásadnímu obratu. Rozhodl se pro duchovní dráhu. Nejprve musel vystudovat gymnázium a až poté mohl absolvovat kněžský seminář. Ve třiceti osmi letech byl vysvěcen na kněze a nastoupil jako kaplan nedaleko Ledče nad Sázavou.
Roku 1948 se stal farářem v Číhošti. V prosinci 1949, na třetí neděli adventní, zde došlo k události, která faráře proslavila po celé zemi a nakonec mu přinesla i smrt. Při jeho kázání se opakovaně pohnul kříž na oltáři. Farář si ničeho nevšiml, ale věřící pohyb viděli a po mši se s nečekanou událostí svěřili Toufarovi. Znovu se pohyb opakoval po Vánocích. "Zázrak" se rychle rozkřikl a do obce se začaly sjíždět zástupy věřících. To samozřejmě neuniklo ani tajné komunistické policii, která se rozhodla využít tajemného křížku k rozpoutání procesu proti katolické církvi.
Dodnes není vysvětleno, co se vlastně v kostele stalo. Hovoří se o provokaci StB, ale nejsou žádné důkazy. Spolupráce Toufara s policisty je téměř vyloučená, stejně tak se odmítá teorie zázraku. Proto se spekuluje o možnosti zrakového klamu či davové sugesce. Ale k objasnění celého případu už pravděpodobně nikdy nedojde.
Zdokumentovány jsou poslední chvíle nešťastného kněze. Na konci ledna 1950 přijeli do Číhoště dva vozy. Muži předstírali, že jsou reportéři zahraniční tiskové agentury. Jednalo se však o agenty StB, kteří kněze násilím dovlekli k automobilu a odvezli, či spíše unesli. Ve vyšetřovací vazbě ho obvinili z provokace, které se měl dopustit ve spolupráci s americkými imperialisty. Toufar jakoukoliv účast na pohybu křížku zatvrzele odmítal. Vyšetřovatelé ho nezlomili ani tvrdým bitím, ani mučením elektrickým proudem.
Prokurátor Čížek přesto rozhodl, že StB natočí dokumentární film o Toufarově podvodu na věřících. Kněz bude hrát sám sebe. Při prvním natáčení musel být zmučený farář vynesen na kazatelnu, ale hned poté se zhroutil. A tak jeho roli převzal osobně sám prokurátor Čížek (film stejně skončil fiaskem a komunisté ho raději rychle stáhli z kin).
Tělo faráře Toufara pohřbila tajná policie anonymně ve společném hrobě v pražských Ďáblicích. Příbuzní se o jeho smrti dozvěděli až po několika letech. Celá pravda o zavraždění kněze vyšla najevo na konci

60. let. Vyšetřovatel Mácha byl zatčen, ale po okupaci sovětskými vojsky se vrátil na svobodu. V roce 1999 odsoudil soud šestasedmdesátiletého Máchu ke dvěma letům odnětí svobody, pro svůj pokročilý věk však brutální vyšetřovatel do vězení nenastoupil.

Sekáček na led

Lev Trockij (1879-1940)
ruský revolucionář

Ostřílený poručík z občanské války ve Španělsku Ramón Mercader se vetřel do Trockého blízkosti. Musel si získal jeho důvěru. Pak požádal slavného revolucionáře, aby mu pomohl s jakýmsi článkem. Když se Trockij začetl do rukopisu, vytáhl sekáček na led a vší silou udeřil Trockého do hlavy. Nemířil přesně, svou oběť jen smrtelně zranil. Přes okamžitý zásah lékařů však Trockij druhý den zemřel.

Jmenoval se Leib Bronštejn a pocházel z bohaté židovské rodiny sídlící na Ukrajině. Mohl pokračovat v otcových stopách, ale zlákaly ho revoluční ideje a už v šestnácti letech se stal členem ilegální marxistické skupiny. Učitelkou mu byla o šest let starší revolucionářka Alexandra Sokolovská, kterou si později vzal za ženu. Brzy je zatkla carská policie a mladý pár putoval do vyhnanství. Na Sibiři se jim narodily dvě dcery, ale nakonec se rozešli.
Trockij utekl do Paříže, kde poznal svou druhou ženu, studentku Natalii Sedovovou, se kterou měl pro změnu dva syny. Především se však věnoval přípravě levicového převratu. Tehdy vymyslel svou slavnou teorii "permanentní revoluce". Brzy se vrátil do Ruska. Psal se rok 1905, ale první revoluční pokus armáda krvavě potlačila. Trockij dostal doživotí a skončil jako řada dalších revolucionářů opět na Sibiři. Až převrat v roce 1917 ho vynesl na výsluní moci. Přestože říjnová revoluce je už jednou provždy spojena s Leninovým jménem, za nitky tahal právě Trockij, který převrat naplánoval a řídil. Ve straně se stal mužem číslo dvě, ovšem po Leninově smrti prohrál boj o nástupnické křeslo s mnohem dravějším a nemilosrdnějším Stalinem. A brzy pocítil jeho nenávist. Stalin ho zbavil občanství a vyhostil do zahraničí. Většina států však Trockého odmítla přijmout. Na počátku roku 1937 dorazil štvanec Trockij ke břehům Mexika. Zdálo se, že konečně našel klid. Pomstě kremelského pána však neušel.
První atentát. Komando mužů se samopaly proniklo do domu na předměstí Mexika a rozstřílelo ložnici. Detektivové později napočítali více než tři sta kulek. Když vrahové odjeli připraveným autem, nikdo z nich nepochyboval o úspěšném výsledku masakru. Trockij však atentát přežil bez zranění. Schoval se pod postel.
Trockij právě dopsal dvě zásadní knihy namířené proti Stalinovi: Zrazená revoluce a Stalinovy zločiny. Proto sovětský diktátor usiloval o jeho okamžitou likvidaci. Už ani nešlo o to, aby vražda vypadala jako nešťastná náhoda. Prostředky mohly být jakékoli: výbuch domu či automobilu, otrávené jídlo nebo osobní útok. Uškrcení, zastřelení, prostě cokoliv.
Vražda Trockého završila tragický osud celé jeho rodiny. Po vzestupu Stalina se jeho blízcí stali nepohodlnými osobami. Trockého první žena Alexandra zemřela ve 30. letech v Gulagu. V roce 1937 zastřelili v Sovětském svazu jeho mladšího syna Sergeje Sedova. O rok později zemřel na pařížské klinice za nevyjasněných okolností jeho starší syn Lev Sedov. A jak dopadl Trockého vrah? Po propuštění z mexického vězení v roce 1960 odletěl do Moskvy, kde dostal byt a vyznamenání Hrdina Sovětského svazu. Život v Rusku ho příliš netěšil, a tak po pár letech odjel na Kubu a stal se poradcem Fidela Castra.

Bratrovražda na knížecím stolci

Sv. Václav (? - 929 či 935)
český kníže

Ačkoliv Václavův příběh všichni dobře známe, nic o něm nevíme přesně. Také jeho smrt, stojící na

počátku přemyslovského státu, je skryta v mlhavém úsvitu dějin. Snad přijel do Staré Boleslavi na oslavu, snad chtěl probrat se svým bratrem politické otázky. Prý se to stalo ráno. Když jde Václav do kostela, napadne ho vlastní bratr. Ale kníže je silný a ubrání se. Bratra odhodí k zemi. Nezabije ho, nechce si potřísnit ruce krví vlastního rodu. Boleslav však není sám a vzápětí přibíhají jeho služebníci Hněvsa, Čista, Tuža a Tita. Během chvíle knížete Václava v nerovném boji ubijí.

Kníže Václav je čtvrtým doloženým vládcem Čech. Narodil se počátkem desátého století, v době, ze které existuje jen pramálo historických pramenů. Přestože jeho život je zpracován s dokonalou podrobností, uváděné informace jsou pouze stěží doložitelné. Musíme se spolehnout na církevní legendy, jež však vznikly až dlouho po světcově smrti. Ty tvrdí, že rozhodující roli ve Václavově životě sehrála jeho babička kněžna Ludmila. Přivedla ho ke vzdělání a ke knihám, ale za svůj vliv na Václava i za snahu podílet se na řízení země zaplatila životem. Václavova matka Drahomíra poslala za svou tchyní na Tetín nájemné vrahy.
Nevíme, kdy Václav nastoupil na trůn, jisté však je, že nebyl slabým vládcem. Legendy uvádějí, že vespod sice nosil lněné roucho mnicha, ale navrchu se honosil šatem knížecím. Z mlhavé historie vysvítá stín muže statné postavy, vysokého a světlovlasého vládce. A také úspěšného. Vždyť Václav upevnil přemyslovský stát a v duchu křesťanské víry začal na Pražském hradě stavět už třetí kostel. Právě jeho rotunda se později stala srdcem budoucí svatovítské katedrály.
Václav si však brzy získal nepřátele. Nedohlédneme už, zda pro svou zahraniční, či spíše domácí politiku. Víme jen, že do čela oponentů se postavil Václavův mladší bratr Boleslav, který už také toužil po moci. Pravděpodobně roku 935 (ale o datum se vedou nekonečné spory) pozval Boleslav knížete Václava do Staré Boleslavi, kde ho zavraždil. Václavovi mělo být maximálně dvacet osm let. Antropologické výzkumy jeho ostatků však hovoří o tom, že zemřel coby čtyřicetiletý muž. To by však historickou rekonstrukci jeho života ještě více zkomplikovalo.
Boleslav I., jemuž kronikáři přisoudili jméno ukrutný či bezbožný, dosedl na knížecí stolec. Vládl neuvěřitelných dvaatřicet, možná dokonce sedmatřicet let, což je na tehdejší poměry skutečně výjimečné. Tři roky po vraždě nechal Boleslav převézt Václavovy ostatky do Prahy a pohřbil je v kostele sv. Víta. Právě tehdy začal Václavův druhý život. Ještě na konci 10. století je Václav svatořečen a brzy se stává hlavním patronem české země. Jeho lebka bude součástí národního pokladu - vždyť právě na ní spočine královská koruna. Podle tradice si ji králové budou jen půjčovat, zatímco svatý kníže Václav navěky zůstane jediným právoplatným vládcem království. Jeho odkaz překoná tisíc let - ještě ve 20. století je Václavova socha na stejnojmenném pražském náměstí svědkem nejvýznamnějších událostí novodobých českých dějin.

Jak Přemyslovci vymřeli po meči

Václav III. (1289-1306)
český král

Příběh slavného knížecího a královského rodu, který panoval české zemi po čtyři století, uzavřel zločin. Královražda. Mladý, sotva dospělý vládce právě odpočíval v paláci děkanství na olomouckém hradě, před chvílí minulo poledne. Jistě by ho ani ve snu nenapadlo... Ale vtom přišly jako blesk z čistého nebe tři rány dýkou. Do srdce či do hrdla, zprávy se liší. Jen jedno je jisté. Václav - ještě mu nebylo sedmnáct - byl okamžitě mrtvý. Kdo zabíjel? To už se nikdy nedozvíme.

Ještě v dětství se stal uherským králem. Měl všechny předpoklady k úspěšné vládě, slušně vzdělaný a jazykové schopnosti - vedle češtiny mluvil německy, maďarsky a latinsky. Jako většina Přemyslovců měl horkou krev a impulzivní povahu. Už jako šestnáctiletý si užíval všech rozkoší života - od bouřlivých pitek po sexuální radovánky. Po smrti svého otce v červnu 1305 (Václav II. se dožil pouhých čtyřiatřiceti let) však nezískal čas potřebný k tomu, aby dokázal své státnické schopnosti. Zbývalo mu pouhých

čtrnáct měsíců života, které zaplnil spíše svými rozmary než státnickými činy. Přesto současná historie jeho tradičně negativní obraz mírní.
Václav se právě vydal na vojenskou výpravu. Chtěl potrestat odboj Vladislava Lokýtka proti přemyslovské vládě. Vojsko se zastavilo v Olomouci. A právě zde došlo k jedné z největších tragédií českých dějin. Skončilo panování rodu, jenž přivedl tuto zemi mezi evropské národy. Navíc šlo o jediný český královský rod, který jsme měli. Moc přemyslovského rodu dosáhla závratných rozměrů. Pak přišel pád. Přemyslovská dynastie, která ještě před několika lety budila respekt celé Evropy, nečekaně odchází z pódia dějin.
"Mladičký český král a dědic zákonitý a poslední naděje českého národa, onen květ nachový, kvítek, pravím, žádoucí a líbezný, násilně je podťat, uschl, klesl a zhynul. Neboť tento král, ozdoba vlasti, jediná útěcha národu zůstavená, světlo a kořen Čech, proklán smrtelnými ranami zahynul a zhasl," pateticky popisuje vraždu autor Zbraslavské kroniky. Podle něho byl vrahem Durynk, tedy německý sluha z Durynska, který měl bodnout bezbrannému králi do krku dýku.
"Durynk vyběhl z domu ve zmatku a hluku. Chytli ho a usekli mu zlotřilou ruku. Psi ho rozsápali, jeho tělo snědli, po té ruce se však ani neohlédli, tak je poděsila zkrvavěná pěst. To se stalo roku tisíc tři sta šest," zapíše neznámý autor Dalimilovy kroniky pouhých pár let po hrůzném činu. Kandidát je jediný. Konrád z Botenštejnu, jindy označovaný jako Konrád z Mulhova. Ale ten ještě mnoho let po atentátu žil. Stopa je falešná. Kdo tedy vraždil? Historici se pokusili sepsat seznam všech lidí, kterým by králova smrt vyhovovala. Vládci sousedních zemí, vlastní příbuzní, významní šlechtici. Jmen je spousta, chybějí však jakékoliv přímé či nepřímé důkazy. V mínění historiků převládá skepse. S největší pravděpodobností zůstane vražda zahalena rouškou tajemství i dál. Stejně jako posmrtné osudy ostatků nešťastného krále. Václav III. byl pochován v Olomouci, pod hlavním oltářem zdejšího chrámu. Ale už v roce 1326 nechala Václavova sestra královna Eliška přenést jeho ostatky na Zbraslav, kde se však ztratily v dobách husitských válek.

Zrada císařského generála

Albrecht z Valdštejna (1583-1634)
český vojevůdce

Těžce nemocný vojevůdce donutil své důstojníky, aby mu přísahali věrnost. Udělali to s klidným srdcem, vždyť šlo o planý slib. Císař už Valdštejna prohlásil za psance a najal vrahy. Dokonce mezi jeho nejvěrnějšími. Poslední kapitola se odehrála v Chebu, kam museli kdysi mocného vojevůdce doslova přenést. Sám už neudělal ani krok. Po večeři vtrhli vrazi s obnaženými kordy do nechráněné vévodovy ložnice. Muž, který ještě nedávno řídil osudy Evropy, ležel v noční košili v posteli, neschopen obrany. "Jen žádnou lítost," přikázal si irský kapitán Walter Deveroux. Pak se ze široka napřáhl a kopím probodl Valdštejnovu hruď.

Albrecht Václav Eusebius z Valdštejna pocházel ze starého šlechtického rodu. Jeho předkové měli drobné panství v Heřmanicích u Jaroměře, ale nikdo z nich nepřekročil stín běžné zemské šlechty. Až Valdštejn se stal prvním mužem země. V bláhovém snu dokonce sahal po královské koruně. Přitom povstal takřka z ničeho. Vždyť v jedenácti letech osiřel a o jeho výchovu se museli postarat učitelé protestantského gymnázia. Nakonec se nechal zapsat na univerzitu, ale více ho lákaly hospody a bohatýrské pitky.
Brzy se zadlužil a jediné východisko mu nabídla dráha profesionálního vojáka. Už od mládí byl pragmaticky založený. Nejprve konvertoval ke katolicismu. Poté vsadil na budoucího císaře Matyáše a vstoupil do jeho služeb. Současně se oženil s bohatou vdovou. V době stavovského povstání se znovu postavil na císařskou stranu a po vítězství na Bílé hoře už rychle mířil vzhůru. Brzy byl jmenován knížetem z Frýdlantu, postupně získal rozsáhlé území a díky finančním spekulacím také obrovský majetek. Valdštejn se stal nejbohatším mužem království (měl dokonce více peněz než samotný císař). A také nejschopnějším. Nejen, že si na svých statcích kolem Jičína vybudoval stát ve státě a Praze postavil

honosný Valdštejnský palác, ale bez jeho vojevůdcovských schopností by Rakousko jen stěží obstálo v první fázi třicetileté války. Roku 1625 se stal vrchním velitelem císařské armády. Podařilo se mu dosáhnout nejvyšších met - "Navzdory závisti", jak měl napsáno na svém erbu.
Právě závist vedla kurfiřty k odvetě: s císařovým požehnáním Valdštejna v roce 1630 z velitelského místa sesadí. Valdštejn je zdrcen a znechucen. Potupně se vrací na své panství a přemýšlí nad pomstou. Brzy začne vyjednávat s císařovým úhlavním protivníkem, se švédským králem. Ale než může svou zradu dotáhnout do konce, přispěchá za ním ještě jednou rakouský císař, který ho v nouzi nejvyšší opět povolává do čela svých armád.
Valdštejn přijímá a diktuje si podmínky. Bude neomezeným pánem. Nikdo mu nesmí zasahovat do jeho rozhodování. Znovu se vrhá se svou armádou do války. Ale není už tak úderný jako dřív. Snad hraje na obě strany. Touží po české královské koruně a s pomocí Švédů by ji mohl získat. Nemůže se rozhoupat. Věrnost, nebo zrada? Ale chybí mu čas, své plány už nedokáže dotáhnout do konce. Vídeň mu přestává věřit a císař Ferdinand tajně jedná o jeho likvidaci. Musí se ho zbavit co nejdříve. Těžce nemocný Valdštejn se nemůže bránit. Konečné stadium syfilidy ho vede neúprosně ke smrti. Zbývá mu pouhých pár měsíců. A těch ho zbaví zákeřní vrahové.

Magická hlava Medúzy

Gianni Versace (1946-1997)
italský módní návrhář

Oblékal princeznu Dianu či Madonnu, svět módy mu ležel u nohou a na konto plynuly miliony dolarů. Právě se vracel z oblíbeného baru, kde posnídal svou první ranní kávu. Tradiční rituál. Tak začínal svůj den muž, v jehož hlavě se rodily fantastické módní kolekce. Když došel před přepychovou vilu v nejdražší čtvrti Miami a chtěl odemknout dveře, prořízly ticho dva výstřely. Obě kulky zasáhly Versaceho do hlavy. Klesl k zemi, zatímco vrah bleskurychle zmizel. Kolemjdoucí chodci okamžitě zavolali záchranku. Při převozu do nemocnice však muž s antickou Medúzou ve znaku umírá.

Narodil se v Calabrii, která patří k nejchudším oblastem Itálie. Jeho starší bratr hrál baseball, ale Giannimu imponoval spíše matčin krejčovský salon. Odmalička jí pomáhal se šitím, a ještě mu nebylo deset let, když navrhl své první šaty. Brzy se vypracoval na slušného krejčího, jakých jsou v Itálii tisíce. Ale Versace měl mnohem větší sny. V pětadvaceti letech se stěhuje do Milána, kde začíná navrhovat šaty pro známé firmy. O pět let později se postaví na vlastní nohy. Píše se rok 1976 a Versace s podporou staršího bratra zakládá firmu, v jejímž znaku bude Medúza - mytická příšera, po jejímž pohledu každý zkamení.
Čím se liší? Především nekonečnou fantazií a kreativitou. Jeho modely jsou vždy o kus dál než ostatní. Jsou krásné, provokativní a nespoutané. Ale hlavně v sobě nesou obrovský sexuální náboj. Versace je gay, proto je schopen vdechnout i mužskému oděvu erotický rozměr. Má vybroušený vkus a používá perfektní materiál. To všechno dohromady nakonec zabere. Brzy získává skvělou klientelu. Zaujme celebrity z odlišných společenských sfér, výstřední umělce i konzervativní politiky. Obléká tragicky zesnulou princeznu Dianu, nekonečnou provokatérku Madonnu a celou plejádu hollywoodských hvězd. A k tomu tisíce bezejmenných, kteří touží po luxusních výrobcích s Medúzou ve znaku. Na přelomu 80. a 90. let jeho sláva kulminuje. Chrlí jeden nápad za druhým. Dokonce navrhuje kostýmy pro slavnou milánskou operní scénu La Scala.
Žije střídavě v několika svých domech, chvíli v Miláně, pak v Miami či v New Yorku. Už dlouho má stálého přítele, sbírá starožitnosti i moderní umění, ale především řídí kolos, který vydělává miliony dolarů. V té chvíli však přijde první varování osudu. V roce 1994 zjišťují lékaři vážné onemocnění. Versace má rakovinný nádor u ucha. Čeká ho několik měsíců náročné chemoterapie. Po dlouhé přestávce se znovu vrací ke své práci. Nikdo netuší, zda se vyléčil nebo ne. Gianni znovu provokuje. Ovlivněn myšlenkami na smrt vytváří se svou nejoblíbenější modelkou Naomi Campbellovou kreaci, která je více divadelní estrádou než módní přehlídkou. Šaty modelek zdobí symboly kříže a Naomi střílí z

pistole. Samozřejmě slepými. Jen pár dní poté už nabije vrah ostré náboje.
Zatímco se v Itálii konal pohřeb, v USA vrcholilo pátrání. Novináři spekulovali o motivu. V tajemných dohadech padala slova jako drogy, pomsta mafie či zběsilý čin zhrzeného homosexuálního milence. Nakonec se veškerý zájem policie soustředil na vzdělaného a bohatého mladíka Andrewa Davida Cunanana. Deset dní po vraždě nalezla policie jeho mrtvé tělo. Zastřelil se stejnou zbraní, se kterou předtím vraždil. Motiv činu nebyl nikdy uspokojivě objasněn.

Kousky nezkrotného divocha

Pancho Villa (1877-1923)
mexický revolucionář

Po několika letech uvěřil slibům mexické vlády a složil zbraně. Obdržel půdu, na které začal se svými vojáky hospodařit. Pro mexické politiky představoval stále velké nebezpečí, a proto tajně rozhodli o jeho likvidaci. Dvanáct po zuby ozbrojených vrahů přepadlo Villu, když jel na křtiny přítelova syna. Začali pálit nekonečné salvy. Villa seděl za volantem a zemřel téměř okamžitě. Vždyť v jeho těle napočítali na patnáct kulek. Ani po smrti nenašel klid. Čerstvý hrob zanedlouho otevřeli a mrtvému zbojníkovi uřízli hlavu.

Kde se vzal muž, kterého jeho současníci ověnčili přezdívkami Naivní divoch či mexický Robin Hood? Pancho pocházel z chudé rolnické rodiny indiánského původu. Jeho původní jméno znělo Doroteo Arango. Když mu ve dvanácti letech zemřel otec, pokusil se uprchnout ze statku. Marně. Nechodil do školy, neuměl číst a psát, ale bytostně toužil po svobodě. Následovaly další a další nepovedené útěky až do chvíle, kdy panský synek znásilnil jeho sestru. Pancho násilníka zbil a znovu utekl. Poslali za ním vojáky, ale on tři z nich zabil. V té chvíli už cesta zpátky nevedla. Připojil se k banditům, kteří okrádali bohaté statkáře, a když mu vojáci zastřelili nejlepšího přítele, přijal na památku jeho jméno Pancho Villa. Brzy se stal velitelem úderného oddílu, který měl na svědomí desítky přepadení. Na jeho hlavu vypsali vysokou odměnu, ale Pancho byl nepolapitelný. Měl obrovský talent vojevůdce - později ho nazvali i mexickým Napoleonem. Když se například jednoho dne dozvěděl, že proti němu po železnici míří vojáci, nechal poslat jinou lokomotivu opačným směrem. Kruté? Ano, ale účinné.
Roku 1911 odstoupil mexický diktátor Díaz a prezidentem se stal Madera, který Pancha povolal do hlavního města a jmenoval ho brigádním generálem. Pancho se zapojil do boje proti prezidentovým nepřátelům, ovšem jiný vládní generál Huerta Panchu nenáviděl, nechal ho uvěznit a odsoudit k trestu smrti. Jen pár dní před popravou se Villovi podařilo z vězení uniknout, Huerta však zajal i prezidenta, nechal ho zastřelit a sám se stal novým vládcem Mexika. Villa sjednotil vzbouřené vojáky a začal se mstít. Pod heslem "Půda a svoboda" bojoval proti nové vládě. Zpočátku se mu dařilo, ale později se musel stáhnout daleko na sever. Proti novým vládním vojskům neměl šanci v regulérní válce, a tak se vrátil k osvědčenému partyzánskému boji. Od roku 1915 dlouhých pět let bojoval na vlastní pěst. Proti všem. Na začátku ledna 1916 přepadl vlak, v němž jelo osmnáct amerických zlatokopů. Všechny postřílel. Nehleděl na hranice ani národnost, operoval i na území USA a nechával za sebou desítky mrtvých. Američané proti němu vyslali kárné expediční vojsko s třiceti tisíci muži. Po roce však odtáhli s prázdnou. Po prezidentských volbách roku 1920 dostal Pancho novou nabídku: pokud zmizí z Mexika, dostane milion pesos. Odmítl. Nakonec se však s vládou dohodl na příměří, jeho vojáci složili zbraně a začali hospodařit. Pancho však zaplatil sjednaný mír smrtí. Tolik se ho báli. Panchova vraha Salase Barrazu odsoudili ke dvaceti letům vězení, ale už po několika měsících obdržel amnestii. Za odměnu?

Oběť zklamaného biskupa

Sv. Vojtěch Slavníkovec (asi 955- 997)
pražský biskup

Svému srdci už nemohl dát mír. Nejprve prohrál zápas o křesťanskou víru v Čechách a poté Přemyslovci vyvraždili celý jeho rod. Co mu zbývalo? Buď ústraní římských klášterů, nebo dobrodružství misionáře. Zvolil druhou možnost. Hned na začátku cesty k pohanským Prusům vstoupil do posvátného háje a začal kázat novou víru. Nepřátelé se na něj vrhli a ubodali ho k smrti. Pak mu setli hlavu, kterou narazili na kůl, zatímco zkrvavené tělo hodili do řeky Visly. Ve chvíli, kdy biskup Vojtěch zemřel mučednickou smrtí, zrodil se světec Adalbert, který bude později nazván prvním Evropanem.

O jeho životě máme jen málo informací. Narodil se pravděpodobně na Libici, významném hradišti Slavníkovců, kteří patřili spolu s Přemyslovci k nejsilnějším rodům v Čechách. Už v době dospívání ho rodiče zasvětili církvi a duchovní kariéře - podle legendy tento slib zachránil těžce nemocného chlapce před smrtí. Ať už je to pravda nebo ne, mladý šlechtic se vydal na cestu do Magdeburgu, kde vstoupil do církevní školy a přijal nové jméno Adalbert, pod nímž je znám v křesťanských dějinách. Poté se vrátil do Prahy - v pravou chvíli, neboť po smrti prvního pražského biskupa Dětmara na něj čekalo biskupské křeslo.
Ještě mu není ani třicet let. Ale poměry, které v tehdejších Čechách panují, jsou pro věřícího muže zdrcující. Snaží se apelovat na křesťanskou morálku, bojuje proti prodeji otroků, z něhož žilo Boleslavovo knížectví, opakovaně nabádá k životu ve víře. Marně. Nakonec rezignoval a odešel do Itálie, kde vstoupil do kláštera. Chtěl se věnovat studiu a rozjímání, ale Boleslav II. ho povolal zpět - měl se vrátit a znovu se ujmout své opuštěné diecéze. Nechtěl, ale nakonec souhlasil. Pod podmínkou, že kníže podpoří dodržování křesťanských zásad. Boleslav II. sice založil s Vojtěchem Břevnovský klášter, ale více změnit nemohl, a snad ani nechtěl. Vojtěch, zklamán svou neúspěšnou misí, se brzy opět vzdal své biskupské služby a odešel za hranice. V té době však došlo k další události, která s konečnou platností zpřetrhala jeho vztahy s Přemyslovci. Vládnoucí knížecí rod se totiž zbavil mocenské konkurence a vyhladil rod Slavníkovců. Vojtěch hodlal strávit zbytek života v klášteře, ovšem jeho přítel, německý císař Ota III. snil o obnově římského impéria, tentokrát oděného v křesťanském hávu. Vojtěch nakonec přijal misijní poslání. Ve jménu Krista zamířil na východ a po zastávce u polského knížete Boleslava Chrabrého se vydal na pouť k pohanským Prusům. Její konec mohl snadno očekávat - hned na začátku své mise ho pohané zavraždili. Jeho tělo však nemělo být ztraceno. Naopak. Sám polský kníže je vykoupil od Prusů zlatem a Vojtěcha nechal pohřbít v chrámu v Hnězdně, kde o dva roky později proběhlo Vojtěchovo svatořečení. Tělo světce však v Polsku nezůstalo ani padesát let. Roku 1039 se totiž vydal na válečnou výpravu do Hnězdna přemyslovský kníže Břetislav II., přezdívaný český Achilles, který přivezl Vojtěchovy ostatky do Prahy.

Jak se vraždí v Česku

Proč se vraždí?

Vraždy doprovázejí člověka od nepaměti. Lidé se zabíjejí kvůli majetku, ze msty, nenávisti či z lásky. Miliony vražd, které se na planetě už odehrály, mají nejbizarnější důvody. Od špatného pohledu, kterým se oběť na vraha podívá, až po boj o královské či císařské trůny. Proč se vraždí dnes? Ještě před revolucí byla v Česku nejobvyklejší vraždou takzvaná domácí zabijačka. Tak totiž kriminalistická hantýrka označuje vraždu v domácím prostředí, ve které hrají hlavní roli mezilidské vztahy. Vraždilo se buď kvůli nekonečným osobním sporům, kvůli majetku nebo v afektu. Zásadní roli zde hrají hádky, opilost či žárlivost. Ale také dlouhodobý nesoulad. Čeští kriminalisté vzpomínají na případ dvou sedmdesátiletých sester, kdy mladší z nich zabila tu starší a pak se šla dobrovolně "udat" ke svému obvodnímu lékaři. Důvodem k násilnému činu byla skutečnost, že starší sestra tu mladší celý život peskovala. A když tentokrát snad po milionté prohlásila, že uvařené kafe je "hnusné jako obvykle", mladší vzala sekeru a svou sestru ubila.
Další kategorii vražd představují sexuální vraždy, které mají na svědomí psychopatičtí jedinci. Jejich poměr v počtu vražd je však z dlouhodobého hlediska víceméně stejný - nebezpečných psychopatů je

stále stejně a jejich činy se nedají dopředu nijak odhadnout a nelze jim ani preventivně zabránit.

Nájemný vrah

Po revoluci však nejvíc přibilo vražd kvůli majetku - ať už jde o zabití stařenky s důchodem, nebo o vyřizování účtů mezi podnikateli. V těchto vraždách je také zainteresováno velké množství cizinců. Spolu s tím se také mění vražedný nástroj. Na prvním místě jsou sice stále bodné zbraně (většinou jde o rány nožem či sekerou), ale oproti minulosti se na ně velmi rychle dotahují střelné zbraně.

Zvláštní kategorií je nájemná vražda. Zatímco za komunistického režimu v Česku tento typ vraždy neexistoval, dnes jsme s ním konfrontováni čím dál častěji. Z historie známe stovky případů, kdy se někdo nechá najmout a za peníze vraždí. Na rozdíl od vražd ze žárlivosti či po nějakém vyostřeném osobním konfliktu jde o jeden z nejhorších typů vraždy. O vraždu spáchanou chladnokrevné a bez jakéhokoliv slitování.

Současně nám však nájemná vražda také ukazuje, jak vysoká je cena lidského života a za jaký peníz je člověk ochoten překročit jeden ze základních pilířů křesťanské morálky, přikázání nezabiješ. Nájemný vrah si dnes účtuje za vraždu několik desítek tisíc. Karel Rziepel si však řekl za likvidaci novinářky Sabiny Slonkové pouhých deset tisíc korun. Čím větší profesionál, tím větší předpoklad úspěchu a také vyšší cena. Naopak když před pěti lety otiskl vydavatel Kudláček ve své Annonci inzerát hledající někoho, kdo by zbavil českou politiku Václava Klause, nabízel mu rovných pět milionů. Nikdo se však nepřihlásil. Kudláček ovšem později vysvětlil, že měl na mysli Klausovo odstranění z politického života a nikoliv vraždu.

Počty vražd

Například v Británii je dvakrát méně vražd než v USA. Jen v Chicagu, které má tři miliony obyvatel, se ročně odehraje kolem šesti set sedmdesát vražd. To je skoro třikrát více než v celé České republice, kde v roce 2002 zemřelo rukou vraha dvě stě třicet čtyři lidí. Nejvíce vražd bylo v posledních letech spácháno v Kolumbii, kde na sto tisíc obyvatel evidují policisté sedmdesát šest vražd ročně. V zemi s třiceti pěti miliony obyvatel tak každý rok zemře násilnou smrtí téměř třicet tisíc lidí. Za hlavní město zločinu býval dlouhá léta považován New York. To už dnes neplatí, v posledních letech zde rapidně poklesla kriminalita včetně spáchaných vražd (během pěti let klesl jejich počet z dvaceti pěti zavražděných na třináct v průměru na sto tisíc obyvatel). Za hlavní aktéry tohoto úspěchu jsou považováni bývalý starosta města Rudolph Giuliani a jeho šerif Bill Bratton. Rubem policejních aktivit je však i nárůst agresivity a brutality strážců zákona, který může v konečném důsledku ohrožovat samu podstatu demokracie. Tento stav ostatně dobře známe z našich dějin. Během komunistického režimu se v Česku odehrávalo daleko méně vražd, než dnes. Ale cena, kterou jsme za to museli zaplatit, byla obrovská. Navíc nebezpečí vražd je mnohonásobně menší než nebezpečí českých silnic, kde každým rokem umírá více než tisíc lidí.

Trest za vraždu

Po staletí patřila vražda mezi nejhorší zločiny a také trest musel být mimořádně krutý. Samozřejmě šlo o trest smrti. Dnes se za vraždu stále popravuje v arabských zemích, v Číně a především v USA, kde trest smrti dostává každý, kdo spáchá vraždu za přitěžujících okolností. To znamená, že jeho vražda je motivovaná rasovou či náboženskou nesnášenlivostí, je spojená s mučením, znásilněním či loupeží.

V Česku se za vraždy popravovalo až do roku 1989. Od roku 1961 byl dokonce trest smrti udělován pouze za vraždu. Ročně u nás skončily na popravišti tři až čtyři osoby. Až do roku 1973 bylo možné u závažnějších vražd volit pouze dva tresty - patnáct let kriminálu, nebo popravu. Většina vrahů, kteří v těchto letech skončili svůj život v oprátce, měla velmi nízkou úroveň vzdělání. Téměř polovina z nich byla označena za psychopaty. Dnes jsou takoví vrazi odsuzováni k doživotnímu trestu.

O výši spravedlivého trestu se vedou dlouhé diskuse. V Česku je situace pro vrahy často lepší, než pro delikventy s majetkovou trestnou činností. Český trestní řád je totiž k vrahům velmi milosrdný. České soudy ukládají za vraždy v devadesáti procentech případů tresty do patnácti let vězení. Důvodem k tak mírným trestům je argument počítající s možnou nápravou zločince. Samozřejmě, často soud ukládá i

trest pod spodní hranicí zákona a to v okamžiku, kdy se jedná o mimořádnou okolnost spáchání vraždy. Příkladem může být například týraná žena, kterou manžel po léta bije a ponižuje. Pokud v takovém případě dojde k vraždě ve stavu afektu a žena v jediné vteřině vezme nůž a svého manžela bodne do srdce, může být trest velmi nízký. Na druhé straně však i brutální vrahové dostávají v Česku pouze desetiletý trest. Občas se tak stane, že téměř stejný trest u nás obdrží chladnokrevný loupežný vrah a žena, která zabíjí v rozrušení smyslů.

Nevyřešené vraždy

Tisíce zločinů zůstanou neodhaleny a jejich viníci nepotrestány. Někdy má policie k dispozici mrtvé tělo, jindy ani to ne. Člověk se ztratí, je veden ve statistikách jako nezvěstný a nikdy se nepodaří vypátrat jeho konec. Velmi těžké je odhalení vražd narozených kojenců. Věc, která byla v Česku téměř neznámá, se objevila v 90. letech. Tělíčka mrtvých kojenců bývají většinou nalezena na smetišti či v popelnicích. Odhalení takové vraždy je nesmírně složité, protože kojenec nemá žádnou identitu a v pátrání se policisté nemohou hnout z místa. Většinou jde o děti prostitutek, často cizinek, které pracují v pohraničí.
Suma sumárum, každým rokem u nás přibývá dvacet až třicet nevyřešených vražd. Jen pro srovnání. V roce 1988 je v Praze spácháno jedenáct vražd. K poslednímu prosinci si kriminalisté mnou ruce. Mají splněno, všechny činy objasnili. Uplyne deset let. Počet mordů stoupne na pětinásobek, ale objasněnost se zasekne na dvoutřetinové hranici. Desítky neodhalených zabijáků dále žijí mezi námi a většinu z nich už spravedlnost nikdy nepotká.

Dokonalé vraždy

Příčiny obrovského nárůstu počtu vražd po roce 1989 jsou všeobecně známé. Zánik policejního státu, otevření hranic, uvolnění morálky. A dále amnestie, propouštění vězňů za neexistence pilotních "podpůrných" programů. Pád socialismu přinesl volnost a svobodu, zvýšil se počet cizinců, do země přišla mafie a organizovaný zločin. Jen počet loupežných přepadení vzrostl oproti roku 1988 (zhruba dvě stě případů) během dvou let na šestinásobek. Ani vraždy nejsou výjimkou. Zatímco v průběhu 70. a 80. let zůstalo nevyřešeno jen několik případů (výjimečně jeden dva mordy za rok) a kriminalisté je s eufemismem nazývali pomníčky, nyní jde o fenomén s nejvyšší mírou společenské brizance. A tak i když policisté již před časem hlásili, že se nárůst kriminality zastavil, počet vrahů pobíhajících na svobodě nadále roste. "Dokonalá vražda neexistuje, jsou jen nedostatečné důkazy. V mnohých případech máme podezřelé osoby a je jen otázkou času, kdy dotyčný udělá chybu, nebo naopak my najdeme důkazy, kterými mu trestný čin prokážeme," slibují policisté. Ale k takové situaci dochází víceméně u sexuálních delikventů a vraždících psychopatů. Ale ani v této škatulce neplatí stoprocentní úspěšnost. Stačí připomenout legendární mord Otýlie Vranské a několika dalších prostitutek z doby první republiky. Neznámý pachatel ji zabil, její tělo rozřezal na několik částí, které poslal v kufru po republice. Stejně jako v případě Jacka Rozparovače, ani český vrah nebyl nikdy vypátrán.

Vraždy bez mrtvol

Situace s vrahy na svobodě není podle kriminalistů zas až tak černá. Velkou část mordů mají na svědomí recidivisté a řada z nich je prý ve vězení za jiné trestné činy. Mnoho vražd se navíc odehrává mezi cizinci. Právě případy zavražděných cizinců se odhalují nejsložitěji, neboť většina pachatelů rychle opustí republiku. Vzájemnými střety mezi cizinci jsou však čeští občané prozatím ohroženi jen minimálně. Mnoho dalších nevyřešených vražd se ale skrývá v případech pohřešovaných osob (jen v Praze činí jejich počet kolem šedesát ročně). Někteří lidé zmizí schválně, odejdou do zahraničí či změní identitu. Proto zdaleka ne vždy musí jít o násilnou smrt. U řady nezvěstných však policie zjistí, že odcházeli někam na schůzku a měli u sebe více peněz. A pak třeba ještě objeví opuštěné vozidlo. Podle tak závažných indicií je téměř jasné, že mohli být zavražděni, ale protože není mrtvola, není ani vražda.
Ale v mnoha případech byli vrahové odsouzeni za vraždu, i když se mrtvé tělo nikdy nenašlo. Takový je i příběh vinohradského hrobníka Jana Kříže, který v roce 1993 s největší pravděpodobností zavraždil Alenu Šedivou, kterou jen pár hodin před tím poznal v jedné vinohradské hospodě. Mrtvola se nikdy nenašla, ale police objevila na hrobníkových kalhotách zbytky krve, která patřila oběti. Šedivá byla sice

nejprve zařazena mezi pohřešované, ale po několika letech kriminalisté případ znovu otevřeli a hrobníka usvědčili z vraždy. Soud ho následně poslal na osm let do vězení.

Vraždy objasněné po letech

Zájem světových médií upoutal před lety případ z Anglie. Třiapadesátiletý učitel na penzi Gordon Park byl obviněn z vraždy své manželky, která zmizela beze stopy před jedenadvaceti lety, v červenci 1976. Tehdy třicetiletá Carol po sobě zanechala tři děti. K vyřešení starého případu napomohl až nález mrtvého těla, které bylo v srpnu odhaleno v jezeře Coniston Water, zabalené v pytli a zatížené kameny. Na stejném jezeře kotvil potřetí ženatý Park také svou jachtu. Podobný případ, alespoň co do doby objasnění, zná i česká kriminalistika. Odehrál se před pětatřiceti lety na okraji hlavního města. V opuštěném Prokopském údolí byly v roce 1968 nalezeny dvě zastřelené dívky. Přestože kriminalisté dělali, co mohli, a vraha mezi jinými svědky vyslýchali už krátce po spáchaném zločinu, byl případ "Prokopák" objasněn po dlouhých šestnácti letech - až v roce 1984. V řadě případů dojde k pozdnímu objasnění případu podivnou hru osudu. Někdy se pachatel dokonce sám přizná k vraždě. Třeba se nachází v posledním stadiu těžké nemoci a tlak viny již nemůže vydržet, respektive nedokáže se svým tajemstvím zemřít.

Hromadné vraždy

Nejznámější hromadní vrazi mají na svědomí často i několik desítek obětí. Pravděpodobně nejhrůznější vrah moderních dějin pochází z Ruska. Andrej Čikatilo žil v Rostově na Donu a živil se jako učitel. Všichni jeho sousedé ho znali jako příjemného člověka a vzorného komunistu. Přesto se mu podařilo zavraždit více než padesát obětí. Vybíral si především mezi dětmi, ale nešlo o běžné vraždy. Zrůdnost Čikatilova profilu dokresluje neuvěřitelná brutalita, kanibalismus a mučení. Své oběti většinou přepadával pozdě večer na autobusových zastávkách, pak si je jako pavouk odnášel domu, kde je dlouhé hodiny mučil. Po vraždě si část oběti uvěřil a snědl. Jeho vraždění trvalo dlouhých dvanáct let, než byl roku 1992 odhalen a zadržen. Před soudem neprojevoval žádnou lítost, dokonce se s hrdostí prohlašoval za zrůdu a omyl přírody. Vyžíval se v popisech krvavých scén, které líčil jako horor a často se svým kouskům smál. Vyfasoval trest smrti a byl popraven.

Více než třicet lidí má na svědomí také americký masový vrah John Wayne Gacy, který žil a zabíjel v Chicagu. Dobrosrdečný muž se často převlékal za klauna a vraždil hlavně malé chlapce, které k sobě lákal na různé pamlsky. Řadu svých obětí znásilnil a pak je zaškrtil. Policie ho odhalila roku 1978, když pod trávníkem jeho domu našla třicet zakopaných mrtvol. Byl odsouzen k trestu smrti a popraven smrtící injekcí.

Dvacet až třicet lidí zabil další Američan, Ted Bundy. Elegantní student práv vymyslel rafinovanou metodu, jak lákat své oběti. Potrpěl si především na mladé a pohledné dívky. Navštěvoval obchody s falešným sádrovým krunýřem a žádal ženy, aby mu pomohly s nákupy. Když ho doprovodily až k automobilu, omráčil je a odvezl do svého bytu, kde je znásilnil, pokousal a zavraždil. Poprvé byl zatčen již roku 1975, ale podařilo se mu uprchnout a pokračovat v zabíjení. Až po druhém uvěznění v roce 1978 dostal trest smrti a skončil svůj život na elektrickém křesle.

Hromadní vrazi v Česku

Mezi největší vrahy u nás patří žena. Olga Hepnarová nenáviděla lidi a nedokázala se s tím vyrovnat. Chtěla se pomstít za svůj zpackaný a nenaplněný život a proto se v roce 1973 rozhodla pro brutální čin, kterým chtěla šokovat veřejnost. Půjčila si dodávku a najela na lidí stojících na tramvajovém ostrůvku v Praze 7. "Kdybych odešla jako neznámý sebevrah, bylo by to příliš laciné," napsala v dopise o svém činu. Osm lidí zabila, dalších jedenáct těžce zranila. Byla odsouzena k trestu smrti a popravena. Právě Hepnarová je klasickou ukázkou masové vraždy, kdy vrah zabije minimálně čtyři lidi na jednom místě a během jedné události.

Sériový vrah naopak vraždí s časovým odstupem. Největším sériovým vrahem české historie byl Václav Mrázek z Chomutovska. Tichý a nenápadný muž dosahoval sexuální vzrušení pouze při vraždění dívek a posléze během sexuálního aktu s mrtvolou. Mělo to však jeden háček - muž nesnášel krev a proto

zavražděným ženám přikrýval obličej hadrem. Obcoval i se zvířaty a jednou se pokusil vloupat do márnice, aby mohl souložit s mrtvolou. Postupně zabil sedm lidí. Policisté ho dopadli víceméně náhodou - kolegové havíři ho totiž přistihli, jak jim krade drobné z kapes. Následné vyšetřování odhalilo, že se jedná o hledaného zabijáka.

Vraždy z poslední doby
Mezi největší sériové vrahy současnosti patří Ludvík Černý, který si odpykává doživotní trest za šest prokázaných vražd. Bývalý řidič byl členem gangu, který zabíjel podnikatele a pak je svrhával v sudech na dno Orlické přehrady. Dalším mnohonásobným vrahem je Oto Biederman. Muž, který patří mezi nejnebezpečnější zločince v Česku, vyfasoval doživotí za pět vražd, které prováděl pro peníze. Všechny současné pomyslné rekordy však překonal krvavý příběh manželů Jaroslava a Dany Stodolových, kteří na onen svět poslali minimálně osm obětí. Přesto dlouhou dobu unikali spravedlnosti. Zabíjeli totiž většinou staré lidi a své činy maskovali jako sebevraždy. Manželé si vybírali oběti mezi osamělými lidmi v malých obcích. Do jejich domů se často vloudili pod nějakou záminkou. Oběť pak týrali tak dlouho, dokud jim nevydala peníze. Většinou se nejednalo o nijak vysoké částky, přesto pro ně manželé vraždili. Za spáchané vraždy dostali oba dva doživotní trest.

Vražda a sebevražda
V kategorii vražd v afektu a především ze žárlivosti platí zvláštní pravidlo. Mnoho vrahů spáchá bezprostředně po činu sebevraždu. Asi nejděsivější příběh tohoto druhu u nás se odehrál v roce 1952. Manžel a čtyřnásobný otec Antonín Kopecký během jediného dne vyvraždil celou svou rodinu. Nejprve zabil svou ženu, která ho chtěla opustit. Pak začal psát dopis na rozloučenou, zatímco dvě děti si hrály ve vedlejší místnosti. Pak přišly další dvě děti ze školy. Otec chtěl původně nechat své děti naživu, ale když o tom později přemýšlel, uvědomil si, že skončí v dětském domově. "To ať je raději celá rodina pohromadě na onom světě," myslí si. Trvá to několik hodin, děti už pláčí a otec se stále nemůže rozhodnout. Ale nakonec vybere smrt. Jde do dětského pokoje a všechny postupně zastřelí. "Nejsem blázen, věřte, bylo to kruté. Děti byly takové zdravé a krásné…" napíše v dopise na rozloučenou. V té chvíli má na svědomí pět vražd. Pak zdvihne hlaveň revolveru proti sobě a spáchá sebevraždu.

Obsah

Vzpurný synek rukavičkáře
Šimon Abeles (1682-1994), křesťanský konvertita

Král králů
Agamemnón (1200 let před Kristem), mykénský král

Sbohem, krásná matko
Agrippina (16-19), římská císařovna

Místo pastýře dravý vlk!
Alexandr II. (1818-1881), ruský car

Velitel
Alkibiadés (asi 452-404 před Kristem), řecký vojevůdce

Osudná rána pilníkem
Alžběta Bavorská (1837-1898), rakouská císařovna

Nenič mé kruhy
Archimédes (287-212 před Kristem), řecký vědec

Útok v televizním studiu
Inejra Asanuma (1898-1960), japonský politik

Smrt z rukou mnicha
Solomon Bandáranájaka (1899-1959), cejlonský premiér

Krvavé divadlo v chrámu
Tomáš Becket (1118-1170), anglický archibiskup

Masakr královské rodiny
Bíréndra (1945-2001), nepálský král

Oběť novodobých pirátů
Peter Blake (1948-2001), novozélandský jachtař

Smrt čarodějnicím a hadačům
Břetislav II. (asi 1507-1100), český kníže

Muž posedlý ďáblem
George Villiers, vévoda z Buckinghamu (1592-1628), anglický premiér

I ty, můj synu?
Gaius Julius Caesar (100-44 před Kristem), římský vládce

Sluníčko, které všechno spálí
Caligula (12-41), římský císař

Špinavé ruce božího bankéře
Roberto Calvi (1920-1982), italský bankéř

A hlavu vystavte na náměstí!
Marcus Tullius Cicero (106-43 před Kristem), římský politik

Blázen ve lví kůži
Commodus (161-192), římský císař

Pozor na zahradníka
Paul-Luis Courier (1772-1825), francouzský spisovatel

Krvelačný africký válečník
Čaka Zulu (1785-1828), král Zuluů

Zastřelen místo prezidenta
Antonín Čermák (1873-1933), chicagský starosta

Poslední kanibalova večeře
Jeffrey Dahmer (1960-1994), masový vrah

Tajemná smrt blonďaté krásky
Jill Dando (1961-1999), britská novinářka

Nechali ho vykrvácet
Engelbert Dollfuss (1892-1934), rakouský kancléř

Zastřelen místo Masaryka
Paul Doumer (1857-1932), francouzský prezident

Rozžhavené železo
Eduard II. (1284-1327), anglický král

Bez jediné kapky krve
Kurt Eisner (1867-1919), bavorský premiér

Sedm kulí sarajevských
František Ferdinand d'Este (1863-1914), následník rakousko-uherského trůnu

Muž, který ovládl Řecko
Filip II. Makedonský (383-336 před Kristem), antický král a vojevůdce

Pán kožichů
Pim Fortuyn (1948-2002), holandský politik

Život za milované gorily
Dian Fosseyová (1932-1985), americká zooložka

Velký duch Indie
Móhandás Karamčand Gándhí (1869-1948), indický vůdce

Tragédie mocného rodu
Indíra Gándhíová (1917-1984), indická ministerská předsedkyně

Střelba v soudní síni
Klaus Grabowski (1932-1981), německý pedofil

Nemilosrdná pomsta mafie
Veronika Guerinová (1959-1996), irská novinářka

Herec, režisér, král
Gustav III. (1746-1792), švédský panovník

Hitlerův ďábelský jasnovidec
Erik Hanussen (1889-1933), československý iluzionista

Muž bez minulosti
Kašpar Hauser (1812-1833), údajný bádenský princ

Daň za blonďatého Mojžíše
Reinhard Heydrich (1904-1942), nacistický pohlavár

Pověst o rituální vraždě
Anežka Hrůzová (1879-1899), česká švadlena

Smrt z rukou krvavého otce
Ivan Ivanovič (1554-1581), ruský carevič

Křivý obraz krále lupičů
Jesse James (1847-1882), americký pistolník a gangster

Satanova rána do hlavy
Jan XII. (937-964), římský papež

Oslepen a vykastrován
Jaromír (asi 970-1035), český kníže

Dýka místo dopisu
Jindřich III. (1551-1589), francouzský král

Atentát u hřbitova Neviňátek
Jindřich VI. (1553-1610), francouzský král

Tragédie bohatého rodu
John Fitzgerald Kennedy (1917-1963), americký prezident

Začalo to v autobuse
Martin Luther King (1929-1968), americký černošský vůdce

Muž, který měl nahradit Stalina
Sergej Kirov (1886-1934), ruský politik

Ze zad jí trčel nůž
Marike de Klerková (1937-2001), jihoafrická první dáma

Ničitel a zrádce národa
August von Kotzebue (1761-1819), německý spisovatel

Slavnější než Ježíš Kristus
John Lennon (1940-1980), anglický hudebník

Štvanice na filozofa
Theodor Lessing (1872-1933), německý spisovatel

Pomsta poražených Jižanů
Abraham Lincoln (1809-1865), americký prezident

Babička, matka, tchyně
Sv. Ludmila (asi 859-921), česká kněžna

Zemřu se vztyčenou hlavou
Patrice Lumumba (1925-1961), konžský premiér

Hoďte ji do kanálu
Rosa Luxemburgová (1870-1919), polská revolucionářka

Vystřelte ho, odkud přišel
Lžidimitrij - Grigorij Otrepjev (1575-1606), ruský car

Dívka s řeznickým nožem
Jean-Paul Marat (1743-1793), francouzský revolucionář

Špion, opilec a rváč
Christopher Marlowe(1564-1593), anglický dramatik

Snadný cíl anarchisty
William McKinley (1843-1901), americký prezident

Nahé tělo v pytli
Jakob von Metzler (1991-2002), potomek bankéřské rodiny

Rigoleto pod stromečkem
Rudolf Mrva (1873-1983), český konfident

Když Londýn obcházela smrt
Mary Ann Nichollsová (1845-1888), anglická prostitutka

Premiér bez bodyguardů
Olof Palme (1927-1986), švédský politik

Básník i oběť darmošlapů
Pier Paolo Pasolini (1922-1975), italský spisovatel a režisér

Zhasíná v osm hodin
Pavel I. (1754-1801), ruský car

Koukněte na video
Daniel Pearl (1963-2002), americký novinář

Chtěl si hrát na vojáky
Petr III. (1728-1762), ruský car

Sadista z císařského rodu
Markéta Pichlerová (1592-1608), milenka dona Julia d'Austria

Tam kde leží El Dorado
Francisco Pizzaro (1478-1541), peruánský vládce

Brutálně ubitý profesor
Pierre de la Ramée (1515-1572), francouzský filozof

Sláva a pád negramotného mužika
Grigorij Jefimovič Rasputin (asi 1869-1916), rádce ruského cara

Zbabělá rána do zad
Alois Rašín (1867-1923), český politik

Ať mě zabije Adolf
Ernst Röhm (1887-1934), německý nacista

Smrt v přímém přenosu
Anvar Sadat (1918-1981), egyptský prezident

V kufru svého auta
Hanns Martin Schleyer (1915-1977), německý průmyslník

Poprava pivního barona
"Holanďan" Schultz (1902-1935), americký gangster

Slepá spravedlnost
Nicole Brown Simpsonová (1959-1994), americká kráska

Na co čekáte? Tak střílejte!
Petr Arkadjevič Stolypin (1962-1911), ruský premiér

Oběť šíleného Ježíše
Sharon Tateová (1943-1969), americká herečka

Tajemství číhošťského zázraku
Josef Toufar (1902-1950), český katolický kněz

Sekáček na led
Lev Trockij (1879-1940), ruský revolucionář

Bratrovražda na knížecím stolci
Sv. Václav (?-929 či 935), český kníže

Jak Přemyslovci vymřeli po meči
Václav III. (1289-1306), český král

Zrada císařského generála
Albrecht z Valdštejna (1583-1634), český vojevůdce

Magická hlava medúzy
Gianni Versace (1946-1997), italský módní návrhář

Kousky nezkrotného divocha
Pancho Villa (1877-1923), mexický revolucionář

Oběť zklamaného biskupa
Sv. Vojtěch Slavníkovec (asi 955-997), pražský biskup

Jak se vraždí v Česku?

Vraždy slavných

Nečekaná smrt je často hodnocena jako dobrá smrt. Ale ne když je to vražda, která přichází jako blesk

z čistého nebe a přetrhává život někde v polovině. Uprostřed rozdělané práce, uprostřed smělých vizí a snů. Tak skončil život Johna Lennona, Gianniho Versaceho, císařovny Sisi, sv. Václava či Albrechta z Valdštejna. Kniha Vraždy slavných přinášejí dalších téměř sto napínavých příběhů z pera Libora Budinského, který už vydal v Knižním klubu úspěšné tituly Sebevraždy slavných, Popravy slavných a knihu Deset prezidentů, která si získala mimořádný zájem čtenářů. Zatímco popravené osobnosti na svůj konec čekaly a sebevrazi se pro něj dokonce sami rozhodli, vraždy nás dodnes šokují svou nenadálostí, kdy smrt přichází do hry jako nečekaný a nezvaný hráč. V knize Vraždy slavných poznáte, že skutečnost může být stejně strhující jako nejbujnější fantazie.

(zadní záložka:)

foto (viz příloha, vyber si, mně se líbí ta třetí)

Libor Budinský se narodil v roce 1967. Vystudoval FF Univerzity Karlovy, od roku 1993 se věnuje žurnalistice. Několik let působil v deníku Lidové noviny, nyní je redaktorem časopisu Instinkt. Knižní klub připravuje vydání další knihy tohoto autora, Tragédie slavných.

Libor Budinský

Vraždy slavných

Knižní klub

Copyright (c) Libor Budinský, 2004
Copyright of the Czech edition (c) Euromedia Group, k. s., 2004

ISBN 80-242-1277-3

Libor Budinský
Vraždy slavných

Redigovala Šárka Kociánová
Obálku navrhl Ivan Brůha
Vydala Euromedia Group, k. s. - Knižní klub
v Praze roku 2004 jako svou .... publikaci
Odpovědná redaktorka Alena Jakoubková
Technický redaktor David Dvořák
Počet stran...
Sazba...
Tisk...
Vydání první